

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes száma helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési Irodalmi Igazgatóság
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: 2202
Kiadóhivatal 708.

Pártunk jövője.

Budapest, február 26.

Földi embernek nincsen szárnya s ezért, amíg a világ világ, örök lesz az ellentét, ideálok és reális valóság, vágyak és elérhető lehetőségek között. Emberi sorsunk nagy tragikuma ez, aki azonban nem akarja lábát örökösen véreig sebezni a göröngyön, számoljon ezzel a ténynel, különben elbotlik és betöri a fejét.

Jól tudjuk mi is, hogy szebb, dicsőségesebb és kedvesebb volna a függetlenségi párt pályafutása, hogyha szárnyat bontva, szabadon szállhatna a rózsaszínű fellegek felé. Mi is látjuk a ragyogó álmovárát, amit négy évszázad alatt reménységekből, ábrándokból, jövevényekből épített föl a jobb jövőt óhajtó, elnyomott, kiszipolyozott magyarság. Nekünk is kedves az önálló, független Magyarország eszméje. Mi is szabadulni szeretnénk a polypkarjai közé ölelő Ausztria szorításától. Mi is óhajtjuk, hogy Magyarország illő képviselővel jelenjen meg a külföld előtt, s hogy a maga külön hadseregével szerezzen nyomatékot a nemzeti akaratnak. Szívünkhez közt a függetlenségi párt egész programja s a mai visszás helyzet csak még szilárdabbá érleli bennünk ezt a hitvallást, mert lépten-nyomon szemünk elé tolokodó példákkel tudjuk kimutatni a hatvanhetes közjogi állapot abszurd és tarthatatlan voltát.

De ugyanakkor, amidőn így érzünk és gondolkodunk, tudatában vagyunk annak is, hogy nincsen szárnyunk. A röpködésről le kell mondanunk, csak lassu, fáradságos kuszással haladhatunk a független magyar államiség kiépítése felé. Nehéz ez a lemondó önmérséklés, most, amikor az ország tulnyomó közvéleménye a nyegyvennyolczas elvek mellett nyilatkozott. Az ideális államjog szempontjából képtelen állapot is ez, amikor a többségre juttatott elvet a gyakorlati élet talajába nem tudja átültetni a nemzeti törvényhozás. De a közelmúltból származó sajnálatos példák bizonyítják, hogy félelmes válságok, az állami lét alapjait megrengető földindulás nélkül ez aligha volna lehetséges. A függetlenségi párt nem merne elvállalni az ilyen hazard kockázatát a felelősséget, ezért vállalkozott a jogfolytonosságot föntartó koalíciós kormány támogatására, a nemzet pedig szankciónálta ezt az óvatos és bölcs magatartást, mert a legutolsó választásokon abszolút többségre emelte a függetlenségi pártot.

Jól ismert dolgok ezek, hiszen a függetlenségi pártot csaknem mindennapos keserőségek és lemondások figyelmeztetik arra, hogy vállára vette az önmeztagság keresztyét. Most azonban függetlenségi oldalról éppen ezekre a lemondásokra és keserőségekre hivatkozva kezdenek némelyek türelmetlenkedni s követelik, hogy a függetlenségi párt már a közel jövőben tegyen lépéseket a füg-

getlenségi törekvések jövőjének biztosítására.

Ezek a türelmetlenkedők azonban elfelejtnek valamit. A függetlenségi párt magatartása a közel jövő számára, arra az időre legalább, amíg az átmeneti koalíciós kormányzás földadatai megvalósítva nincsenek, már eleve meg van határozva. Meghatározta pedig ezt a nemzet akkor, amikor legutolsó kifejezett akaratnyilvánításával a nyegyvennyolczas pártnak a koalíciós kormány támogatására adott megbízást. Ez a megbízás még nem járt le s olyan fontos lépés megtételére, amelyik az országos békeségének teljes fölzavarására vezethetne, a függetlenségi pártnak a maga elhatározásából nincsen is joga. Hogyha ilyesmit forralna, kötelessége volna, hogy újra megkérdezze a nemzet közvéleményét, amiből folyik, hogy a mai egyensúlyi viszonyok megbolygatása előtt kénytelen lenne a nemzetre appellálni s új választásokat tartani. Egyedül a nemzet lehet illetékes annak az eldöntésére, hogy vajjon hajlandó-e elvállalni az életföltételeit mélyen érdeklő veszedelmes kockázatot?

Bármennyire óhajtanók, hogy a függetlenségi törekvések jövőjét már a közel jövő biztosítsa, sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a politikai konjunkturák a mai egyensúlyi viszonyok megbolygatásának egyáltalában nem kedveznek. A körülmények cseppet sem változtak azóta, hogy a nemzeti küzdelem izgal-

A t. Házból.

I. A létért való küzdelem.

Amikor az ember a Szabadság-térről megy a képviselőház irányába, látja, hogy az igazságügyminisztérium előtt lovasrendőrök kardja csillog és hallja, hogy a lovak patái csattognak. Nagy tömeget oszlat a fegyveres erő. Mi, idevalók hozzászoktunk az ilyen látványhoz, mi naponként látunk csoportosulásokat és kergetéseket. Azonban ez a tömeg mégis feltűnik, mert valamennyi résztvevője elegáns uri megjelenésű ember, mindegyiknek kemény a kalapja és fekete kabátja van.

— Kik ők? — kérdezzük az inspekcziós rendőrfelügyelőt, aki már berekedt a sok utasításba: „Tessék a bejáratot szabadon hagyni! Tessék utat engedni a kegyelmes urnak“.

— Ők — feleli a rendőrfelügyelő — ők, uram, elsőrendű férfiak, diplomás emberek, akik a nemzeti ellentállás idején nagy szolgálatokat tettek a hazának s most az igazságügyminisztérium ostromolják, hogy őket közjegyzőknek nevezze ki . . . Lovas közegekkel kell szétosztatni őket, mert különben az igazságügyminiszter ő exzellenziája nem juthat a kocsijához és nem mehet át a képviselőházba.

Véletlenül megpillantottuk magát az igazságügyminisztert, aki gyorsan a fiakkerbe ug-

rott. De alig ismertünk rá. Ez lenne ama Günther Antal, aki piros-pozsgás arcu, fekete haju férfiú volt ezelőtt egy esztendővel, amikor miniszternek kiszemelték, ez a fehér szakálu, ősz haju, sápadt ember?

— Megöregedett szegény — mondja a rendőrfelügyelő — nagyon megviselték a gondok, hogy ezer embert sohasem tudott kinevezni egy közjegyzői állásra.

. . . Aztán ha utunk más tájék felé vezet, ha a minisztériumok tájékán járunk, ott is mindennapos jelenség az oszlatás s a lovasrendőrök hetenként legalább tíz főispánjelöltet tipornak össze. De olykor igen derék államtitkárjelöltek is legurulnak a lépcsőn és belesznek a csatornába. Kormánybiztossági és hasonló állásokért tolongók közt már csak gyalogos számított rendőrök működnek s olyakat rugnak rajtuk, hogy sirva érkeznek a Tulipán-szövetség pénztárához, ahol elpanaszolják, hogy ők csinálták a nemzeti ellentállást és most kérnek ellátást, de nem kapnak, mert nagyon sokan jelentkeznek.

. . . Egy külön minisztérium van a kitüntetések és címek részére. Itt is elegáns férfiak gyülekeznek. Ők azonban vagyonosabbak és vagy szépséghibát akarnak korrigálni királyi oklevéllel vagy egy cifra címet szerezeni a társadalmi pozíció kedvéért. Egy-egy embert megáld a sors, belekeríti a jó módba, a pénzbe,

a hintóba, nyakig a tejfelbe, ennek aztán kell valami, a mivel demonstrálja, hogy ő különb mint a lesütött szemmel buikálva járó, esetleg uzsorán gazdagodott polgártárs. Hát az ilyen, ha politikai polczra jut, addig ficzkádozik, amíg feltűnést kelt és aztán kellő időben kinyújtja a markát. Ennek kitüntetés kell, cím, rang, kutyabőr, ordó meg eféle. Mindennap tömegesen jelentkeznek. A kormány, amelyik a demokratikus elveket hirdette, kénytelen gyors üzemű, gyári uton előállítani az okmányokat, hogy az igényesek egy részét elhallgattassa.

De a tömeg napról-napra növekszik. Természetes és logikus. Hisz ha egyik kap báróságot, miért ne szerezhetne a másik is. Ha Vison-tai Soma udvari tanácsos, miért ne legyen a többi előkelő politikus is méltóságos ur. Az asszonyok meg éppen úgy nézik, hogy a férjüktől a tavaszi kalaphoz méltóságos címet is kérnek. A nemesi megkülönböztetéssel hasonlóképpen állunk. Nem is kávéház már, ahol új nemeseknek nincs törzsasztaluk.

Következésképpen, ha közelebről a külföldi lapok Magyarországról azt az értesítést kapják, hogy itt kiütött a forradalom a Habsburgok ellen, minden külön utánjárás nélkül megállapíthatják, hogy amiatt történt, mert a Habsburgok irógöröcsöt kaptak és nem tudják aláírni a címekről, rangokról és kitüntetésekéről szóló okmányokat s az állásokért törekvő haza-

ketagvár
27733

almi vétel.
26614

megealma
28010

ablakok
26

székpar
26

DI ANTAL
26

30
korona

30
korona

mai közepette csak úgy lehetett megvédeni az ország békéjét, hogy a koalíció paktumot kötött az uralkodóval s a státusquo alapján vállalkozott a kormány átvételére. Egy újabb nemzeti küzdelem — ami feltétlenül nyomon követné a függetlenségi párt frontváltoztatását — semmivel sem kecsgetett több eredménnyel, mint az első. Ugyanaz a kínai fal áll velünk szemben, amelyiken a legutolsó országos felbuzdulás megtört, nem is számítva azt, hogy ma még a paktum is megköti a nemzet cselekvésszabadságát. Ez a paktum kétoldalu szerződés volt a nemzet és a koronás király közt, arra az időre, ameddig a megállapodások érvénye kiterjed, a koalíciós pártok becsülete van hozzákötve a paktum épségben tartásához.

Mindebből következik, hogy az, aki ma a békességet megbontja, rossz szolgálatot tesz az országnak, mert a nemzet érdeke nem kevésbé követeli a koalíció főtartását, mint amennyire követelte valamikor annak a megkötését. De rossz szolgálatot tesz a függetlenségi pártnak is, mert a függetlenségi pártnak sem érdeke az, hogy a siker legkisebb reménye nélkül magára vállalja a békebontás odiumát.

Budapest, február 26.

A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor folytatja a házszabályrevízió általános tárgyalását.

Magyar miniszterek Bécsben. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter ma reggel, Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter ma délután Bécsbe érkezett. A miniszterelnökkel utazott Barabás Béla, a delegáció elnöke, valamint Chorin Ferenc, Kornfeld Zsigmond, Széll Kálmán, gróf Semsey László, Molnár János, Bernáth Béla, Nagy Emil, Hosszu Vazul delegátusok. Schönauich tábornagy, közös hadügyminiszter ma délután, rögtön Wekerle miniszterelnök megérkezése után, hosszabb látogatást tett a magyar házban Wekerle miniszterelnöknél. A látó-

fiak összeültek a tömegszlató rendőrséggel és katonasággal.

III. Nincs itthon a macska.

Wekerle elment Bécsbe, Apponyi utána sietett és Kossuth Ferenc sincs a Házban. Az ülésteremben a kormányt Josipovich, a szelid lelkű horvát miniszter képviseli.

A függetlenségi párt rögtön észreveszik, hogy nincs itthon a kormány és hirtelenében palotaforradalmat inszenáltak a folyosón, később csak suttogtak. Ahány vezére van a függetlenségi pártnak (pedig van jó egynéhány) az mind külön-külön csoportnak szózkodott. Akik viszont nem juthattak vezéri szerepekhez, ezek emiatt lármáztak: „Miért vezetnek bennünket, ki vezet bennünket, kik akarnak a mi bőrünkön érvényesülni?”

Hozzáértők azt mondják, hogy megint a katonai kérdéseket veszik elő és a hatvanhetes uralom ellen agítálnak, de ugyancsak értelmes politikusok azt vallják, hogy az egész mozgalom most sem egyéb, mint határidő üzlet bizonyos egyéni értékek emelkedésének biztosítására.

Benn a teremben csendesesen folyik a vita. Napirend előtti felszólalások vannak és utólag Nagy György meg Mezőfi Vilmos konstatálja, hogy egy új magyar nemes, Laehne Hugó tegnap Eötvös Károlynak a beszéde közben azt

mondta: „Vén számár!” Justh Gyula az elnök nem vehette figyelembe a felfedezést, Rakovszky István nem hallotta a közbekiáltást s az állatvilág megnyugodott, Laehne Hugó nem jelentkezett. Meg kellett valahogy szolgálni a nemességet és bizonyítani, hogy a régi renchez új csapásokon akar közeledni. Valóban Laehnenek a nemesi oklevelet oroszlanbörben kellene kiadni.

Aztán a házszabályrevízióról Babocsay Sándor, majd Pető Sándor beszélt. A hosszabbik és lármásabbik beszéd a Pető Sándoré volt, de nem volt sokkal jobb, mint a Babocsayé. Ellenben Pető hallhatatlanságra pályázik vele és ha Leitner Adolfi protegálja, hát a városi demokraták neki is szerezhetnek bárói címet és rangot. Báró Kaas Ivor azonban, aki a karzaton hallgatta, nem volt hajlandó őt a beszéd végén szájon csókolni, mint a miként azt tegnap Eötvös Károlyllyal tette.

A függetlenségi párt és a kormány.

— A politikai helyzet. —

Budapest, február 26.

A függetlenségi pártban egy töredék palota-forradalomra készül. A mozgalom, amely — mint ismeretes — eredetileg a házszabály revíziójára vonatkozó indítvány bizonyos részeinek megváltoztatását célozta, most már talán a deési választás eredményének hatása alatt, szélesebb medret kezd vágni. A függetlenségi párt és a függetlenségi eszmék jövőjének biztosítása a jelszó, amelylyel a híveket toborozzák és azt hirdetik, hogy a függetlenségi párt igen nagy veszedelem járul abból a körülményből, hogy az átmeneti kormányzás alatt programja és elvei ellenére olyan javaslatokat kell megszavaznia, amelyek ellen mindig küzdött és ellenük szavazott. Ugy okoskodnak, hogy a párt ilyen eljárása csakugyan lejtőre viszi a függetlenségi pártot és a közfelfogásban olyan kavarodást okoz, amely a függetlenségi pártnak nemcsak a népszerűségét semmisíti meg, hanem a pártot is súlyos válság elé sodorja. E veszedelmek ellen a pártnak védekeznie kell.

Ezt a hangulatot az elégedetlenkedők csoportja, amely Holló Lajos körül tömörül, már napok óta igyekszik terjeszteni és ma már elérkezettnek látták az időt arra, hogy nyíltan előlépjenek. A képviselőház mai ülése alatt ugyanis Holló Lajos a folyosón nagyobb csoportot

gyűjtött maga köré és magyarázta nekik a tenni-valókat. A terv az, hogy a függetlenségi párt szabja meg azokat a követeléseket, amelyek egyrészt az általános választói reformmal kapcsolatban, de kivált a katonai kérdések megoldása dolgában megvalósítani kíván. E követeléseket terjeszse a párt a kormány elé még a házszabály revíziójának tárgyalása alatt és megszavazása előtt azzal a kikötéssel, hogy a függetlenségi párt csupán e kívánságának teljesítésével támogathatja továbbra is a kormányt. Utalt továbbá Holló arra is, hogy a függetlenségi eszmék jövőjének biztosítására szükséges, hogy a most következő tiz esztendőre, amelyre a kiegyezés meg van kötve, programot dolgozzanak ki, amelyben a főszó a közjogi kérdések mellett főképpen a szociális kérdésekre kell fektetni oly módon, hogy az agráriusok és a merkantilisták egyaránt megelégedjenek vele. Ennek a programnak megvalósítása azonban csak akkor lehetséges, ha előbb a katonai kérdéseket véglegesen rendezik.

— A katonai kérdéseknek az átmeneti korszakban való végleges rendezése — ilyenformán beszélt Holló — csak úgy mehet végbe, ha a 67:XII. törvénycikkben lefektetett paritás érvényesül. Ha a függetlenségi párt lemond a magyar vezényleti nyelvről és megelégszik a magyar szolgálatteljesítéssel, ez a mi tekintélyünk rovására megy és érte a felelősséget is nekünk kell viselni. Ebben az esetben azonban megszűnik a kormányzás átmeneti jellege és nincs más hátra, minthogy a kormányt teljesen a függetlenségi párt vegye át.

A csoportban ezekről a kérdésekről sokáig folyt az eszmecsere és a házszabályrevízió kérdésében az a felfogás domborodott ki, hogy a házszabályok módosítását addig nem szavazzák meg, amíg ezekben a kérdésekben a helyzetet nem tisztázzák. Most már hivatalosan is megerősítik azt a hírt, hogy a Nagy Emil-féle indítványon több módosítást fognak eszközölni, de ezzel már nem akarnak megelégedni.

— És a házbéruzsora! A háziurak uzsorászkodása — kiáltották felje ellenségei.

Bródy Ernő nyelt egyet-kettőt és csak nagy kinnal mondta ki:

— A lakásügyeket is rendezni kellene.

Ily finoman nyult hozzá, ennyire keztyűs kézzel. Tudnillik mögötte ült Leitner Zsigmond szintén demokrata, akinek a hatalma alatt Budapest tizenhét ház van és ennyi emelkedik az ég felé, mint a nap a hegyek felé és a házbér a magasságba.

Több praktikus indítványt tett Bródy Ernő. Ezek közt hogy konyhakertészetet kellene berendezni Budapesten. Hol? Talán az Oktogonon. Vagy egy függő konyhakertészetet az egész város felett. És minthogy az élelmiszer-hamisítások dülnek, országos tápszer-törvényt kellene csinálni. A kis embereket azonban békén kell hagyni, még ha hamisítanak is tejet, turót, vaját, hanem gondoskodni kell országos jólétről aképpen, hogy valamennyi demokratának minden szombaton egy gróf főjön a sötétos fizekában.

A dolgokról később is beszéltek a folyosón. Bródy Ernőt nyivasztották.

— Ami visszaélés van, azt mind elmondhatnád a ti körötökben, ott csinálják a bajt, ott orvosolhatnátok.

Hanem éppen az a baj, hogy ott senki se mozdul.

mondotta: „Vén számár!” Justh Gyula az elnök nem vehette figyelembe a felfedezést, Rakovszky István nem hallotta a közbekiáltást s az állatvilág megnyugodott, Laehne Hugó nem jelentkezett. Meg kellett valahogy szolgálni a nemességet és bizonyítani, hogy a régi renchez új csapásokon akar közeledni. Valóban Laehnenek a nemesi oklevelet oroszlanbörben kellene kiadni.

Aztán a házszabályrevízióról Babocsay Sándor, majd Pető Sándor beszélt. A hosszabbik és lármásabbik beszéd a Pető Sándoré volt, de nem volt sokkal jobb, mint a Babocsayé. Ellenben Pető hallhatatlanságra pályázik vele és ha Leitner Adolfi protegálja, hát a városi demokraták neki is szerezhetnek bárói címet és rangot. Báró Kaas Ivor azonban, aki a karzaton hallgatta, nem volt hajlandó őt a beszéd végén szájon csókolni, mint a miként azt tegnap Eötvös Károlyllyal tette.

* * *

III. Praktikus tervek.

Interpellált Lengyel Zoltán a közjegyzőségi tolongás miatt, Nagy György a kitüntetések miatt, Laehne is valami magyarellenes röpirat ügyében, de a legpraktikusabb interpelláló a demokrata Bródy Ernő volt. A drágaságot, meg a budapesti visszaéléseket panasolta. Hogy drága a marha, hamisítják az élelmiszereket, kiszipolyozzák a közönséget

Más forrásból azt jelentik, hogy a forrongás nyílt kitörésének az az oka, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter tegnapi hatalmas beszédéből azt olvasták ki, hogy a belügyminiszter a választól reform által mintegy biztosítani igyekszik a szociáldemokratáknak a parlamentbe való bevonulást. Ezért igyekeznek most ők a függetlenségi párt jövőjét biztosítani és ezért igyekeznek Kossuth Ferenczet is belevinni ebbe a mozgalomba.

A házszabályrevízió dolgában a kívánt módosításokat valószínűleg már holnap vagy holnapután benyújtják a képviselőházban. Hoffmann Ottó képviselő ma Kossuth Ferenczhez levelet intézett, melyben kijelenti, hogy a képviselőházban tárgyalás alatt levő házszabályrevíziós indítvánnyal szemben elfoglalt álláspontja arra készíti, hogy a függetlenségi pártból kilépjen. Hoffmann kijelentette, hogy nyíltan agitálni akar a revízió ellen és ezért csatlakozik a disszidensekhez. A disszidensek remélik, hogy Hoffmann után megtudják mozditani az egyetemi ifjúságot és az utcát a kormány ellen. A függetlenségi pártnak több tagja ma a képviselőházban kijelentette, hogy a pártból nem lép ki, de a revízió ellen fog szavazni.

Estére aztán tisztázódott a helyzet. A függetlenségi pártkörben szakadatlanul nagy számban gyűltek össze a képviselők, akik között megjelentek Kossuth Ferencz és Günther Antal miniszterek is. Az elégtelenség közül csak kevesen mentek föl a pártkörbe, s akik megjelentek, azok is tartózkodó álláspontot foglaltak el. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hosszasan beszélgetett a párt tagjaival, akik főképpen arról vitatkoztak, hogy ha az osztrák delegáció a katonatiszti fizetések emelésére vonatkozó határozatot együttes ülés elé akarnák vinni, azt mindenesetre határozatképtelenné kell tenni. A házszabály-revizioról csak kevés szó esett, mert a frondörködők Holló Lajost várták, aki azonban nem ment föl a pártkörbe. Kossuth Ferencz kijelentette, hogy a kormány nem zárkózik el a Nagy Emil-féle indítvány egyik-másik részének megváltoztatása elől és ezeket a változtatásokat az intéző-bizottság ülésén fogják megállapítani. Minthogy azonban hétfőn delegációs ülés lesz, az intéző-bizottságot ezt megelőzőleg, szombat délutánra hívták össze.

Mialatt a függetlenségi pártkörben ilyen körülmények között nyugodt volt a hangulat, az elégtelenség este a Belváros egyik csendes utcájában, a Kuria-utcában levő Kovács-féle vendéglő külön termében politikai vacsorára gyűltek össze. A függetlenségi pártnak negyvennégy tagja találkozott ezen a helyen és vacsora után formális tanácskozást tartottak.

Az eszmecsere Holló Lajos nyitotta meg hosszabb beszéddel. Kiemelte, hogy a nemzet többségének bizalma a függetlenségi politikát jelölte ki a jövőben követendő politikai irányzatnak. A függetlenségi párt erkölcsi kötelessége tehát ezen irányzat jövője és biztonsága felett gondosan őrködni. Ha tehát a jelen feladatainak teljesítése közben olyan jelenségek merülnek fel, amelyek a párt lelkiületében aggodalmakat keltenek, akkor ez a párt a belső helyezett bizalomhoz csak akkor lesz hű, ha mindenekelőtt és első sorban a függetlenségi törekvések jövőjének biztosítására gondol. A bécsi nyilatkozatok és az idelelt szerzett tapasztalatok arról nyilatkoztak azonban tanuságot, hogy itt a bevallott cél a függetlenségi politika letörése. Sem a gazdasági függetlenséget el nem érhetjük, sem a közjogi függetlenség terén előhaladást nem tehetünk, mert a kimondott törekvés az, hogy a gazdasági függőség fentartassék és a 67-es alap megerősítették. Erre a függetlenségi párt oda

nem adhatja magát. Egész természetes tehát, ha a párt tiszta helyzetet akar teremteni.

Két nagy fegyvere volt eddig a nemzeti küzdelemnek: a házszabályok és a katonai szükségletek megszavazása. Ezt a két fegyvert a helyzet bizonytalansága mellett a függetlenségi párt továbbra is kezében kívánja tartani. Egészen érthető ez okból, hogy a Bécsben szerzett újabb tapasztalatok után és az itt lent felmerülő egyes jelenségek mellett a függetlenségi párt minden egyes tagja makacs elszántsággal védelmezi a nemzet részére biztosított jogokat és azokról lemondani nem hajlandó, ha azokkal szemben a nemzeti törekvések sikerét biztosítva látja. Utalt továbbá gróf Andrássy Gyula tegnapi beszédére, hogy a jövő parlamentben milyen tekintélyes lesz a szociálisták és a nemzetiségek csoportja, amelylyel szemben szükséges, hogy a magyarság egy táborba tömörüljön. A nemzeti erők legnagyobb gyűjtőmedenczéje a függetlenségi párt, amely valóban alkalmas a nemzet összes erőinek egybefoglalására. Lehetetlen azonban, hogy a függetlenségi párt nyugodtan tartsa, hogy ami ódioma csak van a kormánynak, azt mind a vállára rakják. Minden megtörténik a párt gyengítésére és aláadására és mindezt a kormányzati hatalom is szívesen támogatja, ahelyett, hogy a legnagyobb pártját igyekezne erősíteni.

Mindezekből kénytelenek levonni azt a következtetést, hogy a helyzet igazán tarthatatlan. Tarthatatlan amiatt, mert a függetlenségi párt hosszú szemlélődés után, az idők során nyert megdönthetetlen összetett bizonyítékok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy az általa fenntartott kormányzati rendszer kebelében a függetlenségi célok megbuktatására irányuló törekvés tulságosan kifejezésre jutott. Ezáltal az együttműködés lehetőségének kapcsai, amelyek a mostani politikai alakulatot egybefűzték, bizonyára meglazultak és nagyon is kétséges, hogy meg lehet-e azokat újból erősíteni. Lehet, hogy ezáltal válságos helyzet áll elő, de a nemzet nagy céljainak biztosítása megér még egy esetleges válságot is. A függetlenségi pártnak lábra kell állania és Kossuth Ferenczcel és Apponyi Alberttel teljes egyetértésben kell a kérdéseket tisztázni. Éppen ezért most az a házszabályrevíziós indítványt, amely a képviselőház előtt fekszik, a függetlenségi párt nem fogadhatja el, mert ezáltal teljesen kiszolgáltatná magát.

A konventikum tagjai hozzájárultak Holló eme fejtegetéséhez, amelyeket különben legnagyobb mértékben megírt már lapjának mai estilapjában, s ezután vita indult meg fölött, hogy a Nagy Emil-féle indítvánnyal szemben milyen álláspontot foglaljanak el. Holló Lajos indítványára aztán elhatározták, hogy Mérey Lajost megbízzák egy teljesen új házszabálymódosítási tervezet kidolgozásával, amelyet holnap bemutatnak Kossuth Ferencznek és aztán kinyomatva, mint új indítványt terjesztenek a képviselőház elé Nagy Emil indítványával szemben. Az új indítvány főbb elveit is megállapították. Az elnöki hatáskör kiterjesztését egészen kihagyták, az ülések maximális idejét tíz órában állapították meg és az eredeti indítványnak számos részét enyhítették.

Azután foglalkoztak a függetlenségi párt szociális és gazdasági programjának kidolgozásával valamint a katonai kérdések megoldásának kérdésével, amelyekre vonatkozólag az intéző bizottság szombati ülésén Holló Lajos fogja előterjeszteni a frakció kívánságait.

Éjfélkor ért véget a konventikum, amelyen többek között résztvettek: Holló Lajos, Marjay Péter, Halász Lajos, Muza Gyula, Leszkay Gyula, Beck Lajos, Putnoky Mór, Geréb János, Zakariás János, Kállay Tamás, Csizma-

dia Endre, Baross János, Nemess Bertalan, Buza Barna, Sümegi Vilmos, Mérey Lajos, Eitner Zsigmond, Szász Zsombor és még többen.

A disszidens képviselők ma este érkezőleg tartottak a Bristol-szálló különtermében. Megbeszélték a házszabályok szigorítása ellen indított vitában a további taktikát és megállapították a szónokok sorrendjét. Az Eötvös Károly tiszteletére csütörtökön este rendezendő estében az összes ellenzéki képviselők részt vesznek. Tekintettel a széleskörű érdeklődésre, kéri az estében résztvenni óhajtókat, hogy Molnár Jenő orsz. képviselőnél jelentkezzenek. Az estében a Bristol-szállóban csütörtökön este kilenc órákor lesz.

Revízió és egyébek.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 26.

A napidönképpen napirend elébe és végibe ma több főlészóalás rakodott le. Elébe a disszidensek házszabály-vitát provokáltak, a végibe pedig interpellációk kerültek.

A disszidensek nevében Lengyel Zoltán azt az elnöki enuncziációt támadta meg, mintha Ház-határozatot nem lehetne bírálni. Hiszen november tizenhétzadikán is hoztak Ház-határozatot, mégis Justh a határozat bírálásával kezdte elnökségét. Justh Gyula, természetesen indignálódva tiltakozott az összehasonlítás ellen. November tizenhétzadikán nem hoztak törvényes határozatot, ezt tehát nemcsak lehetett, de kellett is bírálni; a házszabályok keretén belül meghozott Ház-határozatok azonban nem kritizálhatók. A disszidensek másik sérelme az volt, hogy tegnap Eötvös Károlyt beszéde közben egy képviselő durván megsértette. Ezért elégtételt követeltek. De az elégtétel elmaradt, mert a naplóban nem fordult elő az inkriminált kifejezés.

A napirendnek, a házszabály-módosításra vonatkozó indítványnak, csak két szónoka volt, Babocsay Sándor és Pető Sándor. Mind a ketten ellene beszéltek. Beszédük közben itt-ott hevesebb incidensek fordultak elő — következmények nélkül.

Interpelláció négy volt. Bródy Ernő az élelmiszer-drágaságra vonatkozólag interpellálta meg a kormányt. Laehne Hugó a Nyugat-Magyarországon föllobbant alldéutsch törekvések elnyomását sürgette. Lengyel Zoltán azért interpellált, mert az utóbbi időben képviselők sürin ostromolják a kormányt közjegyzőségért. Végül Nagy György inkompatibilitást látott abban, hogy képviselőket sorra kitüntetnek címekkel és ordokkal. Egyetlen interpellációra sem kaptak választ.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtti tíz órákor. —

Elnök: Justh Gyula.
Jegyzők: Rajk Aladár és Hammersberg László.
Az elnök: Az ülést megnyitja.
Bejelentette, hogy Botzenhardt János óbudai képviselő megválasztása óta a panaszlási idő eltelt s a nevezett képviselő mandátuma ellen kifogás nem tétetett. Javasolta, hogy Botzenhardtot a Ház végleg igazolja.

A Ház hozzájárul az elnök javaslatához.
Bródy Ernő és Laehne Hugó régebben bejegyzett interpellációján kívül még Nagy György és Lengyel Zoltán jegyeztek be újabb interpellációt.

Az interpellációkra félkét óra tér át a Ház.
Baloghy Ernő, a mentelmi bizottság előadója, heterjeszti a bizottság jelentését több képviselő mentelmi ügyében.

A jelentést később tüzi napirendre a Ház.

Nov. 18. emlegetése.

Napirend előtt Lengyel Zoltán kér szót a házszabályokhoz. Tévesnek mondja az elnöknek azt a felfogását, hogy a Ház meghozott határozatát kritika tárgyává tenni nem lehet. Justh maga, mikor elnöki

székét elfoglalta, súlyos bírálatot mondott november 18-ról s kijelentette, hogy az akkori eseményeket jogforrásnak el nem ismeri. A törvényjavaslatokat le kell tárgyalni, addig a házszabályrevíziót napirendre tűzni nem lehet. A mostani tárgyalás nem áll törvényes alapon.

Az elnök: Nagyon csodálkozok Lengyel Zoltánon, hogy a november tizenhét napos összehasonlítja a Ház mostani határozatával.

Bozóky Árpád: Nem egészen egyforma, de hasonló hozzá. (Nagy zaj.)

Az elnök: Nem is hasonlít! November 18-án, a vita berekesztése nélkül, mikor a szónokok még tömegesen voltak feliratkozva, szavazás rendeltetett el s nem is tárgyalás alatt levő ügyről, hanem a Dániel-féle indítványról, amelyet időközben adtak be s amelyről szavazni egyáltalán nem is lehetett volna. Ha Lengyel Zoltán ezt hasonlításnak tartja, abból az ítélőképesség teljes hiányára kell következtetnem; nem akarom mondani: rosszakaratra...

Élénk felkiáltások: Csak tessék mondani, mert az!

Az elnök: ... tudva akarják megnehezíteni a helyzetet. Mert most mi történt? A kormány által benyújtott törvényjavaslatokat, amelyekről a tárgyalást megtagadni nem lehet, visszavonták, de az egyes képviselők „törvényjavaslatokról” a Ház még nem is határozott, hogy tárgyalni kívánja-e? Nagyon igaztalan a képviselő ur, hogy ezt összehasonlítja a Perczel-féle állapottal, mert az törvénysértés volt, itt meg törvénysértés nem történt. Az elnökség megmarad eddigi álláspontja mellett, mert akkor vétené a házszabályok ellen, ha beszélni engedne oly tárgyról, amelyet a házszabályok nem engednek szónyegre hozni. (Élénk helyeslés.)

Buzáti Ferencz a Ház eljárásának helyességét bizonyítja. Hiszen egyes „törvényjavaslatok” benyújtásával egyetlen ember megakadályozhatná a házszabályok bármilyen módosítását. Nem azért küldtek ide bennünket, hogy komédiát játszunk. (Élénk helyeslés.)

Egy illetlen közbeszólás.

Nagy György: Mezőfőtől tudja, hogy a tegnapi ülésen Eötvös Károlyra...

Muzsa Gyula: Főkomédiás!

Nagy György: Azt mondta Laehne Hugó, hogy vén számár. (Zaj.) Ez ellen tiltakozik.

Lengyel Zoltán: Az új nemes így beszél a régi nemesről!

Nagy György: Elégtételt kér Eötvös számára.

Az elnök: A képviselő ur ezt a kifejezést személyesen nem hallotta, a Naplóban nincs nyoma; az elnök itt semmi intézkedést nem tehet.

Rakovszky István: Tegnapi ülés az elnöki székben, ám erről az incidensről semmi pozitív adatot nem tudott beszerezni.

Mezőfi Vilmos: Mint föltanu jelentkezik. Ő volt az, aki Laehne sérelmes kifejezését hallotta. Laehne azt mondta: „vén számár”, de hogy kire értette, azt persze nem lehet tudni. (Derűltség.) Nem is hiszi, hogy Eötvöst értette volna.

Következik a napirend: a házszabálymódosítás tárgyalásának folytatása.

A házszabályrevízió.

Babocsay Sándor a házszabálymódosítás ellen beszélt. Történeti visszaillesztést vet az ország multjára. (Zaj.)

Lengyel Zoltán: Ne beszélgessenek!

Muzsa Gyula: Ne ordítson, nem elnök maga!

Lengyel Zoltán: Nem vagyunk patikában! (Derűltség.)

Babocsay Sándor: Fejtezeti a házszabálymódosítás időszerűségét s kijelenti, hogy nem fogadja el az indítványt. A disszidensek zajosán tapsolnak és éljeneznek.)

Muzsa Gyula: Szép kis színházi klakk!

Lengyel Zoltán: Itt a dzsiu-dzsiuval nem lehet sokra menni.

Muzsa Gyula: Egy ur, aki nem tud helytállani magáért, elmehet!

Pető Sándor: Elismeri Andrásy beszédének sok igazságát, de némely részét nem tarja helytállónak. Gondoljon a koalíció Wallenstein mondására: „Dank von Haus Osterreich”. A függetlenségi párt a parlamentből, a beszédek házából törvénygyárat akar csinálni. (A nemzetiségiek folyton zajonganak és helyeselelnek.) Nem hivatkoznak az obstrukciónak, nincs rá eset, hogy technikai obstrukcióban résztvegyen, sőt hivatkoznak a mérsékelt házszabályrevízióra is, — de csak a választási reformmal kapcsolatban. Beszédét Danton szavaival végzi: Robespierre, követni fogsz ez uton! (Nagy zaj. Derűltség.)

Főkiáltások: Saint-Just!

Mezőfi Vilmos: A zsidóindiak után jönnek a jakobinusok!

Felkiáltások: A Jakabok! (Derűltség.)

Pető Sándor: Önök szeretik a hatalmat, élvezik a mai állapotokat...

Endrey Gyula: Elvezi a fene! (Élénk derűltség.)

Pető Sándor: De gondoljanak a multa s ne szavazzák meg az indítványt. (A disszidensek éljeneznek.)

Következnek az interpellációk.

Az interpellációk.

Bródy Ernő arról interpellálja a miniszterelnököt, hogy milyen kormányintézkedéseket tett a halatlan élelmiszerdrágaság csökkentésére?

Laehne Hugó: Szóvá teszi azt a bujtogatást, amely az utóbbi időkben a magyarországi németesség közt észlelhető. Egész akciókat akarnak szervezni, hogy Nyugat-Magyarország hazafias érzésű német népet megnyerjék annak a vállalatnak, amelynek célja ennek az országrésznek Ausztriához való csatolása volna. Személyvényt olvas föl abból a röpiratból, amelyet túl a Dunán elterjesztettek. Kéri a miniszterelnököt, hadd jöjjen oda, hogy az áldásos vetés még csirájában megsemmisüljön s kérli, szándékozik-e intézkedéseket tenni a röpiratok eldobására s az izgatott meghibintetésére? (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: A Házban már egész csoportok képződtek, amelyek közjegyzőségre aspirálnak. A miniszternek se éjjele, se nappala, annyira járnak a nyakára. Elismeri, hogy vannak hazafias érdemek s ezek intalmazása ellen nem is emel szót. De ha már odáig megy a dolog, hogy csak politikusokat neveznek ki, az ellen már tiltakozni kell. Neveket nem akar említeni, de figyelemmel rá, hogy az összeférhetetlenségi törvényt és a közjegyzői törvényt meg kell tartani. A közjegyzőség nem a politikai rokkantság állomása, sem arra nem alkalmas, hogy sülyesztő legyen kellemetlen alakok eltávolítására. A mellett az illetőnek tudni is kell valamit és megbízhatónak is kell lennie. Szeretné, ha a kormány ellen intézett ostrom megszűnnék.

Egy hang: Ma már egy pályázó visszavonta a kérvényét.

Lengyel Zoltán: Kérli a kormányt, hajlandó-e a pályázatoknál s kinevezéseknél egyedül a közérdeket szolgálni?

Nagy György az országgyűlési képviselőknek kitüntetések dolgában interpellál. Ezek a nemzet megbízottai; ezeket kitüntetni nem volna szabad.

Az ülés negyedhárom után ért véget.

Budapest, február 26.

A horvát választások. Zágrábból jelentik nekünk: A holnap kezdődő választásokra az egész 13. hadtest mozgósítva van és úgy a csendőrséget, mint a rendőrséget is felosztották azokban a kerületekben, ahol zavargásoktól lehet tartani. A bán palotájában ma tanácskozás volt Gerba altábornagy hadtestparancsnokkal és a konferencián a helyettes bán is részt vett. Ezen a tanácskozáson állapították meg a katonaság beosztását a két választási napra.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt a kormány hivatalos lapjának, a „Narodni Novini”-nek mai vezércikke, amelyből kiderül, hogy a bán a Starcevic-párttal paktumot kötött a holnap kezdődő választásokra. A cikk felhívja az autonóm hivatalnokokat, hogy azokban a kerületekben, amelyekben nincsen uniónista jelölt, a Starcevic-párti jelöltre szavazzanak, mert ez a párt kevésbé veszélyes, semmint a horvát-szerb koalíció és ha a Starcevic-párt többségre kerül, a kormány majd meg fog vele egyezni. E cikkből nyilvánvaló, hogy milyen paktumot kötött Wekerle miniszterelnök a Starcevic-párt vezérével, Frank Józseffel a Budapesten tartott öt órás tanácskozáson. Délután a horvát-szerb koalíció választási bizottsága tanácskozássra ült össze s aztán száznál több sürgős táviratot menesztett a kerületekbe, hogy fölvilágosítsa a választókat a bán és a Starcevic-párt között létrejött kompromisszumról.

A képviselőház kérvényi bizottsága ma délután Hrabovszky Guido elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről jelen volt: Meskó László és Mezőssy Béla államtitkárok, Giesswein Sándor, Zakariás János és Nehrebecky György előadása alapján a bizottság a kérvények egész sorozatát tárgyalta le.

A gornyesszegi választás. Ma volt a gornyesszegi választás, amely a legnagyobb rendben ment végbe. Egyhangulag Farkas Albertet választották meg képviselővé függetlenségi programmal. Az eredményt Csékme Ferencz választási elnök hirdette ki és a mandátumot szép beszéd kíséretében adta át Farkas képviselőnek, ki hálásan megköszönte azt. A választók körében a választás eredménye nagy lelkesedést keltett.

A függetlenségi párt intéző-bizottságának ülése. A függetlenségi és 48-as párt intéző-bizottsága folyó hó 29-én, szombaton délután négy órakor a függetlenségi párt tanácstermében ülést tart.

A tiszaháti mandátum. Az Uray Imre halálával megüresedett tiszaháti választókerületben Máté László disszidenssel szemben Kallós Ti-vadar beregszászi ref. lelkesült lépett fel függetlenségi programmal.

Uj törvények. A hivatalos lap mai száma közli a II. osztályú keresetadóról, valamint a tőkekamat- és járadékadóról szóló törvények némely intézkedésének módosításáról szóló 1908. évi V., valamint a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI. törvényeket.

A szigetvári közjegyzőség. A minap a lapok jelentették, hogy Olay Lajos lemond mandátumáról, mert szigetvári közjegyzőnek nevezik ki. Olay Lajos ma megjelent a képviselőházban és kijelentette, hogy mandátumáról nem mond le, mert a szigetvári közjegyzőséget nem tartja meg.

A trencsényi mandátum. Trencsény megye központi választmánya a Baross Jusztin lemondása következtében megüresedett trencsényi választókerületben az új választást március 9-ére tűzte ki. Választási elnök Petrás Károly árvaszéki ülnök lesz. Két jelölt küzd a mandátumért. Béla Henrik hírlapíró alkotmánypárti és Stur Károly ügyvéd pártönkivüli programmal. Az utóbbit a nemzetiségi párt is támogatja. Mindkét jelölt jövő vasárnap, március elsején mondja el programbeszédét.

A delegáció.

— Az osztrák delegáció ülése. Delegációs ebéd. —

Budapest, február 26.

Bécsben ma az osztrák delegáció folytatta tanácskozásait. A külügyi tárczával kapcsolatos kérdéseket vitatták meg, különösebb figyelmet érdemlő incidens nélkül.

A Burgban ma delegációs ebéd volt, melynek sora alatt az uralkodó érdekes megszólításokkal tüntetett ki több magyar és osztrák delegátust.

A délelőtti tanácskozás.

Az elnök II órakor megnyitotta az ülést, s bemutatatta a beérkezett iratokat, melyek között van Axmann delegátus következő interpellációja:

Mikor fogják már a lehetőség szerint és a hadsereg harc-képességének csökkentése nélkül az ezredék állomáshelyét akként beosztani, hogy hadkiegészítő kerületeiktől ne essenek nagyon távol, hogy az ujonczok behívásánál és a legénység szabadságolásánál jelentékeny tételek legyenek megtakaríthatók, amelyek a tiszti fizetések és legénységi illetmények javítására volnának fordíthatók.

Azután következett a napirend, a külügyi és a megszállott tartományok költségvetésének tárgyalására kiküldött albizottság jelentése.

Vukovics előadó bevezeti a vitát és szóvá teszi a tervezett keleti vasutak kérdését.

Nemetz delegátus az osztrák politika zavarossága klasszikus példájának tartja a balkán-politikát és az okkupált tartományok pacifikálását, amelyek még rontottak a viszonyokon. Az osztrák bürokratizmus képtelen valamely országot a szabad fejlődés útjára tovább vinni, hacsak a lakosság e szabadságot nem fegyverrel kezében vivja ki magának. A munkásokat a megszállott tartományokban vég nélkül kihasználják. Kijelenti, hogy a szociáldemokraták a megszállott tartományok jelenlegi kormányzását nem helyeslik.

Axmann delegátus kijelenti, hogy Kállay kormányzó ugyan minden tekintetben a magyar érdekek mellé állt, de legalább nem engedte felszínre jutni a nagyszerb agitációt, míg Burrián azáltal, hogy a bennszülött elemeknek kedvez, ennek tápot ad. A legnagyobb mértékben ellenzi a közös pénzügyminiszteriumnak Budapestre való áthelyezését, mert ez még növelné a magyarok amugy is nagy befolyását a bosnyák kormányzásban.

Klofac kijelenti, hogy a mai abszolút és bürokratikus erendszerrel mint eddig, ezután se lehet semmit sem elérni. Az egyetlen segítség a népképviselőt volna.

A boszniai politika magyar jellegéről szóló vádat a magyar delegációban évenként felhangzó azzal a váddal csúfolhatja meg, hogy Boszniát csak az osztrák érdekeknek megfelelőleg kormányozzák. Az igazság a közepeten fekszik, mert a kormány szigorúan neutrális, tekintettel lévén minden állam érdekeire.

Nemetz delegátus tiltakozik az ellen, hogy a pénzügyminiszter egyes szónokok fejtegetéseit gyanúsítsa.

Az okkupált tartományok költségvetését azután elfogadják.

Ülés végén Dobernigg delegátus vonatkozással a mai delegációs ebéd folyamán tartott cercle, azon óhajának ad kifejezést, hogy ő felsége a jövőben ily alkalmakkor inkább ne folytasson politikai beszélgetéseket, minthogy, ugymond, előttünk a császár személye sokkal magasabban áll, semhogy nemzeti czélokra felhasználható volna.

Fuchs elnök kijelenti, hogy senkit sem illet meg az a jog, hogy ő felségének utasításokat adjon. Kramarz, Schreiner és Albrecht delegátusok között erre élénk szövitá támad, amelyet elnöknek azon kijelentése fejez be, hogy az ülést berekeszti. A legközelebbi ülés holnap.

Az esti ülés.

Az ülést ma este fél nyolcz órakor újból megnyitották.

Laginja delegátus az okkupált terület közigazgatására vonatkozó panaszokat sorolja fel.

Luskievic delegátus az okkupált tartományok hivatalnokainak sorsát kívánja javítani.

Baerreither delegátus kifejti, hogy Ausztriának és a monarchiának permanens missziója van, amelyet bizonyos erélyességgel és állhatatossággal kell folytatnia. Kötelesek vagyunk az ottani viszonyokat figyelemmel kísérni és azokat tárgyilagosan megbírálni.

Utána Burrián miniszter emelkedik szólásra és az előadónak a szerbiai vasutakhoz való csatlakozásra és az ezzel összefüggő gazdasági érdekekre vonatkozó kezdeményezéseire válaszolva kijelenti, hogy ezeket szemmel kíséri és kívánatosnak tartja, hogy a vasuti összeköttetés mielőbb létrejöjjön. Foglalkozik Nemetz fejtegetéseivel, aki lehetetlen állásponton áll, ha azt mondja, hogy az okkupációval semmit sem értek el. Klofac delegátust illetőleg azt mondja a miniszter: Igen sajnálom, hogy a delegátus ur nincs jelen. Felfogásom szerint helyesebb lett volna, ha súlyos vádjaira itt várta volna meg a választ. Általánosságban tartott fejtegetései magukon viselik a tulzottság bélyegét.

Delegációs ebéd.

A szokásos delegációs ebéd ma délután öt órakor volt a Hofburgban.

Az ebéd alatt a király, aki rendkívül jó szímben van, élénk beszélgetést folytatott a delegációk elnökeivel, Barabás Bélával és dr. Fuchssal, akik mellette foglaltak helyet.

A Magyar Tudósító értesítése szerint a beszélgetések, amelyeknek egyes részletei ebben a formában nem sok valószínűséggel bírnak, a következőképpen folytak le:

Barabás Bélával a király mindvégig magyar nyelven társalgott. Eszrevette, hogy Barabás megvan hülve és érdeklődött, hogy nem beteg-e.

— Meghültem felség — mondotta Barabás — a pólal kirándulás ártott meg.

— Talán rossz idő volt? — kérdezte a király.

— Ellenkezőleg felség, szép idő volt, de nem vigyáztam magamra.

— Lásza, maga fiatal ember, vigyázhatna magára. Önnek ugyan sokkal kevésbé ártthat meg a meghülés, mint például nekem, aki már öreg ember vagyok. Most Budapesten lakik? kérdezte tovább a király Barabás Bélától.

— Felséges uram, — volt a válasz — most már Budapesten kell laknom, mert a képviselőház ülésére gyakran kellene feljárnom és a sok utazás kifáraszt.

— Vidéken hol lakik?
— Aradon, felség, ez az én szülőházam és ottani polgár is vagyok.

— Igen, igen, — válaszolt a király — Arad... emlékszem rá, jártam ott néhányszor.

A király ezután megjegyezte, hogy rendkívül sokat dolgozik és az államügyek nagyon igénybe veszik.

— Éppen ma — mondotta ő felsége — foglalkoztam a Duna-Tisza-csatorna törvényjavaslatával, amelyhez megadtam az előleges szankciót. Ugy látom, hogy Magyarországnak nagy érdekei fűződnek ehhez a törvényjavaslathoz. Most is sokat dolgozom, kora reggeltől kezdve. Képzheti, hogy az aktaírárs mennyire fáradságos munka. Azonban mondhatom, hogy nagyon szívesen és nagy örömmel foglalkozom államügyekkel. Nagyon sok dolgot megnézek a legapróbb részletekig is és különösen ezért nagyon fászsztó a munkám.

A király ezután hosszabb ideig beszélgetett dr. Fuchsszal, az osztrák delegáció elnökével, majd ismét Barabáshoz fordulva a következőket mondotta:

— Nagyon örülök, hogy ez alkalommal, mint a delegáció elnöke, polgárember ül mellettem. Mert előttem nincsen különbség a honpolgárok között és nagyon szívesen érintkezem országom minden polgárával.

— Felséges uram, — felelte Barabás Béla, — kétségkívül nagy értéke van annak, ha a demokratikus gondolkodás és felfogás rokonszenvre talál itt is, a trónnál.

A beszélgetés különben nem volt humoros részletek híján sem. Mialatt ugyanis a király az osztrák delegáció elnökével beszélgetett, az alatt Barabás Béla jobboldali szomszédjával, Aehrenthal közös miniszterrel társalgott. A magyar és osztrák borokról beszélgettek és Barabás Aehrenthal ebédjére czélolva, amelyen legutóbb résztvett, azt mondta, hogy az osztrák borok nagyon jók, — csak a poharak kicsik. A király figyelmes lett erre a megjegyzésre és elismételte magának magyarul Barabás Bélával.

A király jól mulatott Barabás Béla feleletén. Azután a magyar borokra terelte a beszélgetést és örömmel adott kifejezést, hogy a magyar borok most ismét nagyobb mértékben kerülnek külföldre. Megemlítette, hogy a homoki borok jóságát gyakran hallotta dicsérni és hallotta azt is, hogy a Bácskában is igen jó homoki bort termelnek.

— Igen, felséges uram, — mondotta Barabás Béla, — csak az a baj, hogy a bácskai bor nem lehet export-cikk, mert a bácskaiak karácsonyig mind megisszák.

A király elmosolyodott a kedélyes megjegyzésén.

Az ebéd végeztével ő felsége jelt adott a felállásra és valamennyien átvonultak a szomszédos oszlopos lovagterembe, ahol kezdetét vette a cercle. A király legelőször Barabás Bélát, a magyar delegáció elnökét, azután dr. Fuchst, az osztrák delegáció elnökét, majd gróf Zichy Tivadart, a magyar delegáció alelnökét tüntette ki megszólítással. Barabás Bélának és gróf Zichy Tivadarnak a következőket mondotta a király:

— Önök már egészen kész vannak a tárgyalásokkal, ugy-e bár?

— Felséges uram, mi készen vagyunk, — válaszolta Barabás Béla, — de az osztrák delegáció még mindig nem fejezte be tárgyalásait. Nem is tudom még bizonyosan, mikor tarthatjuk a záró-ülést, remélem azonban, hogy hétfőn.

Gróf Zichy Tivadarnak örömet fejezte ki a király afelett, hogy a delegáció tanácskozásai nem sokára véget érnek. A király ezután hosszasan beszélgetett dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel, majd Széll Kálmán volt miniszterelnökhez lépett, akivel szintén hosszasan társalgott. Hoffmann Hugó altábornagyhoz fordult azután a király, aki Széll Kálmán mellett állott és a következőket mondta:

— Önnek sok dolga volt mostan a delegáció ülésai alatt.

Hoffmann rövid, katonás válasza után Bernáth Bélát szólította meg, akitől a király a tokaji és hegyaljai horvidék viszonyairól kérdezősködött. Bernáth válaszában feltárta a hegyvidék bajait. Hosszu Vazul püspökkel egyházi kérdésekről beszélgetett az uralkodó, majd Tomisich altábornagyot, Rakovszky Bélát és Miklós Ödönt szólította meg, akikkel a delegáció tanácskozásainak menetéről beszélt. A király többeket megszólított az osztrák delegáció tagjai közül is, akikkel igen élénken társalgott.

Az osztrák delegátusok ma esti cerclején a német delegátusok között igen nagy felháborodást keltett, hogy Kramarz a császár előtt egyoldaluan adta elő az egeri nyelvviszálty. A német delegátusok csak annyit hallottak, amikor az uralkodó a beszélgetést e szavakkal fejezte be:

— Önöknek erős harcz van a hátuk mögött.

A közelálló német delegátusok azt hitték, hogy az uralkodó a tartománygyűlési választásokról beszélt Kramarzzal, de ő maga a németek kérdésére nyíltan bevallotta, hogy az egeri nyelvkérdésről volt szó közte s az uralkodó között. Emiatt aztán a németek Kramarza támadtak s szemrehányást tettek neki. A német delegátusok izgatottságát növelte az a körülmény is, hogy a német képviselő-delegátusok közül Fuchs elnök kivételével senkit sem szólított meg a császár.

KÜLFÖLD.

A szandzsák-vasut.

Budapest, február 26.

Abban a sajtóharcban, mely oly vehemenciával támadta Ausztria-Magyarországot, a szandzsák-vasut miatt, tevékeny részt vett az angol sajtó is. Oroszországban az angol sajtó e magatartását oly színbén akarták feltüntetni, mintha e támadások mögött az angol kormány állna. Az angol parlamentben tegnap lefolyt Maczedon-vitában elhangzott kormánynyilatkozatok azonban éppen ennek ellenkezőjét bizonyítják.

Az egybehangzó nyilatkozatok, amelyeket sir Edvárd Grey és Fitzmaurice lord, az angol külügyi hivatalnak a maczedóniai helyzet dolgában elfoglalt álláspontjáról tettek, nemcsak a kormánypárt körében, hanem mind a két ház konzervatív ellenzékénél is nagy lelkesedést keltettek. A felsőházban Landsdowne lord, a

külügyi hivatal mostani balkáni politikájának kezdője, élénken helyeselte testvérenek Fitzmaurice lordnak fejtegetéseit, az alsóházban pedig Balfour lord, az ellenzék vezére többször hangos helyesléssel kísérte sir Edvárd Grey előadását. Grey ismertette az angol kormány maczedóniai politikájának főbb pontjait, amelyek: az európai koncert fenntartása mindenáron, kerülése annak, hogy a hatalmak Konstantinápolyban túlságosan messzire menő kezdésre vállalkozzanak, amely Angliát háborus kalandokba kergetné és oly maczedóniai török kormányzónak kinevezése, aki a nagyhatalmak bizalmát bírja.

A fontos nyilatkozatokról a következő távirat számol be.

A felsőházban Fitzmaurice lord külügyi helyettes államtitkár ezt mondta: A velünk barátságos viszonyban lévő Magyarország-Ausztriát, amiért a szandzsák-vasutak ellenőrzésének jogával ruházott föl, hevesen megtámadták. A Balkánon épített vasutakat mi, mint kereskedő nemzet, nemcsak aggodalom nélkül, hanem jóakaró semlegességgel szemléljük. Minél több vasutat és közlekedő utat építenek ez országokban, annál jobb rájuk és mindenkire nézve. Azt hiszem, mindenki világosan és kétségbevonhatatlanul meg fogja érteni, hogy e vasut miatt a velünk barátságos viszonyban lévő Magyarország-Ausztria kormányát ért meglehetősen igazságtalan és heves támadásokkal mi nem azonosítjuk magunkat, annál kevésbbé, mert tudomásunk szerint Magyarország-Ausztriát a berlini szerződés értelmében megilleti az a jog, hogy a novibazári szandzsákságot megszállja és ebből jogát eddig csak belső politikai okok miatt nem gyakorolta. Fitzmaurice azzal a kijelentéssel zárta szavait, hogy a brit kormány a maczedón reformok kérdésében várakozó álláspontot foglal el. Sir Edvárd Grey azonban a közel jövőben oly javaslatokkal fog előállni, amelyeket brit fölfogás szerint a helyzet megkövetel.

Az alsóházban Grey államtitkár ismertette a brit kormányának a reformok érdekében kifejtett buzgó törekvését s működését és reflektált különböző szónokok megjegyzéseire. Csatlakozik Fitzmaurice kijelentéséhez a balkáni vasutervekkel szemben elfoglalt jóakaró semlegesség álláspontját illetőleg. Nem látja be, hogy Anglia oly nagy mértékben volna e kérdésben érdekelve. Hogy a jelen pillanatot választották a szultán hozzájárulását föltételező eme terjedelmes vasuti terv előmozdításához, azt az aggodalmat keltheti, hogy a koncerten belül álló egyik hatalom az öt megillető jog alapján saját érdekei és célja felé fordítja figyelmét, de a maczedóniai reformok kárára. Minden hasonló benyomásnak a legkedvezőtlenebb hatásokkal kell, hogy járjon a Balkán-államok, Konstantinápoly és az összhangban álló hatalmak közvéleményére. Nagyon sajnálná, ha ily benyomás tért nyerne, mert az összhang fönnmaradását kívánja. Angliának biztos garanciái vannak arra, hogy a török kérdés nem fog háborút okozni.

Gróf Wolf-Metternich német nagykövet tegnap este a londoni kereskedelmi kamarában beszédet mondott, amelyben a többi közt így nyilatkozott: A tervezett magyar-osztrák szandzsák-vasut élénk megbeszélés tárgya volt mindenfelé. A német kormányának a legcsekélyebb oka sincs, hogy ne szimpátiával szemlélje a vasuttervet, amelyre szövetséges társának nemzetközi szerződés ad jogot. Kormány az, hogy szövetségesünkkel a vasut építését sürgettük. A magyar-osztrák monarchia önmaga tudja legjobban megítélni, hogy mi áll saját gazdasági céljainak érdekében.

Azokról a beszédekről, melyeket Sir Edward Grey és Fitzmaurice lord a maczedóniai kérdésről mondtak, következőket írja vezető helyen a Daily News: Ausztria-Magyarország és Németország politikájának legújabb fejleményei után világos, hogy ha egyáltalán be kell avatkozni, akkor a kezdeményezésnek tőlünk kell kiindulni. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy izoláltan járjunk el. Senki ebben az országban és főképpen egyetlen liberális sem óhajtja, hogy az egyiptomi experimentumot Maczedóniában megismételjük. Ennek a fenntartásával azonban az a nézetünk, hogy a mi kötelességünk reformjavaslatokat tenni, azok keresztülvitele érdekében egész befolyásunkat latbavetni és szükség esetén a koncert akaratának keresztülvitele érdekében flottánkat is kölcsön adni. Kétségtelen, hogy a Balkán különböző

népfelelő csak bennünk bíznak és csak mi beszélünk szabadon a portával, anélkül, hogy kétértelmű szavak alkalmazásával vasuti koncessziókat szerzzünk. Az igazi probléma abból áll, hogy Maczedóniában a Yildiz-kioszk fondorlataitól független auktoritás teremessék. Ez volna egy önálló kormányzó, kit csak a hatalmak akarataiból lehetne állásából elmozdítani. Feltesszük, hogy Grey javaslatai végre a pénzügyi bizottság és csendőrtisztek auktoritásának jelenleg még fájdalmasan nélkülözött kiterjesztését fogják magukban foglalni. A kormányzó nem annyira megoldás, mint inkább a megoldás szimbóluma. Hasonló szellemben ír a többi nagy lap is.

Pétevári jelentések szerint Isvolsky külügyminiszter kijelentette, hogy a Törökországgal való sürdősorsoknak, amelyeket a maczedóniai reformok kérdése idézett elő, az lesz az eredménye, hogy a teljes érvényében fennmaradó műzstégi program az európai konzert új erőinek belépése folytán valószínűleg kissé kiszélesbül. Ez a terv természetesen nem új, de az utóbbi események ennek keresztülvitelét nagymértékben elősegítik. Megerősíti továbbá Isvolski hír szerint azt is, hogy Oroszország a szandzsák-vasut gazdasági jellegét elismeri, hogy Oroszországnak az osztrák-magyar monarchiához való viszonya egyáltalán nem adhat okot aggodalomra és hogy a német-orosz viszony sem változott semmi-lyen s az ma is rendkívül barátságos.

Bécsi illetékes helyen és diplomáciai körökben kedvező benyomást tettek azok a nyilatkozatok, amelyek tegnap az angol kormány részéről az alsó- és a felsőházban elhangzottak. Az angol vezető kormányfő nyilatkozataiból az a megnyugtató tény domborodik ki, hogy Angolország semmiesetre sem akarja az európai konzertet szétbontani, hanem el van tökélyre mindaddig, míg a maczedóniai reformok sikerrel biztatnak, mindent elkövetni, hogy az európai konzert fel ne oszoljon.

Ami az angol kormánynak azt a bejelentését illeti, hogy kész újabb reformjavaslatokkal előállni, e részben itteni jól értesült helyen azt mondják, hogy ilyen indítványok a berlini szerződés szignatarius hatalmaikhoz nem érkeztek.

Gróf Wolff-Metternich londoni nagykövete is hangsúlyozta, hogy mindent el kell követni Maczedóniában a vérontások elkerülésére. Ez a nyilatkozat más német diplomaták felfogását is teljesen fedi, mert Németország a maczedóniai reformokat töle telhetőleg támogatja, noha jogi szempontból az igazságügyi reformok egyes részleteit nem is helyesli.

Berlini hivatalos körökben az angol minisztereknek a Keleti-kérdésről tegnap tett nyilatkozatai nagy megnyugvást keltek, mert kétségtelenül és minden félreértést kizáró módon halomra döntötték a rosszakaratú híreket.

A lengyel javaslat az urakházában. Ma volt a nagy nap az urakházában, ma kezdtek tárgyalni ugyanis a lengyel javaslatot. A karzatok úgy megtekintették, mint talán még soha sem. A lengyel arisztokrácia minden neves tagja eljött. Napirenden van a keleti tartományi lengyel javaslat. A képviselőház 200 millióval hajlandó emelni a kormány rendelkezésére álló alapot, amiből 75 millió a parasztszolgák rendezésére fordítandó. Az urakháza bizottsága akként javasolja a határozatot módosítani, hogy a 75 millió parasztszolgák számára telepítésre fordítottassék. Az udvari páholyban a trónörökös foglal helyet. Arnim földművelésügyi miniszter több bevezető nyilatkozat után kifejti, hogy a történelem tanúsága szerint a népek soha sem mondanak le önként az önállósítás iránti törekvéseiről. Ez vonatkozik a lengyelekre is, akik a németek kiszorítása által akarnak erősödni. Ebben van a tulajdonképeni veszély, amely ellen csak német telepítéssel lehet védekezni. A kisajátítás természetesen kemény intézkedés, reméli azonban, hogy az urakháza is elfogadja. A kormány meg van győződve az intézkedés helyességéről és reméli, hogy a képviselőház által engedélyezett hektár elégséges lesz. Kéri a képviselőház határozatának helyreállítását.

Gróf Mirbach kifejti, hogy a lengyelek kiszorítására irányuló eddigi politika is hatalmas agitáció volt a lengyelek kezében. A mostani javaslat a telepítési politika meghiusulásának bevallását jelenti.

Nem járul hozzá a kisajátításhoz, amelytől nem lehet számottevő eredményt várni.

Wilms Posen város polgármestere köszönetet mond a kormánynak a javaslat benyújtásáért. A telepítési politika nélkül is bizonyára szükségessé tettek volna a lengyelek a jelenlegi intézkedéseket. Szólvó végül javasolja a bizottsági határozatok elfogadását.

Dr. Ballhausen rámutat arra, hogy nem a telepítési törvény idézte elő a lengyel agitációt. Egyébként teljesen osztja gróf Mirbach aggodalmait és csatlakozik indítványához a kisajátítás elvetését, egyebekben pedig a javaslat elfogadását illetőleg.

Bülow herceg kifejti, hogy utalás történt arra, mily hatással lehet a javaslat a külföldön. Nem érhet egyet azzal a felfogással, hogy a német belpolitika bármely tekintetben is függjön a külföldtől. Nyugodt és igazságos külügyi politikát üzünk — ugymond — mely nekünk a többi népek becsülését megszerzi és alkalmat ad, hogy a civilizáció munkájában részt vegyünk. De hozzá kell szoknunk, hogy nagyobb egykedvűséggel hallgassuk a dicséret, vagy a gáncs szavait. A bizottsági határozattal a kormány nem látja a javaslat megjavítását. Azzal a fegyverrel, melyet a bizottsági határozat ad kezünkbe, a harcban nem győzhünk. Helytelen dolog a javaslatot annyira meggyöngíteni, hogy az ódium megmaradjon, a siker azonban elmaradjon. Ma senki sem mondhatja határozottan, hogyan gondolkoznék Bismarck herceg a javaslatról, de én azt hiszem, hogy hozzájárulna. A korona teljes helyesléssel és a képviselőház egyetértésével arra kérem az urakat, ne tagadják meg a kormány kérését és fogadják el Adicke javaslatát.

Az urakháza ma nem fejezte be a vitát a lengyeljavaslat fölött. Az ülésen elejétől fogva végig jelen volt a trónörökös is.

Marokkó. A Temps, amely mindig a mellett volt, hogy Marokkóban energikus eljárást kell követni, kijelenti, hogy a kamara tegnapi határozatával teljes akciószabadságot adott a kormánynak, mert végre beállta, hogy Mulej Hafid agressziv el-lenségeskedése miatt Franciaország be nem avatkozása egyértékű volna az öngyilkossággal. A fő-dolog azonban az, hogy az algezirászi egyezménynek megfelelőleg energikusan törekedjék elnyomni a fegyveresempészetet, amelyet Zaffiban, Mulej Hafid egyetlen kikötőjében nyilvánosan üznek.

Török-perzsa viszály. Iman Kuli Mirza volt ur-mial kormányzó bevonult Szuadszbulakba, ahonnan a törökök vasárnapról hétfőre virradó éjjel visszavonták csapataikat.

Osztrák tartománygyűlési választások. A cseh tartománygyűlési általános választások után visszamaradt 17 második választás közül tegnap 13 kerületben folyt le a második választás és pedig 2 német és 11 cseh kerületben. Krummau német kerületben Peitlerer német-agráriuspárti jelöltet, Tepl kerületben pedig a keresztény-szociálista Walters pártot választották meg. A 11 cseh kerületből öt helyen a cseh-agráriuspárti jelöltek győztek, másik öt kerületben pedig a szűkebb választásra kerülők közé jutottak. A cseh agráriusok most 38 mandátum fölött rendelkeznek, minthogy a pótválasztásoknál 3 mandátumot még biztosra vehetnek, így számuk feltétlenül meghaladja majd a negyvenet. Semif választó-kerületben az ifjú-csehek nagynehezen keresztül-erőszakolták dr. Kramarz győzelmét. Ez különben a cseh-agráriusoknak és a szociáldemokratáknak volt köszönhető, akik külön jelöltet nem állítottak a második választásra. A küzdelem így is elég erős volt. Végeredményben Kramarz 1376 szavazatot kapott Lisy cseh-nemzeti szociálista 1079 szavazatával szemben. Hatalmas választási küzdelem folyt le a Nachod kerületben is, ahol a klerikális gróf Sternberg és a cseh-agrárius Holanec küzdöttek egymással. Valószínűnek tartják, hogy pótválasztásra kerül a dolog.

Ugyancsak tegnap folytak le a galicziai választások is. A ruthének 21 mandátumot nyertek, tehát nyolccsal többet, mint az előző tartománygyűlésen voltak, ezenkívül 25 lengyel-konzervatív (megelőzőleg 41 volt), 17 lengyel-néppárti (ezelőtt 4), 8 demokrata (ezelőtt 4) és 3 lengyel klerikális centrum-párti (a múlt élezzsakban 7) jelölt győzött a tegnapi választások alkalmával. Szinte biztosra veszik, hogy a választások után 80 lengyel-konzervatív, 17 lengyel néppárti, 29 demokrata, 8 centrum-párti és 21 ruthén képviselő vonul be a tartománygyűlésbe.

A haiti-i forradalom. A „Globe”-nak jelentik Newyorkból, hogy Haiti-szigetén rosszbodtak az állapotok. Firmin, a rebellis tábornok társaival a francia konzulátusra menekült és még mindig ott tartózkodik. Alexis elnök követeli a kiadatásukat és ellenkezés esetén erőszakkal fenyegetőzik, mert föltett szándéka Firmin agyonlövetni. Alexis azzal vádolja a francia és angol konzulokat, hogy támogatják a forradalmárokat.

A portugál válság. A minisztertanács elhatározta, hogy a Franconak a kamara feloszlására és a pairek kamarájának reformjára vonatkozó dekrétu-

majt hatályon kívül helyezi, egybehívja a feloszlott kamarát, hogy a király esküt tegyen előtte. Azután az államtanács összeül, hogy a kamara feloszlásával foglalkozzék. A kamarai választások nem lesznek április 5-ike előtt. Az új kamara nem fog felruháztatni az alkotmányozó testület hatalmával. E hatalmat a testület csak akkor nyeri, ha a kamara az alkotmány megváltoztatásának szükségességét elismerte.

Maczedón kongresszus. Szófiában ma megkezdődött a maczedón kongresszus, amelyen husz banda főnöke jelent meg. A kongresszus résztvevői valamennyien Sarafow követői, a Sandanski-frakció hívei nem képviseltették magukat. A fölött tanácskoznak a banditafőnökök, hogy új bizottságot állítsanak össze, amely a külföldön képviselő szervezetüket annak az organizációnak a mintája szerint, amelyet Sarafow Garbanovval és Matow egykori tanárral létesített.

Andrássy, mint szónok.

Magától értetődik, hogy e néhány odavetett sor nem ambicionálhatja Andrássy Gyula belügyminiszternek, mint szónoknak bemutatását. Csak annyit óhajt jelezni, hogy éppen úgy, mint minden művészet, az oratori is, erős fejlődést mutat. A belügyminiszter tegnapi beszéde, azt lehetne mondani, megrendelt alkalom annak megállapítására, mily ivet irt le ez az evolúció.

Még a mult évtizedben is a nyilvánosság előtt való beszéd a régi római díkeziók mintájára volt szabva. A pátosz, gesztus, hanghordozás, szemforgatás, testtartás: mind a régi maradt; csak épp a tóga hiányzott. De ha tógából nem is vethettek mellükre festői ráncokat, a redingote selyembélésével igyekeztek pótolni a hiányt.

A modernebb szónokok észrevették azt a nagy ellentétet, mely a beszéd formája és tárgya között tátong és igyekeztek lefaragni a deklamálásból annyit, mennyit bírtak. A régi iskola azonban még mindig elég nagy becsületnek örvend.

Azt a harmóniát, mely a forma és tartalom között kell, hogy legyen, talán Andrássy Gyula juttatta leginkább érvényre a magyar közéletben. Nálánál talán senkisértette meg jobban, hogy a szónoklás — igen, a szónoklás — idele lejárt. Ma az a legjobb szónok, ki a legrosszabbul szónokol és legjobban beszél. Elszónokolni csak frázisokat, vagy általánosságokat lehet; a mai beszéd természetes szövete azonban majdnem mindig speciális, szakszerű, bizonyos meghatározott keretű anyagból fonódott ki. Ezt csak elmondani lehet, de nem elszónokolni.

A belügyminiszter egész lénye pompásan meg van alkotva erre a célra. Száz szónok közül kilenczvenkilencz, ha föláll beszélni, valahogy olyan mozdulatot tesz, mintha valakit meg akarna támadni. Andrássy, akárcsak szalóban, bizalmas körben lenne, nyugodtan emelkedik föl helyéről s ezt is csak azért teszi, hogy a távolabbiülök is meghallhassák. Hangja nem végez moduláló-gimnasztikákat. Majdnem mindig egyforma. Az ujját néha beleakasztja a mellényzsebébe; ezzel is fokozza csak a légkörnek a bizalmasságát, mely beszélő és hallgató között föltétlenül szükséges.

Artisztikus az a mód, ahogy magáról el tudja a figyelmet terelni és gyorsan odatüzni ezt a figyelmet a tárgyra, csak a tárgyra, melynek szálait szinte észrevétlenül lebonyolítja.

Különböben nem is lehet sokat az ő szónoki módjáról föllegyezni, éppen lényegénél fogva; t. i. azért, mert hihetetlenül egyszerű. A régi iskola egyik-másik sampionját hasábkon keresztül lehet pingálni: milyen a hanghordozása, milyen a művészi pauzája, hogy ragadja magához a hallgató figyelmét, hogy czáfol, hogy támad, hogy védekezik. A belügyminiszter azonban

ugy beszél, ahogy mindnyájan szeretnénk tudni beszélni: egyszerűen, világosan, logikusan, czáfrang nélkül, egyenesen a cél felé tartva. Ezt lehet végighallgatni és ezalatt élvezni azt a sok finom nüánst, mely egy tartalmas ember értelmes beszédének muzsikájából kiárad, de leírni, osztályozni, gruppirozni nem lehet. Vagy legalább is nem akárki képes rá. Ehhez éppen olyan művésznak kell lenni, mint amilyen maga a beszélő.

Andrássyban igen magas fokon megvan az a talentum, hogy a nyilvánosság előtt épp úgy beszéljen, mint négyszem között. Hogy ez a talentum milyen ritka és értékes, csak az tudja igazában megérteni, ki már szólt valaha nyilvánosság előtt. Ez tudja, hogy a nyilvánosság szinpada mágnese erővel huzza le az emberről a természetességet és egyszerűséget. Ki annak ellent tud állni, föltétlenül igen mély gondolkodónak kell lennie.

Magyar városok értekezlete.

Budapest, február 26.

Dr. Bárczy István polgármester kezdeményezésére ma a váci-utcai Ujváros-háza nagytermébe gyűltek Magyarország városainak, kereskedelmi és ipari testületeinek kiküldöttei, hogy értekezzenek az egyenes adók reformjáról és megtanácskozzák, mit kellene tenni a városok érdekeinek megvédésére. Sok komoly panasz hangzott el az értekezleten és nagyon sok orvoslandó baj merült fel.

Az értekezlet megnyitása.

Az országos értekezletet kevéssel tíz óra után nyitotta meg dr. Bárczy István polgármester, a székesfőváros törvényhatóságának nevében üdvözölve a megjelenteket. Majd rámutatott az értekezlet szükséges voltára és hangsúlyozta, hogy nem politikai akciót akar indítani és nem tüntetni az adóreform ellen, csak tisztán látni a bonyolult helyzetben.

Hogy a főváros elhatározása nem volt czéltalan — folytatta a polgármester — azt bizonyítja mindenekelőtt a megjelentek nagy száma, másfelől az egyenes adóreformjavaslatoknak az a bírálatos ismertetése, amelyet az értekezletre meghívottaknak töztesen megküldeni szerencsénk volt. Súlyos aggodalmat keltenek bennünk részben azok a rendelkezések, amelyek nincsenek benne. De mindezt a megindulásra váró vita fogja megvilágítani.

Mi itt nem partikuláris érdekeket képviselünk. Mi képviseljük az ország lakosságának azt a részét, amely legelső tényezője, vezetője a kulturális és gazdasági haladásnak, tehát az ország jövője boldogulásának. Magyarország nemrég felébredt egy nagy, hosszú álmából, egy illuzióból s most már tisztán kell látnia, hogy a nemzet jövője azon fordul meg, mily mértékben képes a műveltség és gazdaság erőit a nép legszélesebb rétegeibe belevinni, a nemzeti társadalomnak kulturális és gazdasági javait gyarapítani. Ebben a munkában is a városoknak kell vezetni, de ezt a vezető szerepet csak úgy tölthetik be, ha a városi lakosságot anyagilag is kedvezőbb és nem nehezebb feltételek közé helyezik s megszüntetik azt az aránytalanságot, amely eddig a városi polgárságra nehezedett a közterhekből s ami csak úgy volt lehetséges, hogy a városok soha szolidárisan fel nem léptek.

Általános ismert dolog, hogy a városok ügyeit és érdekeit a magyar országgyűlés és a magyar kormányok általában nagyon mostohán gondozták. Évtizedek óta igen sok törvény keletkezett, amely sérelmes volt a városokra s legtöbbször még felszólalás sem történt a városok érdekében s csak utólag tudták meg a városok, milyen újabb teher, jövedelemcsökkenés vagy önkormányzati sérelem van az új törvényben. S én azt merem állítani, hogy a nagyobb hiba nem a kormányokat terheli, hanem magukat a városokat, amelyek nem igyekeztek érdekeiknek érvényt szerezni. A városok akciója kimerült abban, hogy valamely állami intézetet, hivatalt igyekeztek maguknak megszerezni, hanem a városi polgárságok érdekét illető nagy kérdésekben mozdatlan volt. Hálát adok első sorban az önköl-

kesedésének, buzgóságának, hogy ime, megindulunk az új uton. Hiszem, hogy a mai tanácskozásunk eredményes lesz, különösen ha nem elégszünk meg csupán azzal, hogy elmondtuk az elmondandókat és meghallgattuk a felszólalásokat, hanem erős akarat-tal, eltökélt szándékkal igyekezünk elhatározásunknak, kívánságainknak érvényt szerezni. Bizom a kormányban, hogy amikor már eddig is olyan kiváló érdeklődést tanúsított a városok ügyei iránt, ez alkalommal sem fog elzárkózni a mi óhajásaink elől. Hiszem, hogy a mi országgyűlési képviselőink, akik közül a jelenlevőket, azt hiszem, mindnyájunk nevében szívből üdvözölhetem, az ő városaik polgárainak érdekeit kellő s erélyes támogatásban fogják részesíteni.

Ezek után, amikor tanácskozásunkat megnyitom, kérem, hogy ezt a meleg érdeklődést és szolidáris összetartást a jövőre is megőrizni méltóztassanak. (Élénk éljenzés és taps)

Szávay Gyula: Az ország ipar- és kereskedelmi kamarái nevében köszöni az elnöklő Bárczy István üdvözlő szavait. Azután ecseteli az ország speciális bajait és üdvözli az országos értekezletet, amelynek sikeres munkát kíván.

Kludik Gyula szolnoki polgármester a rendezett tanácsú városok üdvözlését tolmácsolja és köszöni az értekezlet összehívását.

Ezután dr. Bódy Tivadar székesfővárosi tanácsnok, az országos értekezlet előadója tartotta meg előadói beszédét. Elsőben ismerteti a tervezett állami adóreformra vonatkozó törvényjavaslatot, majd érdekesen bírálja a törvényjavaslatban foglalt adónemeket és kimutatja, hogy az a városokat nagyobb terhekkel sújtja. Végül felolvassa és a tárgyalás alapjául elfogadásra ajánlja a székesfőváros határozati javaslatát, amely az adóreform ismertetése és bírálata a következőket mondja:

A határozati javaslat.

A városi lakosság helyzetén a reform éppen nem fog könnyíteni s a községek s különösen a városok pénzügyi helyzetén a reformjavaslat egyáltalán nem segít. Czélravezető egyenesadó-reform a községi adózás egyidejű reformja nélkül nem képzelhető, ez pedig másképp nem lehetséges, mint ha legalább is azt ingatlan terhelő hozadéki adókat az állam a helyi adóztatás czéllaira engedi át. A pótdadók a községek mindinkább fokozódó szükségleteit nem képesek fedezni és állami egyenesadó-rendszerünk aránytalanságait szinte az elviselhetetlenségig fokozzák.

Az előttünk levő reform a föld- és házadónak még részleges átengedését sem tervezi, csupán az indokolt tartalmaz egy teljesen homályos ígéretet és annak a kildításba helyezését, hogy a városok a bor- és húsfigyasztsági adó bizonyos százalékában fognak részesülni. Egy előző kormány alatt a bor- és húsfigyasztsági adó teljes átengedése vétett tervbe és ma, midőn a városok közelielmezésének érdeke a húsfigyasztsági adó teljes eltörlését teszi szükségessé, nem elégítheti ki a városokat a bor- és húsfigyasztsági adóban való meg sem határozott részesedés bizonytalan ígérese.

Annál súlyosabban érinti a községi adózás rendezésének a mellőzése a községi háztartásokat, mert a javaslat a földadókataszternek kiigazításával, a házadókataszter készítésével és nyilvántartásával, a vonatkozó összes változások helyszíni felvételével, a felek helyett a különböző adóvallomásoknak elkészítésével, a bevallott adatok helyességének a helyszíni felülvizsgálásával és számos hasonló rendelkezésével újabb igen lényeges terheket hárít a városokra.

Az általános teherviselés elvével nem egyezik meg, hogy a köztisztviselők a községi adózás terhei alól mentesíttessenek és a pénzügyi nehézségekkel küzdő községek háztartásának könnyítése érdekében megállapítandó a köztisztviselők adózási kötelezettségé.

Mintán végül állami egyenesadónk reformja az adórendszer igazságosabb elosztását csak úgy valósíthatja meg, ha az önkormányzati adózás rendszerét legalább részben az állami adózástól független önálló alapokra fekteti — mulhatatlanul szűk ségesnek tartja az értekezlet, hogy a tervezett állami adóreform az önkormányzati adózásra vonatkozó reformjavaslatlall együttesen terjesztessék elő. Mindezekre való tekintettel kimondja az értekezlet, hogy a benyújtott adó-reformjavaslatok jelen alakjukban sem a községi pénzügyek, sem az adózó közönség helyzete szempontjából el nem fogadhatók és hogy azok érdemleges tárgyalásuk előtt a megjelölt irányokban gyökeres átdolgozásra szorulnak.

Elhatározta az értekezlet, hogy a szükségesnek elismert módosításokat részletesen indokolt emlékiratban a kormányhoz, valamint a képviselőházhoz felterjeszti.

A vita.

Dr. Hegedűs Loránt, a Magyar Gyáriparosok Szövetsége nevében kimutatja, hogy az előterjesztett határozati javaslat nagyrésztben megegyezik a Gyáriparosok Országos Szövetsége és a többi ipari és kereskedelmi érdekképviselők által felállított kívánalmakkal és ebben nyilvánul meg az, hogy a városok, a magyar iparosság és kereskedelem teljes szolidaritást vállal. Végül sürgeti a jövedéki büntetőjog reformját s azt, hogy a városoknak önálló adóforrások nyitassanak meg.

Dr. Kmetty Károly országgyűlési képviselő annak ad kifejezést, hogy a városoknak legnagyobb kötelessége, hogy az itt fölvetett kérdésekkel és határozati javaslattal a legbehatóbban foglalkozzanak. Kívánatosnak tartja, hogy az a szolidaritás, amely itt is oly szépen megnyilatkozott, az országgyűlési képviselők között is meg legyen.

Polónyi Géza szerint az önvédelmi elv hozta össze az országos értekezletet. Az értekezletnek csak úgy lehet gyakorlati eredménye, ha a városok országos képviselői együttesen járnak el és megvitadják, milyen eljárást fognak tanúsítani az adóreform javaslattal szemben. Nem lehet elfogadni olyan törvényjavaslatot, amelynek pénzügyi effektusáról meggyőződve nem vagyunk. Ez a javaslat kiszolgáltatja a polgárságot az adórendészetnek és az önkénynek. Annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ha ez az adóreform keresztül megy, nemcsak a főváros, de az egész ország polgárságának egzisztenciája veszélyeztetve van. Még egy kívánsága van, amely az ország városait még összehozhatja, ez az önálló vámtérlet. Elfogadja az előterjesztett határozati javaslatot.

Dr. Szentpály István polgármester helyesli a törvényjavaslatnak a progresszivitásra vonatkozó részét. De előnye mellett, sokkal nagyobb hiányai vannak a javaslatnak. Nem lehetett várni a kormánytól, hogy szállítsa le az adót, de azt igenis, hogy arányosítsa az adózást. Általában szélesebben kell kiterjeszteni a községi adó fizetését. Azután felolvassa és elfogadásra ajánlja a rendezett tanácsú városok határozati javaslatát.

Dr. Halmos Károly érdekes beszédben bírálja a tervezett törvényjavaslatot és annak a városokra való kihatását. Reflektál Polónyi és Kmetty megjegyzésére és általános helyeslés között kijelenti, hogy azon esetre, ha a városok országgyűlési képviselői a városok érdekeit úgy a mostani kérdés tárgyalásánál, mint más esetben nem fogják a legteljesebb mértékben védelmezni, úgy nem fogják őket többé megválasztani.

Utána Kludik Gyula, Szolnok város polgármestere beszélt és ecsetelte a törvényjavaslatnak a városokra való kárhözatos voltát.

Még Polónyi Géza beszélt félreértett szavainak helyreigazítása czimén, miután dr. Bárczy István polgármester egy óraker az ülést felfüggesztette, egyuttal villásreggélire hívta meg a városok kiküldötteit.

Dr. Bárczy István polgármester délután három óraker újra megnyitotta az értekezletet.

Az első szónok Kohn Dávid, Gyula város képviselő tagja, aki főképp a földadó kataszter megújítását, a progresszív rendszernek ezen a téren való teljes érvényesítését, egyebekben pedig elfogadja a benyújtott határozati javaslatokat.

Dr. Nagy Dezső országgyűlési képviselő történeti visszaillesztést vet a városok fejlődésére. Hangsúlyozza, hogy a városok jelenlegi nagyszabású akciója az egész nemzet kereskedelmének, iparának, tudományos és szociális érdekeinek előmozdítására is hivatott. A maga részéről mint képviselő a legodaadóbb támogatást ígéri az országgyűlésen.

Székcács Antal bizottsági tag azt hangoztatta, hogy a tervezett reform súlyos terheket ró a kereskedelemre és iparra és míg a kereskedelmi miniszter azt hangoztatja, hogy nagyszabású iparpolitikára van szüksége a nemzetnek és ebbeli álláspontját nagyarányú állami szubvenzióval is támogatja, addig másrészt olyan súlyos terheket ró a kereskedelemre és iparra, hogy ezeknek egész fejlődését teljesen megbénítja. Elfogadja a beadott határozati javaslatot.

Wimmer Imre esztergomi polgármester a kormányt védi, szemben a különböző támadásokkal. Utána Kovács István poprádi polgármester és Faragó Sándor, Hódmezővásárhely tanácsosa szólalt fel, majd Wennes Jenő győri polgármester, aki azt kívánta, hogy minden egyes javaslatra külön albizottságot küldjenek ki. Beszéltek még Oesterreicher Imre, a Budapesti Kereskedelmi Kamara kiküldöttje az ügyvédek megterheléséről, dr. Deutsch Mór lugosi bizottsági tag és Kovács György panaszosai főszámvevő. Valamennyien az állami reformtervezet ellen.

A vita befejeztével Bárczy polgármester összefoglalta az elhangzott kívánásokat, azután a nagygyűlés általánosságban magáévá tette a főváros határozati javaslatát.

Elnök ezután köszönetet mondott a megjelenteknek, Szentpályi polgármester pedig Bárczy polgármesternek köszönte meg buzgólkodását, mire a kongresszust berekesztették.

TÁVIRATOK.

Az általános községi választójog.

Kopenhága, február 26. A Landthing 32 szavazattal 29 ellenében harmadik olvasásban elfogadta az általános községi választójogra vonatkozó törvényjavaslatot.

A дума a czárnál.

Berlin, február 26. (Saját tudósítónktól.) A Lokalanzeigernek jelentik Pétervárról: A czár ma fogadja Carskoje-Seloban a дума jobb-pártjának, az októbristáknak, a békés megújulás pártjának, a litván és mohamedán csoportoknak 280 tagú küldöttségét. Megelőzőleg tanácskozás volt avégből, hogy a kadettek is csatlakozzanak, de azok az utolsó pillanatban lemondtak. Miljukow tanár azzal okolta meg a kadettek távolmaradását, hogy nem az egész дума járul a czár elé az elnök vezetésével, hanem a tisztelgés eszméje az egyes pártokból származott. Chomiakow elnök szintén meghívást kapott Carskoje-Seloba, de nem mint elnök, hanem mint képviselő. Az októbristák fel vannak habozva a kadettek távolmaradása miatt, akik a lojális ellenzékét képviselik.

Ujabb jelentik még: A mai audiencián Carskoje-Seloban az ellenzéki pártok közül csak a litvánok és a mohamedánok jelentek meg. Mivel Chomiakow elnök is meg volt hívva Carskoje-Seloba, tegnap a kadettek még úgy határoztak, hogy ők is elmennek a kihallgatásra, de mikor Chomiakowtól megtudták, hogy nem mint elnök, hanem mint képviselő kapott meghívást, elállottak szándékuktól. A lengyelek és a szélsőbaloldali pártok képviselői nem mentek Carskoje-Seloba.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 26. Terményföldzsae. Gvaoui. New-Yorkban —, márcz.-ra 11.43. máj.-ra 11.38. New-Orleansban 8.75. Petroleum stand withe New-Yorkban 8.70. Filadelfiában 8.70. raffined in cases 10.90. Credit Balances of oil City 178.— Zsir. Vestern Steam 7.70 Rohe testvérek 7.85. On 28.62—29.20, Réz 12.52—12.87

Csikagó, febr. 26. Gabonaárzsae. Zárlat. Buza irányzata igen engedő, márcziusra ———. K., májusra 95.50—95.75 K. Tengeri bányadt, máj.-ra 61.—60.75.

Csikagó, febr. 26. Terményföldzsae. Zsir februárra 7.20, tegnap 7.25, májusra 7.45, tegnap 7.50. Szalonna short clear, 6.37 tegnap 6.24. Sertéshus májusra 11.40, tegnap 11.55.

A galicziai korpa.

Berlin, febr. 26. (Saját tudósítónktól.) Az itteni terményföldzsae nagy izgatottságot keltett az a rendelet, amely megszünteti márczius 5-étől fogva a galicziai korpa behozatalára engedélyezett refakciákat. Az érdekeltek az osztrák kormányhoz készülnek fordulni panaszukkal.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 783. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

UJDONSÁGOK.

Szobrok.

* * *

Természetesen a főváros szobrairól esik szó. Abból az aproposból, hogy ma járt le a Kossuth Lajos szobrára kiírt pályázat. Még fogalmam sincs a legutóbbi verseny művészi eredményéről, de már is aggódok a helyért, ahová a szobrot helyezni fogják. A helyet ugyan kijelölte már az erre hivatott bizottság, de alapos okom van aggódni, hogy mire a szobor ércbe öntve, kőbe faragva készen álland, a kijelölt helyen is kiűnn fog csüngen a Pesten nagyon is obligát tábla: — „Elfoglalva!”

És a nagy, monumentális környezetet igénylő szobor, egy zsákutczába vagy intim parkszögletben talál elhelyezést. Mert a hely, a miljö, avatott, művészi és pszicho-biológiai alapon való megkeresése az a szög, melyet hivatalos műbizottságaink csak a legkritikább esetben tudtak a fején találni.

„Pszicho-biológiai alapon“ . . . ez a fennforgó esetben furesán hangzik kissé. És mégis . . . azt hiszem, és vallom, hogy szobrokhoz csak a legkritikább esetben lehet pusztán méretek szerint a megfelelő környezetet megtalálni. Vagyis nem csupán a technikai alap az, melyen szobrok az őket megillető miljöbe helyezhetők. Ehhez a művészetben innen pszicho-biológiai szükséges, mely az ábrázoltat élet- és működési koncepciójával egyetemben, sőt kapcsolatosan, összehangoltan veszi, kikeresi azokat a vonalakat, melyek az illető individuális tényét, köztudatban élő alakját, szellemi téren kifejtett munkásságának reliefjével, egy egységes és harmonikus keretbe tudja beállítani. A valódi művészi hatást olyképpen képelem, mintha a háttér csak a szobor felállítását után emelt drapéria lenne és nem megfordítva — comme chez nons.

Ezek után pedig jogos a kérdés: Hogyan és miért került Arany János szobra, a Nemzeti Múzeum hatalmas timpanonja alá? holott életének koncepciója kifelé alig emelkedett túl a szerény falusi kuria falain, művészete pedig befelé, a lélek mélysége felé nyert óriási dimenziókat. Az ő kontemplatív lelke a fejlődő nagyváros zajából a Margit-szigeti fák árnyékos csendjébe menekült és bronzba örökítve is elsír a hatalmas oszlopos palota elől. Petőfi gigantikus egyéniségét, agitativ jellemét ellenben szimbolumként vehetné körül a Múzeum nagyvonala, nemes konturja, amely előtt egykor egy egész ország kapott tette a költő lángelméjének isteni fellobbanásán.

És így tovább.

Erzsébet királyné melankóliát sugárzó alakja, szubtilis lénye szerényen kíván meghuzódni elhagyott, magányos platánok árnyában, ahol a szél susogása, levelek hullása kelthetne asszociációt egy bánatos királynői sziv halódásáról. És ime, milliók gyűlnek össze, hogy a filigrán asszonyi alakot olyan piedesztálra emeljék, mely egy Mária Terézia nagystíli egyéniségéhez is neveltségesen otromba lenne.

És Vörösmarty romantikus fényben uszó alakja, mely mohos várkastélyok holdfényes keretét, a középkori építészeti stílus nyugtalan vonalait kéri keretül, a „Gizella“-tér rideg bérpalotái között, a kínos szabálytalanságtól szabályos négyzetben . . .

E korántsem befejezett sorozat után pedig valóban kíváncsi vagyok: — Hová kerül a Kossuth Lajos szobra?

Elle.

— A király prágai utazása. Noha a király prágai utazásának tervét időközben, miatt a király beteg volt, elejtették, most az odautazás kérdése megint aktuális lett. A király két évvel ezelőtt, amikor legutóbbára Prágában járt, ígéretet tett, hogy 1908-ban a jubileummal kapcsolatosan rendezendő prágai kiállítást megfogja látogatni. Az utazás a jubileumi év tavaszára volt tervbe véve. Közbe esett azonban a király betegsége. Miután a királynak feltétlen nyugalomra és pihenésre van szüksége, abbéli óhaját fejezte ki, hogy népe álljon el a farsztó ünnepélyektől és ahelyett a jótékonyág terén tegye emlékezetessé a jubileumot. Prágában ennek daczára is erősen bíznak abban, hogy a király legalább rövid időre elmegy Prágába és megtekinti a kiállítást. Jól értesült körökből nyert tudósítás szerint egy csehekéből és németekéből álló küldöttség ismételt felfogja kérni a királyt, hogy a prágai kiállítást megtekintse. Az udvar köréből még a következőket jelentik a király prágai utazásáról: Nincs kizárva, hogy a király május hó végén, esetleg június elején nehány napra Prágába utazik, hogy a kiállítást megtekintse. Az illetékes körök úgy Bécsben, mint Prágában már most foglalkoznak a király prágai látogatása programjának elkészítésével. Abban az esetben, ha a terv megvalósul, a király fényes kísérettel utazik Prágába és ott a Hradsinban rendeznek be számára lakást. A királyljal egyidejűleg csak Károly Ferencz József főherceg fog a királyi ház tagjai közül Prágában időzni. A nagyobb fáradsággal járó ünnepélyek, tekintettel a királyra, elmaradnak. A király kétszer vagy háromszor megtekinti a kiállítást, ahol mindenkor legfőlebb egy óráig fog tartózkodni. Az egyik délelőtt általános kihallgatást fog adni az uralkodó és az elutazás előtt nagy udvari ebéd fejezn be az ünnepségeket. Amennyiben a király a csehek kérését teljesítené, ez esetben valószínű, hogy a bécsi jubileumi ünnepségek elől sem zárkozzhatik el.

— Izabella főhercegnő új kamarai előjárója. A király gróf Cappy Filóp kamarást, kerületi kapitányi ezimel felruházott ideiglenes nyugalmánybeli helytartósági titkárt, Izabella főhercegnő asszony kamarai előjáróvá nevezte ki.

— Gróf Nákó Sándor a fiumei kaszinónak. A fiumei Kaszinó Patrioticó e hó 29-én este ünnepli meg fennállásának hatvanadik évfordulóját. Az ünneplés jelentőségét fokozza az, hogy gróf Nákó Sándor, fiumei kormányzó erre az alkalomra Spanyol Kornél festőművészszel megfestette a kaszinó számára néhai gróf Andrássy Gyula arcképét. A képleplezési ünnepély jubileumi est keretében fog lefolyni.

— Magyar nemesség. A király Strasser Sándor budapesti lakos földbirtokosnak és törvényes utódainak a közigazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet a „Kisbábi” előnévvel díjmentesen adományozta.

— Királyunk találkozása Vilmos császárral az Adrián. Dalmát lapok közlik azt a megerősítésre szoruló hírt, hogy Ferencz József király márczius végén öt heti üdülésre Lussin-Piccolóba utazik s ebből az alkalomból találkozni fog Vilmos császárral, aki egy német hajóosztály élén érkezik királyunk látogatására az Adriára. Az osztrák-magyar hajóraj elébe megy a vendégeknél s az Adria vizein nagy ünnepségek lesznek.

— Kitüntetett városi főjegyző. A király Erdélyi Gyulának, Baja törvényhatósági joggal felruházott város főjegyzőjének buzgó szolgálatai elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Merénylet a bánhelyettes ellen. Estefelé a Márkus-téri báni palotába az a riasztó hír érkezett, hogy Crnkovic Miklós, helyettes bán ellen hivatali helyiségében egy elbocsátott vidéki körjegyző merényletet követett el. A hír ebben a formájában nem volt igaz. Délután 6 órakor megjelent a vicebán hivatalában Popovics Jován goszpici volt körjegyző, akit hivatali szabálytalanságok miatt állásától felfüggesztett a kormány. Popovics izgatottan kérte a helyettes bán titkárát, hogy jelentse be. A titkár bement s Popovics is be akart rohanni. A többi hivatalnok feltartóztatta Popovicsot, aki tombolni kezdett. Átadták a rendőröknek, akik bekísérték. A rendőrségen megmotozták és egy élesre fent nagy kést találtak nála, amelynek hegye meg volt mérgezve.

Popovics valószínűleg azért akart a viczban ellen merényletet elkövetni, mert őt okolta elmozdításáért. A városban a merénylet híre nagy izgalomságot keltett.

— Haydn hamvai. Ismeretes, hogy Bécs város tanácsa nevében dr. Lueger polgármester azzal a kérelemmel fordult Eszterházy Miklós herceghez, hogy engedné meg Haydn József zeneköltő hamvainak, melyek a felső kismartoni hegyen nyugsznak, Bécsbe átvitetni. A kérelem dolgában ma döntött a herceg és Haydn hamvainak kiadatását megtagadta.

— Az allensteini dráma. Allensteinből érkező hírek szerint a gyilkosság elkövetése miatt letartóztatott Göben kapitány bünpörét előreláthatólag márczius hó közepén fogják tárgyalni. A gyilkos kapitány a múlt szombaton majdnem áldozata lett egy vasuti szerencsétlenségnek. Göben mindaddig ugyanis az ottani elmeorvosintézetben volt elhelyezve megfigyelés céljából és csak az elmúlt szombaton szállították vissza a katonai fogházba. Az átszállítás alkalmával, amikor a fogház kocsija a benülő Göbennel és az őt kísérő tisztviselőkkel az alsó pályaudvar egyik vasuti átjáróján a szinttőlésen járt, abban a pillanatban mindkét oldalon lecsapódott az automatikus sorompó, úgy, hogy a kocsi benekedt a sínekbe. Pár pillanat múlva már hallható lett a közelgő gyorsvonat zúgása. Ebben a veszedelmes helyzetben, a legutolsó pillanatban végre sikerült az egyik sorompót eltörni és a kocsi szerencsésen kimenekült a halálos veszély elől.

— Diszkard. Csicseries ezredes osztrák-magyar vezérkari tiszt és gróf Scitytzki vezérkari őrnagy, akik az orosz-japán háború folyamán az orosz hadseregben tartózkodtak, Európátkin főhadsegédtként diszkardokat kaptak.

— Krumholz levelet ír. A nagy feltűnést keltett Krumholz-affaire csakhamar nagy semmivé zsugorodott össze. A francia hírságot és félénkséget jellemzi főképpen, de Krumholz nem követett el olyasmit, amiért ily lármát kellett volna csapni. Még élesebb világot vet az egész felújít ügyre az a levél, amelyet Krumholz a „Münch. Ztg.” párisi munkatársának írt s melyben a következőket panaszolja el:

„Iszonyuan izgatott óráim voltak. Leányképezték, megmértek, méréseket eszközöltek rajtam, közönséges gonosztévőkkel együtt tolonczkocsiba tuszkoltak, lánczraverve vezettek a vizsgálóbíró elé és meztelenre vetkőztetve vallattak. Ami kis vagyonom volt, azt elvették tőlem. Zsebemben mindössze 1 frankot és 35 centimet kuporgattam. Ez a pénz eluszott egy boríték és három levélpapíros ára felében. Hogy hol van a többi pénzem, nem tudom. Nincs egy fillérem sem, inni sem tudok, egy pohár tej nem sok, annyira sem telik nekem. Senki nem törődik velem, nincs akivel közölem nagy nyomorúságomat. A horvátországi Mitroviczán s Budapest közelében Kőbányán gyönyörű fogházakat építettem. Most magam ülök fogházban. Csodálatos játék a sorsnak. Czellám gyönyörű, jól bánnak velem, kosztom pompás, a kenyér is jó. Mindig nagyon szerettem a főzeléket. Kedden írtam X urnak. Segítségét kértem tőle. Rimázkodtam neki, hogy az osztrák-magyar segítőegységet után, vagy nagykövetünk közbenjárásával adjanak nekem védőüggyvédet. Nem tudok magamon segíteni, mert kevés a pénzem, azaz, hogy most már egy fillérem sincs. Mikor elszállítottak, lezárt és lepecsételt börtöndöm, amelyben irataimmal együtt kis vagyonomat is tartogattam, elkallódott. Kérem, igen tisztelt uram, vessen gondot reám boldogtalanná, akinek minden balul üt ki, amibe csak fog. Örökké hálás leszek ön iránt. Szépen kérem, írjon rólam valamit újságjában. Nagyon a szívemen fekszik, hogy müncheni barátainak ne tartsanak közönséges gazembernek. Sohasem voltam spion. Remélhetőleg X urnak könnyű lesz rajtam segítenie. Nemes gróf ur ö exzellenziájára, az új nagykövet és az első nagykövetési tanácsos személyesen ismernek engem. A nagykövet ur a segítőegylet elnöke. Most fog elválni, vajjon van-e még a földön hü barátság. Ezt a levelet nem szabad lezárnom. Vajjon eljut-e az ön kezéhez? Tisztelő híve Krumholz.”

Az idézett újság megjegyzi, hogy a február 20-áról keltezett levelet, amelyet a börtönigazgatóság láttamozott, február 23-án reggel kapta

meg és borítékja nem volt leragasztva. Azóta Krumholz mellé egy neves párisi ügyvédet rendeltek védőül.

— Ludvigli Gyula betegsége. Megirtuk, hogy Ludvigli Gyula főrendiházi tag v. b. t. t., a Máv. igazgatóságának elnöke, influenzában fekszik beteg Andrassy-ut 88. számú lakásán. A beteg állapota a mai napig még mindig egyforma, amennyiben az influenza következtében beállott láz még most is elég magas fokú. Dr. Tótfalussy Gyula államvasuti igazgató-főorvos kezelőorvosa tanácsára, mihelyt a láz csökkenni fog és a beteg állapota megengedi, Ludvigli elnökgazgató néhány hétre a délvidekre utazik, minden valószínűség szerint Lussinpiccolóba. Ujjban Marx János, a m. kir. államvasutak igazgatóságának elnökhelyettese, valamint Darvay Károly Máv. igazgató szintén megbetegedtek.

— Új szabadalmi ügyvivő. A kereskedelemügyi miniszter Gusztáv Béla budapesti gépészmérnöknek szabadalmi ügyvivői jogosítványt adott. A szabadalmi hivatal ennek alapján őt, aki az esküt már le is tette, a hites szabadalmi ügyvivők jegyzékébe fölvette.

— A bajai sorsjegycsalás. A szabadkai törvénytörvény vádpanaszára a bajai milliós sorsjegycsalás ügyében a vádirat elleni felfolyamodást elutasította és Wágner Sándort csalás és okirathamisítás büntetésében mint tettest, Prigly Károlyt pedig mint bűnszegédet vád alá helyezte. Az elhalt Schön igazgató ellen az eljárást megszüntették, míg Wágner továbbra is fogságban marad. A főtárgyalás április hó elején lesz.

— Szabadságharcosaink ünneplése. A clevelandi Magyar Napilap éppen olyan hazafias, mint kegyeletes eszmét pendített meg. A szabadságharcnak még köztünk élő hőseit óhajtja a negyvennyolcadiki dicső események hatvanadiki évfordulója alkalmából egy meghatározandó napra, Budapestben közös ülésre összegyűjteni. E gyűlésen a hivatalos Magyarország fejezné ki a veteránok iránt a nemzet háláját és a hálás fiatal nemzedék koszruzza meg, s ünnepelje a nemzet szabadsághőseit. Az amerikai magyar lapársunk — melynek lelkes felhívása minden bizonynyal élénk visszhangot fog kelteni — főlemli, hogy az Egyesült-Államokban a nagy időknek még két nevezetes tanuja él: Madarász László és Rombauer Róbert Gyula. Mind a kettő várja a haza hívó szavát.

— Kirabolt vonat. A Visztula-vasút dombrovi elágazásánál, Kielce-állomás közelében tegnap este egy fegyveres banda megtámadta azt a tehervonatot, amelyen egy vasuti pénztárnok a vonalon alkalmazott munkások kifizetésére ment. A rablók bombát hajítottak a vonatra és 10.000 rubelt raboltak. A pénztáros és egy vasuti munkás a robbanástól súlyosan megsebesült. A rablók aztán a lokomotívval és néhány vaggonnal elrobogtak. Messze Kielcztől leugrártak a lokomotívról és eltűntek az erdőben.

A Vossische Zeitung varsói tudósítója a rablótámadásról a következőket jelenti: A rablók Tunlin állomáson tartóztatták fel a vonatot, amelyre bombát hajítottak. A robbanás iszonyu pusztítást vitt végbe. A vonatot kísérő személyzet közül kilenczen részben meghaltak, részben súlyosan megsebesültek. A vasuti pénztároslól 20.000 rubelt raboltak. A merénylők a lokomotívon menekültek el.

— Tűz egy drogériában. A Rottenbiller-utca 1. számú házának lakói nagy veszedelemben forogtak ma délelőtt. A ház Baross-téri oldalán levő Lengyel László-féle „Medve“-drogéria raktárpinczéje egy szolga vigyázatlansága folytán kigyuladt és nagy volt a veszély, hogy az ott felhalmozott robbanóanyagok tüzet fognak. A központi tűzörség vonult ki Breuer segédtiszt vezetésével. A pinczéből, amelynek lejárata egy udvari raktárból nyílik, sűrű füst tödült ki s az ott levő emberek riadtan szaladtak szét, várva a robbanást minden perczen. Háromnegyedórai megfeszített munka után sikerült a tűzoltóknak a veszedelmes tüzet elfojtani, éppen akkor, amikor a tűz egy terpentines ballon csomagoló szalmájába kapott.

— Husz millió márkás csőd. Eberbach berlini vállalkozó csődjében eddigelé 20,600,000 márká követeletet jelentettek be, amelyből a csődtörvény gondnoka mindössze 6,000,000 márkát ismert el. Valószínű, hogy a csődtörvényből 3.83% osztalék fog kikerülni.

— Forradalmi tüntetés Nasi mellett. Közöltük, hogy Palermóban nagy tüntetést rendeztek a diákság és a nép az elítélt Nasi exminiszter mellett. Erről a nagyszabású tüntetésről még ezek a tudósítások érkezték pótlólag: A Viktor Emánuel-liceum ifjúsága vörös zászlók alatt vonult végig a városon, egyre ezt kiáltozva:

— Vesszen Giolitti! Éljen Nasi!
A tüntetők a liceumra mentek, ahol nagy csapat rendőrség foglalt állást. A tömeg szembeállott a rendőrökkel, akik a tulerő elől megmehátráltak. A diákok aztán befeszítették a liceum kapuját, betörték a tantermekbe és követelték, hogy hagyják abba az előadást. A tanárok kénytelenek voltak menekülni és az ifjúság csatlakozott tüntető társaihoz. A tüntető diákok összetörték az intézet berendezését, a padokat és a természetráji gyűjteményeket, aztán az utcára tödultak, bejárták a boltokat s mindenütt követelték, hogy zárják be az üzleteket és a házakra tüzék ki a vörös zászlót. Valahányszor egy-egy erkélyen meglátták a vörös lobogót, zajosan tüntettek. Mindenfelé azt kiáltotta a diákság:

— Le az olasz igazságszolgáltatással! Éljen Nasi!

A kereskedők és iparosok bezárták boltjaikat és csatlakoztak a tüntetőkhez. Palermóban az utolsó évtizedek óta ilyen határozottan forradalmi jellegű tüntetés még nem volt. A rendőrség eleinte passzive viselkedett, de mikor a demonstrálók a városháza elé tödultak, a katonaság segítségével előllokták a tömeg útját. Ekkor a tüntetők kövekkel hajigálták a rendőröket és revolvereikből valóságos sortűzet adtak rájuk. A katonaság feltűzött szuronyal nyomult előre s erre a diákság szétfutott. A rendőrök összefogdosták a tüntetés vezetőit. Estefelől újiból zavargás volt. — Messzinában körülbelül 10.000 tüntető kitépte az utcákon a lámpásokat és este sötét volt a város. A lakosság csoportokba verődve szidta Giolittit. A tömeg bejárta az utcákat s lépten-nyomon ezt kiáltotta:

— Pusztuljanak a Banca Romana tolvajai!

A tüntetők leszakgták a dohánytözsdék ajtajairól a királyi czimereket. A postahivatal kapuja felett lévő nagy czimert lábbal taposták és a tengerbe hajították. A boltok ajtajára a tüntetők czédulákat ragasztottak, amelyekeken ez volt a felírás: „Nemzeti gyász miatt zárva.”

— Meghiusult rablótámadás. Kellemetlen kalandja volt Debreczenben két kereskedelmi utazónak. Egy angol és egy bécsi bórdiszmiáru-czég utazója hétfőn este együtt érkezett Debreczenbe. Az utazók megvacsoráltak a Bika-szálló éttermében, azután elindultak valami szórakozás után. Az ötven éven felüli angol még németül sem tudott, így társa, egy Grossmann nevű bécsi fiatalember szólított meg egy rendőrt, hogy utasítsa őket valami mulatóhelyre. A rendőr kocsit hozott és miután a kocsisal néhány perczig suttogva beszélt, fölkercte az utazókat, hogy üljenek föl, a kocsi majd elviszi őket egy mulatóhelyre. Az idegenek körülbelül egy órát töltöttek a mulatóban, azután újra kocsira ültek, hogy visszatérjenek a szállóba. A kocsi azonban a hotel helyett kivitte utasaikat az országutára és a két ember minden kiabálása daczára nem akart visszafordulni. Az angol végre revolverrel a kezében kényszerítette a kocsi, hogy megálljon. Az utasok több órai gyaloglás után visszatértek a városba, ahol a rendőrségen följelentették a kocsi. A kiküldött detektívek hamarosan elfogták a kocsi és a rendőrt, aki büntársnak látszik. Az utazók azt hiszik, hogy a kocsi a rendőrről szövetkezve ki akarta rabolni őket és csak fegyverük mentette meg a kifosztástól.

— Huszonkilenc ember katasztrófiája. A mexikói Laguna-kikötőből jelentik, hogy egy hatalmas tengeri vihar alkalmával, a „Canuto Bulnes“ gőzös a kikötő közelében elsüllyedt. A hajószerecsétsétség folytán huszonhét utas és a hajószemélyzet két tagja életüket vesztették.

— Udvari fogat összeütközése. Hágában egy udvari fogat, amelyet Henrik németalföldi herceg hajtott és amelyben a királynő is ült, összeütközött egy teljes sebességgel haladó közuti villamos kocsival. Az udvari fogat három kereke összetört. Csodálatosképpen a királynő és a herceg sértetlenül maradtak. A királynő a baleset után gyalog ment a palotába.

— A meginterwiewolt marokkói szultán. Sok mindenfélét írtak már Abdul-Aziz marokkói szultánról; jellemezték tulajdonságait, szokásait, gondolkozási módját és politikai felfogását. Most azonban egy Astmead Bartlett nevű angol újságírónak sikerült magát a szultán megszólatatnia. Rabatban ugyanis oly szerencsés volt, hogy kieszközölhetett magának egy audienciát a szultánál és meginterwiewolta. Minthogy a szultán sem angolul, sem francziául nem tud, tolmácsot kellett alkalmazni. A szultán ahelyett, hogy aggódnék országának szomorú sorsán, nagyon jókedvű és egyáltalán nem vesztette el reményét. Amikor a szultán azt kérdezte vendégétől, vajjon a mórokat tartja-e olyan vitézeknek, mint a japániakat, az angolnak nagyot kellett föllentenie és így válaszolt:

— Igen, csak hogy a kiképzésük nem olyan tökéletes.

Abdul Aziz igen nagy optimista. Mindenre csak azt felelte, hogy az idő majd rendbehoz mindent. Az utóbbi két évben újságok keletkeztek országában, amelyek irányítják a közvéleményt és azóta az emberek kezdenek önállóbban gondolkozni. Testvéréről, Muley Hafid ellenszultánról nincs valami jó véleménye, azt hiszi, hogy kilátásai nem igen biztatók. Ő, a szultán nem is fél attól, hogy testvére legyőzze őt, mert a marokkói helyzet kulcsa ez idő szerint a diplomaták kezében van. Kétszer is ismételte Abdul Aziz, hogy ha a francziák Kazablankából elvonulnának, ott a rend fenntartásáért kezességet merne vállalni; ám, ha ott maradnak, ez a tél folyamán szakadatlan nyugtalanságra ad okot. A szultán szívesen ellátogatna Angliába, de egyelőre nincs kilátása rá. Szereti az angolokat és első pillantásra megismeri őket, mert minden más nemzet fiaitól igen elütnek. Abdul Aziznak angol orvosa van és egész lakásberendezése angol. Tiszta szívéből osztja Harrisnak, a „Times“ tudósítójának azt a véleményét, hogy Saliban azt a házat, amelybe Robinson Crusoe (Selkirk Sándor) volt bezárva, az államnak kell megvásárolnia. Abdul Azizt Bartlett le is fotografálta. Végül ezt írja Bartlett: Mikor elhagytam a palotát, éreztem, hogy rájöttem annak titkára, hogy Marokkó miért halad romlásra fel és hogy a mohamedán létező miért mondja föl a szolgálatot. Mindenkit, aki csak a szultánal érintkezik, elragad megnyerő egyéniséggel, nagy intelligenciájával, rendkívüli emberismeretével és megkapó humorával — mindezek olyan tulajdonságok, amelyek nagy fejedeleme vallanak. De Abdul Aziz nagy intelligenciája mellett is gyenge uralkodó, akit kegyenczei az ujjai köré csavarhatnak, akiket nem azért válogatott össze, hogy országa kormányzásában támogassák, hanem, hogy változó szeszélyeinek hódoljanak. A szultán teljesen képtelen arra, hogy reformokat vigyen keresztül, mert elhez úgy testi, mint lelki ereje hiányzik.

— Öngyilkossági kísérlet a rendőrségen. A főkapitányság Zrínyi-utcai épületében nagy izgalmat okozott ma reggel egy letartóztatott betörő kétségbeesett szökési kísérlete. Schwarzmann Jenő a gonosztevő neve és eddig ötször volt különböző bűnök miatt bezárva. Tegnap délután megint horogra került a jómadár, aki ugylátszik, ezuttal tragikusan fogta fel a dolgot, mert öngyilkossá akart lenni. Tetét akkor követte el, a mikor a kihallgatás után czellájába vezették vissza. A rendőr a balkezevel fogta a betörő karját, a jobbal pedig kinyitotta a czella ajtaját. Ezt az alkalmat ragadta meg Schwarzmann Jenő. Hirtelen kirántotta magát a rendőr kezéből, végigfutott a folyosón és a lépcsőházba érve, a lépcső korlátján keresztül, a második emeletről levetette magát az első emeletre. A rendőrorvos megvizsgálta és konstatálta, hogy a veszedelmes ugrás következtében nagy fűdővérzést kapott, mire nem kísérték vissza a czellájába, hanem kiszállították a rabkórházba.

— Halálozások. Kispalugvai és bodafalvi Palugyay József m. ki. számtanácsos, számvetőségi főnök február hó 25-én, 53-ik évében elhunyt Nagybányán.

Seremley Lajos, Tolna vármegye volt főjegyzője, nyug. kuriai bíró, életének 75-ik évében Szekszárdon meghalt.

Hágen Sándor gyógyszerész, Hajdúvármegyei törvényhatósági bizottsági tag életének 74-ik évében elhunyt Püspökladányban.

Constantinescu Dániel, nyug. lelkész, esperesi ülnök, Nagyküküllő vármegye törvényhatósági

bizottsági tagja stb. életének 63-ik évében meghalt Oláhivánfalván.

— Az utitársak. A múlt éjszaka Przemysl és Tagorz állomások között egy személyvonat lokomotívvezetője a hóban egy embert látott meg. Megállította a vonatot és több kondukteur segítségével egy kocsi alá vitte az illetőt. Nagynehezen életre keltették s akkor a félig megdermedt ember elbeszélte, hogy Tagorz felé utaztában egy kupéban utitársaival beszélgetett, csak arra emlékszik, hogy megkínálták pálinkával. Aztán elvesztette eszméletét. Az utasok kirabolták és a vonatról ledobták. Zsebei ki voltak forgatva. A tetteseknek semmi nyomuk. A kirabolt utast nagy beteg a krakói kórházba szállították.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Börbajok, hajhullás és kopaszág sokszor évekig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izsó elektrotherapiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kenyelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

A szabadkai bank botránya.

— Füredi Jákó kihallgatása. —

Budapest, február 26.

Szabadkát még mindig állandó izgatottságban tartja a Bácskai Hitelbank botrányos bukása. A rendőrség már befejezte Füredi Jákó kihallgatását, akit ma már átkisértek a szabadkai ügyészség fogházába.

A szabadkai rendőrség erőlyesen folytatja a nyomozást a felszámolás alatt levő Bácskai Hitelbank és Zálogkölesön Részvénytársaság ellen, melynek igazgatóját, Füredi Jákót, mint már jelentettük, hét-főn délután letartóztatták. Füredi eleinte sirt és öklével döngötte a redőrségi czella ajtaját, de utóbb megnyugodott. A főkapitány megengedte neki, hogy újságokat hozathasson és idejét javarészt újságolvasással tölti. Tegnap délután külön engedelem mellett meglátogatta Vermes Henrik, a tönkrement pénzintézet könyvelője. Hosszasan panaszkodott neki és ártatlanságát hangoztatta. Füredi egy 200 ezer koronáról, egy 22 ezer és egy 15 ezer koronáról szóló betétkönyvet hamisított. A két utóbbi betétkönyvet Gröner Andor könyvelővel állította ki, akit szintén kihallgatott a rendőrség.

Ma délelőtt László Géza bűnügyi alkaptány befejezte Füredi Jákó vezérigazgatónak kihallgatását.

Füredi állhatatosan tagad, jóhiszeműségére hivatkozva és ártatlanságát hangoztatja. Hangsúlyozza, hogy semmi szabálytalanságot sem követett el és hogy minden lépését az igazgatóság tudtával és hozzájárulásával tette meg. A börzén sohasem játszott, vásárolt ugyan a bank után saját pénzén koronajáradékot, a veszteséget azonban ő maga fizette ki, ami a bank könyveiből ki is derül.

A topolyai kiházasító egyesületnek a nem létező 200 ezer koronáról kiállított, hamis betétkönyvére vonatkozólag előadta, hogy az „ügyletet“ az egyesület üggyéje, dr. Révész Ernő ajánlotta elfogadásra a banknak, mint a bank egyik igazgatósági tagja. Az igazgatóság ezt az ajánlatot tárgyalta és el is fogadta Buchwald Lázárnak, a hitelbank ügyészének javaslatára, aki utóbb bűnügyi följelentést tett Füredi ellen. A betétkönyvet időközben megsemmisítették és így a banknak abból nem lett kára.

A bank kezdetben százezer korona részvénytökével indult meg, később a részvénytöket újabb kibocsátással kétszázezer, majd ötszázezer koronára emelte föl. A kibocsátások biztosítására a bank igazgatósága szindikátussá alakult át, amely kötelezte magát a le nem jegyzett részvények jegyzésére és átvételére. Így az egész részvénytöke jegyezve lett. Az egyes igazgatósági tagok befizetéseket ugyan nem eszközöltek, de nagy vagyonnal rendelkeznek, úgy hogy a teljes részvénytöke biztosítva van. A pénzintézetet, így mondja Füredi, egyedül az őszszel beállott nagy pénzváltás rendítette meg.

Goldstein Bernát nagykereskedőhöz fordultak hitelért, aki visszleszámitolási ügyletekkel is foglalkozott. Ez a kért hitel meg is adta oly feltétellel, hogy

a bank áru-üzlete részére nála nagyobb mennyiségű vásznat vásárol. A vásznat a bank két szakértő igazgatója, Hahn és Kunetz vásárolta és nyereséggel adta tovább, úgy, hogy a bank ezen az üzleten sem károsodott. Egyébként, mikor a bank válságba jutott, megmentése érdekében a budapesti és szabadkai pénzintézetek összefogtak, de akciójukat attól tették függővé, hogy a bank kezelésében semmiféle szabálytalanság nincs. Az intézetek megbízottai a bank egész üzletmenetét átvizsgálták és Füredi előtt kijelentették, hogy a bank az általános pénzváltás bekövetkezte nélkül szépen prosperálhatott volna. A betétesek és hitelezők tehát egy fillérrel sem károsodhatnak, mert a bank vagyona meghaladja a tartozásokat és az esetleges hiányt az igazgatóság volt tagjai fedezni fogják.

Füredit vallomása után a rendőrségről átkisértek az ügyészség fogházába. Letartóztatása ellen védője, Láncoz Félix előterjesztést adott be, amelyt holnap tárgyal a szabadkai kir. törvényszék vádtanácsa.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Bosznay István képe. A szolnoki művész-kolóniát magyar Barbizonnak irtam egyszer, de csak ma, Bosznay István képeinek látán tudtam meg, hogy ebben az analógiában belső momentumok is foglaltatnak. Bosznay István a magyar Barbizonból való, de eredményei az igazi Barbizonból valók, onnan, ahol melankolikus szürke felhők párásznak sötét vizek felett... A barbizoni iskola eredményeit okosan vette tudomásul Bosznay, de nemcsak az eredményeit, hanem a természettel szemben való állásfoglalását is. Azt a természetlátást, amely mindenekfelett magát a természetet látja meg. Melynek nem sujt a természet, aminek hangszerén mondanivalót eldalloja, hanem téma, maga: a mondanivaló. Nem abszolút festészet a Bosznayé, mivelhogy nem arra való neki a természet, hogy színeket és formákat, abszolút festői elemeket közöljön általa. Hűséges lantosa ő a természetnek, megértő tolmácsa bá-jainak és misztériumának. És poétája is, mert intim szépségeket tud szuggesztíve elmondani róla. Hat ránk. Messze alföldi földekre visz el, sárgapiros alkonyatokba és havas mezők ködeibe, ahol remegve, fázósan borong a lélek őszintesége és bensősége: ezek a legrokonszenvesebb kvalitásai. A maga után a tudásnak és az érzésnek szép eredményeihez ért el, de az ut maga, persze, a tegnapi. Csak néhol közeledik az abszolút piktúrához. A dekoratív meglátás hídján. Erre vivő stációi például a 117-el számozott kép — szinben, a 113-as — vonalvezetésben. Mindkettőnek együttes és tudatos alkalmazásáig még nem jutott el. (b.)

(*) A Kisfaludy-Társaság ülése. Rendes felolvasó ülést tartotta meg ma délután a Kisfaludy-Társaság Beöthy Zsolt és Berzeviczy Albert elnöklésével. Az ülést tárgysorozatának különös érdekességét kölcsönöztött, hogy mind a három felolvasás jutalmazott munka: a Társaság idei pályázatának köszoruzott művei. Az ülésterem természetesen zsúfolásig megtelt hallgatósággal. A felolvasásokat megelőzőleg Vargha Gyula főtákar meleg szavakkal parentálta el Szana Tamást. Az első felolvasó Csengeri János rendes tag volt, aki Euripidesz Fenicziai nők című tragédiájának műfordításából mutatott be néhány szép jelenetet. Utána Alexander Bernát mutatott be részleteket Lukács Györgynek pályaköszoruzott munkájából a drámaírás főbb irányairól. Végül Kozma Andor olvasta fel Zempléni Árpádnak Boszu című osztyák tárgyu kisebb elbeszélő költeményét, amely Bulovszky-díjat nyert. A költeményt, amelyet itt-ott kedves humor is fűszerez, a hallgatóság mély csöndben hallgatta végig s a felolvasás befejeztével viharos tapsal és éljenzéssel jutalmazta a művet és a szerzőt, aki a hallgatóság soraiban jelen volt.

A Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága ma délután 4 órakor Berzeviczy Albert elnöklésével ülést tartott, amelyen az elnök tudatta, hogy gróf Apponyi Albert kultuszminiszter a bizottság Shakespeare-tárának szerkesztését és kiadását 3000 koronával, továbbá két Shakespeare-ről szóló munkát (a Shakespeare-bibliográfiát és Bayer József Shakespeare Magyarországon című művét) ugyan-

csak 3000 koronával kívánja támogatni. A bizottság a bejelentést hálás köszönettel fogadta. Radó Antal, a bizottság jegyzője terjesztette elő ezután a Shakespeare-tár szerkesztésére és kiadására vonatkozó részletes javaslatokat és szerkesztőnek maga helyett Bayer Józsefet kéri fel. A bizottság évenként négy 5 íves füzetet fog kiadni. Az első füzet április hó 1-én fog megjelenni.

(*) **Marteanu-Dohnányi.** E két művész neve mindig extázisba hozza hangversenyközönségünket külön-külön is. Mily kellemes meglepetés lesz azonban zenekedvelőinknek azon hír, hogy e két világhírű művészt együtt fogja hallani, még pedig márczius 19., 21. és 22-én a fővárosi Vigadó nagytermében, mikor ugyanis Beethoven összes hegédijszonátáit fogják előadni. E három estére bérletet nyit Rózsavölgyi és Társaság udv. zeneműkereskedése (IV., Kristóf-tér 3.), még pedig oly olcsó árban, melyet eddig minálunk nem nyújtottak. A legdrágább bérletjegy ára 15 korona, de viszont 10 és 5 koronáért is kaphatni már jó ülőhelyet a szonáta-estélyekre, melyek méltó befejezései lesznek az idej hangversenyévének.

(*) **Mahler New-Yorkban.** Érdekes eseménye volt a new-yorki Metropolitan Operának, amikor Wagner „Walkür”-je került színre Mahler Gusztáv kitűnő betanításával és vezetésével. Fremstad asszony (Sieglinde), Gadski asszony (Brünhilde), Burgstaller (Siegfried), Van Rosy (Wotan), a kisebb szerepekben Kirbhy—Lunn és Blasz pompás együttest alkottak. Mahler Amerikában máris népszerű.

Nyilt-tér

(A rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

INFLUENZA UTÁN!

Kimerült erők gyors visszaszerzésére orvosok részéről legjobban ajánlatik

Serravallo China-bor
vassal.

KALIPTAS

A legújabb és már is a legkedveltebb fogpépítési anyag. **MÜLLER J. L.** óra és kőműves, Budapest, IV., Koronaherczög-utca 2. sz. Tel.: 303. Fogpépítés, fogorvos, fogorvos és fogorvosok által elismert. Kis tükör 40 fillér. Nagy tükör 1 korona. **Fogpép**

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucatszámra 1—10 forintig. Capot-American rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőségű urak részére 5 ft. Irrigátor, felszerelve 2—5 ft. g. Diana-űvek, legfinomabb 2.50, 3.—, 3.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Aranyozás ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

FŐVÁROS.

(*) **A Kossuth Lajos-szoborpályázat.** Ma déli tizenkét órakor járt le a Kossuth Lajos szobrára hirdetett pályázat határideje. Beérkezett a városi Iparcsarnokba huszonhárom pályamű mintája, amelyeket a főváros nevében Kégl Árpád székesfővárosi főmérnök vett át. A főváros részéről kiküldött szoborbizottság pénteken délután félszáz órakor ülést tart, amikor is intézkedik a minták felállításáról. Április hónap első felében a nagyközönségnek is bemutatják a mintákat.

A huszonhárom pályázó neve a következő: Mikula Ferenc, Horváth Andor, Róna József, Szódy Szilárd és Modl Lajos, Fritz Oszkár és Betlen Gyula, Hübl és Kiss, Holló Barnabás és Istók János, Merkly Ferenc, Tóth István, Verő László, Ludány Lajos, Kiss József és Reisz Zoltán, Fűredi Richárd és Hikisch Rezső, Fűredi Richárd, Damkö József és Hikisch Rezső, Horvai János, Kiss Kálmán, Lantos Tenczer György, Margó Ede és Pongrácz Szigfrid, Fakits Ernő és Farkas Miklós, Vas Viktor, Philipp István és Kiss Géza, Barcza Lajos, Kallós Ede, Komor Marcell és Jakab Dezső, Gárdos Aladár és Tátray Lajos, kolozsvári Szeszák Ferenc és Horváth Géza.

(*) **A villamos vasutak jegykezelésének egyszerűsítése.** A fővárosban közlekedő villamos-vasutaknál a jegyek kiszolgáltatása és bonyolult kezelése ellen általános a panasz a közönség körében. A tanács, abban a meggyőződésben, hogy a jelenlegi gyakorlat egy a közönség kényelme szempontjából, valamint a vasutársaságok pénzügyi érdekében minden különösebb nehézség nélkül egyszerűsíthető, felhívta most az összes villamosvasúti társaságokat, hogy a jegyszolgáltatás és ellenőrzés egyszerűsítésére vonatkozó eddigi tanulmányaik eredménye alapján javaslatokat mutassák be, a közlekedési ügyosztályt pedig utasította, hogy e kérdést behatóan tanulmányozza a vasutársaságok bevonásával megállapítandó egyszerűbb jegyszolgáltatás és ellenőrző rendszer behozatalára tegyen előterjesztést.

SPORT.

(*) **Gróf Apponyi Albert a M. O. B. díszelnöke.** A Magyar Olimpiai Bizottság elnöksége folyó hónap 25-én tisztelt gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél, hogy felkérje, vállalja el a M. O. B. díszelnöki tisztét, amelyre a végrehajtó-bizottság legutolsó ülésén egyhangú lelkesedéssel megválasztotta. A küldöttséget, melynek gróf Andrassy Géza elnök, dr. Gerenday György ügyvezető-alelnök s Lauber Dezső titkár voltak tagjai, a kultuszminiszter igen szívesen fogadta, kijelentette, hogy a M. O. B. díszelnöki tisztét készséggel elfogadja s igen rokonszenvesen emlékeztet meg a magyar sportéletnek a londoni olimpiai játékokon való képviseltetéséről. A küldöttség átnyújtotta egyúttal a M. O. B. memorandumát, amelyben a végrehajtó-bizottság javaslata értelmében fel vannak sorolva az egyes sportágakban nélkülözhetetlen kiküldetések s a kiküldetésekhez szükséges költségek. A küldöttség ezután báró Barkóczy Sándor min. tanácsost, a testnevelési osztály kultuszminisztériumi vezetőjét kereste fel, akinél kérelmével ugyancsak rokonszenves fogadtatásra talált.

(*) **Az első csapatverseny.** Az érdekelt vívőegyletek tagjaiból alakult bizottság tegnapi ülésében ejtette meg a sorsolást a MAC. csapatversenyére. A nevezés lényegesen sikerült, 12 csapat, köztük az ország legkiválóbb egyletei neveztek be, kik sorsolás után a következő számokat kapták: 1. MAC. I., 2. MAC. III., 3. MAC., IV., 4. NVC. II., 5. MAC. II., 6. FVC. I., 7. NVC. I., 8. FVC. II., 9. OTE., 10. Santelli Terem., 11. KEAC., 12. Vén Fiúk Vivő Clubja. A versenyre az egyletek a következő csapatokat állítják ki: MAC. A) csapata: Krenesey (kapitány), Békessy B., Mészáros E., Szántay J., B) csapata: Tóth P. (kapitány), Gerde O., Lichteneker A., Pajzs P., C) csapata: dr. Bánvász J. (kapitány), Hecker F., Becker I., Rády K., D) csapata: Kőczy A. (kapitány), Fáy I., Kelemen A., Kraemer E. A Nemzeti Vivő Club: A) csapata: Werklner L. (kapitány), Garay J., dr. Gondai I., Grünwald B., B) csapata: Poor A. (kapitány), dr. Karossa E., Trinchieri H., Strausz P. A Fővárosi Vivő Club: A) csapata: Sötér Gy. (kapitány), Lehner A. dr. Földes D., Ágai Gy., B) csapata: Stiller M. (kapitány), Szende D., dr. Sacher R., dr. Jellinek M. A Vén Piu Vivő Clubja csapata: dr. Benyovits L. (kapitány), dr. Rácz J., Heller A., dr. Nagy. Az Óbudai Torna Egylet csapata: Kugler S. (kapitány), Lill E., Szende S., Barlay O. A Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club csapata: Vértes B. (kapitány), Buzner J., Posta S., Asztalos A. Santelli Italo mester vívőtermének csapata: Bakos G. (kapitány), Halász T., báró Kaas A., gróf Csáky G. A verseny folyó hó 27-én, csütörtökön este fél 6 órakor kezdődik és pedig a Nemzeti Lovardában (VIII., Esterházy-utca 36.), ahol az egész verseny elejétől végig le fog folyni. E napon mérkőzik NVC. II.—MAC. VI. és Santelli-terem—OTE.

(*) **A Nemzeti Sport.** A magyar embersportnak ez a gyönyörű kiállítású és tartalmas közönsége vasárnap ismét igen nagy terjedelemben jelent meg. Vezető helyen dr. Kís Mór, kolozsvári egyetemi rektor, sportbeli érdemeivel foglalkozik, ki hivatva lenne Erdély fővárosának kissé zavaros sportviszonyait rendbe hozni. Vadászati rovatában Remetei Köváry János a vadásztegyverről ír egy kiváló szakcikket és ebben a számban fejeződik be a kiváló írónak Senki sziget lakói-ról írott rendkívül érdekes tárcája. — A lapot számos kitűnően sikerült illusztráció díszíti, rovatai pedig tanulságos cikkekből és érdekes hírekből bővelkednek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A Polónyi-Heltai ügy.** A büntetőtörvényszék felelősségi tanácsa tudvalevően alaki és anyagi semmisségi okokból megsemmisítette Benke Ferenc bíró ítéletét. Heltai Ferenc védője, dr. Lengyel Zoltán a pör újabb tárgyalására más bírót kiküldését kérte. A járásbíró vezetje a bíróküldés iránt előterjesztett kérelmet felterjesztette Zsitvay Leó elnökhöz, aki mielőtt határozott volna, az ügyészség vezetőjének véleményét is meghallgatta. Az ügyészség azt az indítványt tette, hogy az ügy tárgyalását dr. Farkas Gyula járásbíróra bizzák. Ezek szerint most már bizonyosra vehető, hogy az elnök Benke bíró helyett dr. Farkas Gyula járásbíró bizza meg az ügy tárgyalásával.

§ **Ügyvédi kamarai választások.** A Budapesti Ügyvédi Kamara választásánál ma délután három órakor járt le a szavazatok beadásának határideje. Beadtak összesen 1130 szavazatot. A bizottság ma este befejezte a szavazatok összeszámolását. Győztesként az ügyvédi reformpárt került ki, amelynek jelöltjei nagyrészt bekerültek a választmányba. A választás eredménye a következő: Elnök Szivák Imre (1050 szavazattal), helyettes-elnök Brüll Ignác (1066), titkár Papp József (1050), ügyész Baracs Marcell (954), pénztáros Novák Sándor (1066). Választmányi tagok lettek, mindkét párt jelöltjei közül: Berger Miksa (1052), Darvai Fülöp (1014), Glücklich Emil (1029), Gold Simon (1020), Gyöngyösi József (1052), König Vilmos (1054), Nagy Dezső (975), Szmik Lajos (1024), Wolf Vilmos (1030); a reformpárt jelöltjei közül: Ardó Alfréd (595), Bihari Mór (696), Burián Béla (594), Enyessy Pál (632), Feleki Béla (642), Fuchs Mór (586), Glasner Samu (649), Graber Károly (698), Horváth Gyula (615), Keresztessy József (701), Kollár Lajos (616), Köves Béla (574), Kövér Samu (634), Lovrich István (679), Messinger Simon (727), Metzler Gusztáv (691), Mihálovics Béla (623), Oesterreicher Samu (635), Radó Lajos (656), Ragályi Lajos (642), Reik Ferenc (653), Stern Sámuel (682), Szilágyi Arthur Károly (646), Feller Miksa (589) és Tóth István (630); az új-párt jelöltjei közül: Erdélyi Sándor (619) és Popper Tódor (613).

§ **A bírósági aljegyzők előléptetése.** A bírói szervezet reformjáról szóló 1908. évi VI. törvényzikk alapján a XI. fizetési osztályba sorozott aljegyzői állások megszüntek és a bezárólag 1907. évi december hó 31-ig kinevezett aljegyzők 1908. évi január hó 1-ével, az 1907. évi december hó 31-ike után a fenti törvény hatályba léptéig kinevezett aljegyzők pedig a jelen törvény hatályba léptét követő hó 1-től kezdve mint jegyzők a X. fizetési osztályba soroztának. Az új törvény alapján a X. fizetési osztályba előléptetett aljegyzők névsorát a hivatalos lap mai száma közli.

§ **A Magyar Jogászegylet folyó hó 29-én (szombaton) délután hat órakor az Ügyvédi Kamara helyiségében (Szemere-utca 10. szám alatti) teljesülést tart, melynek tárgya: Dr. Szladits Károly kir. törvényszéki bíró előadása Az osztrák polgári törvénykönyv novella-javaslatáról.**

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV., Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszabályozás (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredésmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huzagsavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagserebajok. (Ehényozukotbaj, vérszegénység).
Bőr-bajok. Bőrvizketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kivánatra prospektus

KÖZGAZDASÁG.

Gazdák tanácskozása. E cím alatt mai számunkban megírtuk, hogy az O. M. G. E. tegnapi ülése — egyebek között — a Gy. O. Sz. ellen is állást foglalt azon az alapon, hogy ez az utóbbi érdekképviselet — politizál. Kifejtettük, hogy ha egyik érdekképviselet a másik dolgaiba beleavatkozik, azt az ország egyetemes gazdasági érdekei bántják meg, tekintve attól, hogy a gazdák maguk is elég gyakran politizálnak, ami az ő részükről is természetes, mert az aktuális gazdasági kérdések majdnem valamennyire szoros vonatkozásban van a politikával. Felfogásunkat igazolja az alábbi levél is, melynek közlésére lapunkat felkérték Hege-dius Loránt, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója. Ez így szól:

„Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató választmányának tegnapi ülésén a Gazdasági Szövetség igazgatója, Bernát István országgyűlési képviselő ur szükségesnek tartotta tiltakozást terjeszteni be az iránt, hogy — mint mondá — a Gyáriparosok Országos Szövetsége újabbán sürin kezd közpolitikai kérdésekkel foglalkozni. A múlt évben földbirtok-politikai kérdésben foglalt állást, legutóbb az általános választói jog dolgában, most pedig az összejáratásról törvényi irányú módosítását kívánja, hogy a törvényhozásban a szubvenziót élvező gyárosok is helyet foglalhassanak. Ebben a tiltakozásban, amely első esete annak, hogy egyik érdekképviselet a másiknak akarja azt eléje szabni, hogy mivel foglalkozzék, oly tévedések vannak, amelyeket tisztelettel vagyok bátor helyreigazítani. Először a Gyáriparosok Szövetsége birtok-politikai kérdésekben soha állást nem foglalt, hanem a nyáron szövetségünk által tartott országos kivándorlási ankét Bernát István képviselő ur kérdésére az elnöki székből nyilatkozott ki, hogy a kötétt birtokok felszabadítására irányuló törekvés nem a szövetségnek, hanem tisztán alulirotnak egyéni véleménye és ezt a nyilatkozatot akkor Bernát István képviselő ur szíves volt megnyugvással venni tudomásul. Másodszor: Tévedés az, mintha szövetségünk bármikor is a választói jog kérdésében állást foglalt volna, mert ezt teljesen tagjainak politikai meggyőződésére hagyta s ez a tévedés valószínűleg onnét származik, mert a pécsi országos gazdaságkongresszus képezte a választói jog kérdése a határozati javaslatnak egyik pontját, melyet azonban György Endre tagtársunk indítványára módosítottak. Ellenben igenis az egész öntudatos iparoság nevében folytatja szövetségünk a harcát az összejáratásról törvénynek olyan módosításáért, mely az iparosoknak utat nyit a parlamentbe, mert a legképtelenebb helyzet fog előállni akkor, amidőn a munkások a törvényhozásban részt vehetnek, s csak az iparosok lesznek kitélve és megvéve azért, mert a törvényhozás egy másik törvényével állami feladatnak jelentette ki az iparfejlesztést. E törvényváltoztatás elől el nem képzelhetjük, hogy a gazdaságsadalomnak oka legyen elzárkózni.”

Erzsébet-gőzmalom közgyűlése. E cím alatt mai számunkban Simon Jakab a tőzsde mai alelnökéről írva, összeköttetésbe hoztuk az ő nevét a gőzmalom magánüzleteivel. Természetesen koránt sem akartuk a tőzsde érdemes és nagynevű alelnökének szereplését elitélni, mert hiszen mindenki előtt ismeretes, hogy Simon Jakab az ő puritán tisztességével és mindig önzetlen közgazdasági működésével olyan előkelő nevet vívott ki magának, amelyet osztatlan tisztelettel említenek mindenütt, s aki sohasem használta ki a közbizalom folytán kivívott pozícióját arra, hogy magánérdekeiből előnyöket szerezzen saját magának.

Uj szakosztály az O. M. G. E.-ben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató választmányára az ipari és kereskedelmi szakosztály ideiglenes jellegű megszűntette és elhatározta, hogy új szakosztályt létesít, amelynek címe: mezőgazdasági, ipari, üzemi és műszaki szakosztály. Működését már legközelebb megkezdi. A kereskedelmi miniszter évi segélyben fogja részesíteni az újra alakított szakosztályt.

A jegybank kimutatása. A jegybanknak e hó harmadik hetéről szóló kimutatása — melyet mai számunkban már közöltünk — ismét a státusz további javulását tünteti fel, ami az egész vonalon megcsap-

pant igényekre való tekintettel csak természetes. A kölcsönök tételei kisebbedtek, a leszámítás állománya az előző héthez képest 12.98 millióval, a lombard 3.38 millióval apadt. A banki-ügylet forgalom 42.27 millióval apadt, az érczészlet pedig 5.42 millióval növekedett s mindezek után érthető, hogy az adómentes jegyekből 47.70 millióval többet mutat ki a bank, úgy, hogy az adómentes jegyérték immár 166.49 milliónyi összegre emelkedett. A bankkal szemben támasztott igények kis terjedelműt mutatja az is, hogy a budapesti főintézetnél ma alig nyújtottak be váltót, míg az esedékességek 1½ millióra ruktak, mi különösen azért bir jelentőséggel, mert utolsó előtt állunk, amikor az igények nagyok.

Az angol földművelésügyi minisztérium ujjaalakítása. Az angol kormány több departementjét, így elsősorban a földművelési, kereskedelmi és belügyi minisztériumokat reorganizálni óhajta. Az angol földművelésügyi minisztérium tényleg oly kisszerű, oly kevés anyagi és hatalmi eszközzel rendelkezik, hogy legjobb akarata mellett sem felelhet meg a kívánalmaknak. Az angol mezőgazdák mindjobban sürgetik földművelési minisztériumuk kontinentális nivóra való felemelését. A múlt évben Magyarországon járt angol küldöttségek, kik hazai mezőgazdasági intézményeinket részletesen tanulmányozták, többször hangsúlyozták, hogy a magyar mintát otthon, parlamentben és máshelyt utánzásra ajánlják. Ez, úgy látszik, meg is történt.

Az Általános Bank r.-t. mérlege. Ma tette közzé az Általános Bank r.-t. igazgatósága a lefolyt évre vonatkozó mérlegét, melyet az igazgatóság a jövő hó 7-én tartandó közgyűlésen fog előterjeszteni. A mérleg, mely arról tanuskodik, hogy a bank a lefolyt évben jó eredménnyel működött, 169.986.95 korona tiszta nyereséget mutat ki. A mérleg adatai ezek:

Mérlegszámla 1907 december 31-én. Vagy on: Pénzkészlet K 216.301.99. Más intézeteknél elhelyezett pénzek K 353.069.—. Váltótárca K 2.080.345.16. Váltóüzlet: értékpapírok, sorsjegyek, idegen pénzek, részletiek és sorsjegycsoportok K 452.949.74. Adósok fedezet mellett K 348.030.50. Letárt és berendezés K 25.000.—. Ingatlanok K 133.000.—. Folyószámla adósok K 332.358.77. Összesen K 3.941.055.16. Teher: Alaptőke K 2.000.000.—. Intézeti tartalékalap K 135.000.—. Betétek K 1.335.902.77. Hitelegyleti biztosítási alapok K 170.730.50. Átmeneti kamatok K 18.514.22. Különféle hitelezők K 11.494.61. Jelzálogkölcsönök K 77.391.59. Fel nem vett osztalékok K 15.039.—. Nyereségátvitel 1906. évről K 6995.52. Nyereség 1907. évben K 169.986.95. Összesen K 3.941.055.16.

Részvénnyátvételi tranzakció. Már megírtuk, hogy a Magyar Gyapjúárú-, Katonapostó- és Takarékpórá r.-t. értékesíteni akarja a társaságában lévő Felsőmagyarországi posztógyár r.-t. részvényeket. E tranzakcióra vonatkozó igazgatósági előterjesztést a február 19-én tartott közgyűlés jóváhagyta s most nyilvánosságra kerültek a részvény-átvételi módok. Ezek szerint a Magyar Gyapjúárúgyár a társaság társaságában lévő „Felsőmagyarországi Posztógyár Részvénytársaság”-i részvényekből saját részvényeseinek 1.200.000 korona névértékű 6000 darabot átenged olyként, hogy minden 8 darab részvény után 3 darab, illetve minden darab saját részvény után 3 darab Felsőmagyarországi posztógyár részvénytársasági részvény névértékben való átvételre van joguk. Az elővételi jog gyakorlásánál darabonként 200 korona fizetendő s annak 1908 január 1-től számítandó 5%-os kamata.

Csöd. Gutmann Mihály budapesti bej. cég (üzlete IV. ker. Deák Ferenc-utca 3. sz.) fehérmű- és divatárú-kereskedő ellen, a budapesti váltótörvényszék a csödet megnyitotta. Kinevezettek csödbiztos: dr. Szényi Géza kir. törvényszéki jegyző. Tömeggondnokká: dr. Sebestény Sándor ügyvéd. Tömeggondnok-helyettes: dr. Királyfi Árpád ügyvéd. A követelések bejelentésére március 28. Felszámolási tárgyalásra április 23. A csödválasztmány megválasztására április 25-ike tüzett ki határidőt.

A Tiszalóki Takarékpénztár mérlege. A múlt év súlyos gazdasági viszonyai után valóban megnyugtató, hogy a vidéki intézeteink legújabb kitérő mérlegeket publikál. Ezek közül ki kell emelnünk a Tiszalóki Takarékpénztár zárszámát, mely intézet immár huszonötödik év óta egybe köz-

gyűlésre részvényeseit. Ez az intézet, mely az egész vidéken, mint jól fundált és közismert szolidaritású és közbizalomnak örvendő intézet ismeretes, dacára aránylag csekély, 100.000 koronás alaptőkéjének már ez ideig is 127.529.33 korona tartalékalapot gyűjtött, ebben az évben 15.763.43 korona nyereséget ért el, ami az alaptőkének több mint 15%-át teszi ki. Hogy a közbizalom mennyire méltatja az intézetet, illusztrálja az a tény, hogy betétei majdnem elérik a félmilliót. Az intézet szép eredménye Lissauer Ignác vezérigazgató érdeme, aki a legnagyobb lelkiismeretességgel és szakismerettel látja el az intézet vezetésével járó teendőket. A takarékpénztár mérlege ez:

Vagy on: Pénzkészlet 28.717.53 K, váltó és kötvény 1.080.729.08 K, ingatlan 4728.— K, felszerelés 250.— K, kölcsön 6507.27 K, óvás 31.69 K, értékpapír 4424.33 K, összesen 1.125.387.90 K.

Teher: Részvénytőke 100.000.— K, tartaléktőke 127.529.33 K, betét 471.249.63 K, visszleszámtolt váltó 388.430.98 K, letét 9799.97 K, fel nem vett osztalék 259.60 K, átmeneti kamat 10.154.96 K, nyereségátvitel az 1906. évről 2200.— K, nyereség az 1907. évben 15.763.43 K, összesen 17.963.43 K. Összesen 1.125.387.90 K.

A talpbőr-kartel ügye. Hónapokkal ezelőtt több ízben tárgyaltak az érdekelt magyar és osztrák börtörök abból a czélból, hogy a talpbőr-kartelt létrehozzák. A tárgyalások már majdnem eredményre vezettek, de azután abbahagyták a gyárosok a kartel előkészítését. Most az hírlik, hogy ezen a héten ismét hozzáfognak a kartel nyelbületéshez s talán ezuttal nagyobb sikerrel, nem törődve azzal, hogy már éppen elég volt a közös kartelekből.

Utlimórendezés az értéktőzsdén. A mai utlimószabályozásnál a következő díjtételeket fizettek egész hóra: Osztrák hitelrészvényért 1.40—2.50 K, Osztrák-magyar államvasút részvényért 1.—2.20 K, Déli vasút —.60—80 K, Magyar koronajáradékért —.07—20 K, Orosz államkölcsönért —.02—11 K, Fél hónapra: Magyar hitelrészvényért —.75—1.35 K, Magyar leszámítoló bank részvényért —.30—65 K, Hazai bank —.20—35 K, Rimamurányi vasút —.65—1.15 K, Közuti vaspálya —.95—1.40 K, Városi villamos vasút —.25—55 K, Magyar jelzálogbank —.20—70 K.

A kassai új pályaudvar. A kassai pályaudvar, ahoz 1860. július 5-én rohogott be a legelső vonat, ez idő óta ugyszólván semmiféle átalakításon sem ment keresztül. Ennek következtében az a mai viszonyoknak már meg nem felel. Ez okból Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a pályaudvar átépítésére nem kevesebb, mint 6 millió koronát vett fel a költségvetésbe. A kassai új pályaudvar Ruderschiéd Ferencz, a M. A. V. kassai osztály mérnökségének vezető főmérnöke készítette el; amely nagyszabású terv elkészítésénél valamennyi érdekeltség kívánalmait figyelembe vette. A terv szerint a személypályaudvar teljesen elkülönítik a teherpályaudvartól s a vonatokat ott sínpáron fognak közlekedni, amelyek között az utasok részére fel- és leszálló-perronok lesznek. A teherpályaudvaron 14 sínpár fog épülni. A munkálatokat még ez év tavaszán elkezdik s körülbelül hat év múlva fejezik be.

A japán válság és a bécsi piac. Az előző napokban a Japánból beérkező válsághírekre a bécsi börze szokatlan mértékben reagált, mi a budapesti tőzsdét is befolyásolta. Alig lehet állítani, hogy Ausztria és Japán között valami kiterjedt gazdasági összeköttetés volna, mi azután okot szolgáltatna arra, hogy a bécsi tőzsde idegesebb legyen, mint akármelyik kontinentális piac. A bécsi igazgatottság pénzügyi körök arra vezetik vissza, hogy az osztrák tőke, bár csekély mértékben, érdekelve van a japán kölcsönökkel, már pedig a válsághírek nem nagyon biztató képét festik az állam pénzügyi helyzetének. Ugy hírlik, azokból a japán kölcsönökből, melyeket az orosz-japán háború alatt Londonban finanszíroztak, Bécsben is elhelyeztek vagy 2—3 milliót. Ez annak idején érthető volt, mert a kölcsönök 7 százalékos kamatozást, sőt annál valamivel többet is nyújtottak, de végül mégis tudatára ébredhetnek a bécsiek, hogy a sokat szidott „tulipánértékek”, ha kevesebb kamatot hajtának is, egyben kevesebb igazgatottságra adnak alkalmat, mint a japáni papírosok.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75—26. Engros 164

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 80.

Sürgönyözim: ANTRACIT BUDAPEST

Reg

Haszn

wak é

Gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Heves vármegye Gyöngyös város területére Zsiga Aladár gyöngyösi, Nyitra vármegye galgóczi járására Mollitor Ferencz bucányi, Somogy vármegye kaposvári járására Müller Sándor páprágypusztai, Szatmár vármegye Szatmárnémeti város területére Bakó József szatmárnémeti, Ujvidék szab. kir. város területére Balla Tibor ujvidéki, Vas vármegye vasvári járására Bozzay Boldizsár vasvári és Zemplén vármegye szinnai járására Szekey Győző czirókahosszmezői lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Közégl takarékpénztár Sopronban. Pénzügyi körökben beszélnek, hogy Sopron város közégl takarékpénztár létesítését tervezi. Ha a közégl takarékpénztár létrejön, ugy a város körülbelül három millióra rugó közpénzeit a közégl takarékpénztárnál helyeznék el s így mindjárt elegendő tőkével rendelkezne az intézet. Hogy Sopronban, hol egy csomó régi, jól fundált intézet van, mi indítja a várost a közégl takarékpénztár felállítására, nem tudjuk.

Épületfa beszerzés. A földművelésügyi miniszter arról értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a máramaroszi erdőgazgatóság legközelebb árverést fog kitűzni a bustyaházai erdőhivaival körzetében eladásra váró fakészletre. Eladásra kerül 93.000 köbméter fenyőtutajfa, 71.000 köbméter másféle fa, 500, illetve 1000 köbméteres tételekben. Az eladott fákat a nagybocksói, illetve bustyaházai rakodópartokon kell átvenni. A földművelésügyi miniszter annak idején a gazdasági egyesületekkel tudatni fogja az árverés idejét s a részletes feltételeket, ahol ezeket a körülményeket minden érdeklődő megtudhatja.

Új gyár a vidéken. Temesváron Pages et Co. külföldi cég hárommillió korona befektetéssel bőrfestő- és apretáló-telepet akar létesíteni. Hír szerint a kereskedelmi minisztérium 700.000 korona szubvenziót engedélyezett a vállalkozóknak.

A kamara és az adóreform. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az adótervényjavaslatok ügyében kidolgozott s a miniszterelnökhöz, mint pénzügyminiszterhez intézett emlékiratot pártolás végett a kereskedelemügyi miniszterhez is fölterjesztette. A kereskedelemügyi miniszter e fölterjesztésre válaszolva, a kamarát arról értesítette, hogy az emlékiratban a kereskedelem és ipar érdekeire való utalással előadottakat a miniszterelnök különös figyelmébe és jóindulatu megfontolásra ajánlotta.

Gazdasági szervezkedés az Alföldön. Néhány alföldi országgyűlési képviselő tavaly mozgalmat indított az Alföldi Földművelők Gazdasági Egyesületének Szeged székhellyel való megalakítása ügyében. Az egyesület céljául tűzték ki a Nagy-Alföldön élő magyarság gazdasági erejének előmozdítását. Meg is alakult az egyesület, alapszabályait felterjesztette a minisztériumhoz jóváhagyás végett, melyek most nyertek megerősítést. Az egyesület központi igazgatósága hónapokon keresztül folytatta a taggyűjtést és befejezte a szervezkedést s mintegy négyezer taggal a folyó év tavaszán kezdi meg működését. Az egyesület védői Darányi Ignác és Kossuth Ferencz miniszterek a legnagyobb érdeklődéssel viseltettek az egyesület iránt, amelynek minden munkájából részt kérnek és amelyet teljes erejükkel támogatnak is. Az egyesület igazgatósága e hó 29-én, szombaton délután öt órakor tart gyűlést, amelyen előkészíti az ez évi rendes tisztújító közgyűlés sorrendjét is. A gyűlésen beszámolnak az egyesületnek eddigi szervezési munkálatairól, bemutatják a pénztár állapotáról szóló jelentést. A munkaprogramot, az 1908. évi költségelőirányzatot és betöltik egyelőre ideiglenesen az ügyvezetői állást is.

Hajózás. A magyar királyi folyam- és tengerhajózási r.-t. közhírré teszi, hogy hajójárait Sabac-Mitrovicza és B.-Raca között a Száván az egyidejűleg kiadott menetrend-hirdetmények szerint a folyó évből akként indítja meg, hogy az első lemenet Boszna-Racáról Sabaca márczius hó 1-én, az első felmenet Sabacról B.-Racára márczius hó 3-án lesz. Ezen járatok megindításával egyidejűleg megnyílik az áruforgalom Sabac, Mitrovicza és B.-Raca állomásokon. — Ugyancsak közhírré teszi, hogy hajójárait Budapest—Visegrád—Dömös között a Kisdunán az egyidejűleg kiadott menetrend-hirdetmények szerint akként indítja meg, hogy az első felmenet Budapestről Dömösről Budapestre márczius 2-án lesz. Ezen járatokkal egyidejűleg a kisdunai állomások a személy- és áruforgalomra is megnyílnak.

A lesoványodást

meggátolja, a testet, a gyermek húsát egészségessé, erőssé fejleszt a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is megerősíti éppoly, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, ugy azonnal adassék neki

SCOTT-féle EMULSIÓ

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkotórészekből összeállított SCOTT-féle Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ által elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Am Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegyű — a balárat — kizárk helyes képműtőnek

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Amerikában a látható készletek erősebb csökkenésére a tengerentúli tözsdék tegnap és ma 3 ccenttel emelkedtek. Bár a készletek ma is 44 millió bushel = 11 millió métermázsza búzát mutatnak fel, tehát egy olyan mennyiséget, mely a legjobb termésű években nem igen szokott több lenni, mégis a new-yorki spekulánsok nagymérvű fedezéseket eszközöltek. Az európai piacokra szilárduló hatással volt az amerikai emelkedés, nálunk pedig a készáru-piaczon teljesen hatás nélkül maradt. Malmainknál a helyzet nem változván, ma sem mutatkozott vásárlási kedv és csak néhány ezer mázsa buza kelt el változatlan áron. Ellenben határidő-piaczon, mint rendesen, újabb vételekbe ment be a helyi spekuláció. Áprilisi buza 11.75-ön indulva, a gyenge készáru-üzlet láttára 11.66-ig csökkent ugyan, de csakhamar felülkerelkedett a szilárdabb irány és ismét 11.80-ig emelkedett. A többi terminusok is javultak, de nem olyan arányban, mint az áprilisi.

Egyéb gabonaneműekben alig volt forgalom.

Eladatok:

Buza. Pestvidéki: 300 mm. 76 kg. 23.20 korona. Fehérmegyei: 100 mm. 75 kg. 22.— kor., üszkös. Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 kg. 23.50 kor. Dunai: 3000 mm. 75.5 kg. 23.15 korona. Tengeri: 300 mm. 13.20 kor., kpf., ab Kőbánya. Rozs: 200 mm. 20.30 korona, 3 hó. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidő-piaczon kötöttet:

Délitől:

Eldőfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 11.68, 11.75, 11.65, 11.77.
Buza 1908. októberre 9.81, 9.84, 9.77, 9.80, 9.75, 9.78, 9.83.
Rozs 1908. áprilisra 10.33, 10.37.
Rozs 1908. októberre 8.52, 8.54, 8.51, 8.58.
Zab 1908. áprilisra 7.71, 7.70, 7.79.
Tengeri 1908. májusra 6.58, 6.59, 6.57, 6.59.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza 11.76 11.77
októberi buza 9.82 9.83
áprilisi rozs 10.38 10.39
októberi rozs 8.58 8.59
áprilisi zab 7.79 7.80
májusi tengeri 6.59-6.60

Délutáni forgalom.

Délután 2¹/₂ márkával magasabb Berlinre az irányzat szilárd maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra ———— 11.81-11.82
Buza új októberi ———— 10.82-10.83

Rozs 1908. áprilisra ———— 10.38-10.39
Rozs új októberi ———— 8.58-8.59
Zab 1908. áprilisra ———— 7.81-7.82
Tengeri 1908. májusra ———— 6.60-6.61

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 24-től február 25-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	617	—
Rozs	307	—
Arpa	751	—
Zab	398	—
Tengeri	866	—
Liszt	—	8595
Korpa	100	1946

Értéktözsde.

Nyugodt és üzletellen napja volt ma az értéktözsde. Ugyszólván nap-nap után az a helyzet a tözsdén, hogy a spekuláció híján van minden ösztönzésnek és így nem is érez semmi hajlandóságot sem valamelyes tevékenység kifejtéséhez. Az ultimó-prolongáció, amely ma ment végbe, semmi fennakadást sem okozott, gyorsan befejeződött és a multkorinál némileg alacsonyabb díjtételekkel volt rendezhető.

Az előtözsde ösztönzés híján alacsonyabb külföldi jegyzésekre, gyenge irányzattal folyt le és a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett lemorzsolódtak. A déli tözsde üzletellenül folyt le, az alapirányzat azonban szilárd maradt. Különösen Jelzálogbank-részvények élénk kereslet mellett lényegesen emelkedtek. Az utódözsden alig volt üzlet, az árfolyamok nem változtak.

Előtözsde.

Előtözsde gyenge.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 642.—641.50
Magyar hitelrészvény 777.55-777.25. Rimamurányi vasmű 536.25-534.— Jelzálogbank 421.—419.50. Közüli vaspálya 558.50-557.50. Városi villamos vasút 276.75-276.50. Magyar korona járadék 94.40.

Déli tözsde.

A déli tözsde üzletellen.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 641.50-641.75
Magyar hitelrészv. 777.—777.75. Osztrák magyar államvasút 674.25. Jelzálogbank 421.50-424.— Közüli vaspálya 556.—557.— Városi villamos vasút 277.—277.25. Magyar koronajáradék 94.47¹/₂. Egyesült fővárosi takarékpénztár 2140.— Első hazai takarékpénztár r.-t. 18500.— Észak magyar községek r.-t. 258.— Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 8.40.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. márczius hó végére 26.—28.— K.

Utótözsde.

A mai utótözsde üzletellen maradt: Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 642.—642.55. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 642.25.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, február 26. (Az Egyetértés távirata.)
Lisztben az üzleti viszonyok még mindig nem javultak és noha a malmok a lehetőségig csökkenték üzemiüket, készletük egyre szaporodik. Ennek tulajdonítható, hogy a konzum gabonaneműekben egyáltalán nem mutatott vásárlási kedvet és a forgalom teljesen szünetelt. Egészen nyugodt irányzat mellett egyáltalán nem változtak az árak.

Jegyztetett buza: tiszavidéki 12.25-12.70 korona, mosoni 11.40-11.75 korona, tótfelvidéki 11.35-11.80 kor., déliavasúti 11.35-11.65 korona, marchfeldi 11.20-11.50.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.50-10.75 korona, csepeli 10.50-10.70 kor., pestmegyei 10.65-10.85, korona különféle magyar 10.50-10.70 kor., osztrák 10.35-10.65 korona.

Arpa morvaországi 9.—9.40 kor., marchfeldi 8.30-8.80 kor., bécsvidéki 8.40-9.— kor., tótfelvidéki 7.40-8.80 kor., csepeli 7.70-8.40, győri —.— kor., déli vasúti —.— kor., tiszavidéki 7.—7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.20-7.40, új —.— kor., cinquantin 8.15-8.55, új —.— kor.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.15-8.40 korona, elsőrendű 8.40-8.65 kor., válogatott 8.65-8.90 korona.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-féle Igmándi keserűvíz
 Használata valódi áldás gyomorbetegségek és székelyorulásban szenvedőknek
 az elrontott gyomor 2-3 óra alatt teljesén rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, február 26. Azok a kijeletések, melyek az osztrák pénzügyminiszter részéről köztudomásra jutottak, a mai előtőzsdén újabb impulzust nyújtottak a piacnak és minthogy az osztrák-magyar bank állása is folyton javul, a külföldi tőzsdék gyenge magatartásának itt nem volt semmi hatása, úgy hogy az irányzat az előtőzsde zárlatáig barátságos maradt. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult és hitelrészvényeket kivéve, melyek helyi eladások folytán kissé hanyatlottak, az árfolyamok színvonalukat csorbitatlanul megtartották. Magyar Jelzálogbank-részvények ismét javultak. A déli tőzsde szilárdan zárult.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitellr. 640.25, Magyar hitellr. 776. —, Länderbank —, Államvasut 673. —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 143. —, Alpési bányatársulat 638. —, Rimamurányi 534.50, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajár. 94.40, Orosz érték 91.45, Török sorsjegy 186. —, Német márka 117.57.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitellr. 639.25, Magyar hitellr. 776. —, Länderbank 417. —, Unio-bank 554. —, Államvasut 672.75, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 143. —, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 638.50, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajár. 94.40, Török sorsjegy 186. —, Német márka 117.57, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 535.25, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, február 25. (Osztrák értékek zárata.)

42 százalékos papír-járadék 97.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.85, 1860-as sorsjegy 151. —, Osztrák hitelsorsjegy 453. —, Angol osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 538.25, Osztrák-magyar bank 1718. —, Déli vasut 144. —, Dunagőzhajózási társaság 1027. —, Dohány részvény 410.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.34, Német bankváltók 117.58, Osztrák Lloyd 420. —, 4,2 százal. ezüst járadék 97.85—98. —, Osztrák koronajár. 97.80, 1864-es sorsjegy 262. —, Osztrák hitelintézet részvény 641.50, Union-Bank 553.50, Osztrák Länderbank 417.50, Osztrák-magyar államvasut 673.50, Elbavölgyi vasut 423. —, Alpési részvény 638.75, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.85, Lipótkohó 438. —, Töröksorsjegy 187.25, Nyomott.

Bécs, február 26. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 112.35, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 153.50, Magyar hitelbank részvény 776. —, Magyar leszámítoló és váltó-részvény 491. —, Rimamurányi 534.25, Magyar czukoripar 17.51, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajár. 94.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.90, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191. —, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 403.75, Magyar keresk. bank 334.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, február 26. (Tőzsdéjelentés.) A mai tőzsdéi forgalomban nyugodt alapirányzat dominált. Eleinte az üzlet meglehetősen normális menetű volt, ami különösen a bankpiac jó irányzatának volt köszönhető. A későbbi folyamatban az üzleti működés ismét láthatólag gyengült, bár az árfolyamok általában tartottak voltak. Bankok közül különösen Diskonto Commandit-részvények, valamint a Commerz és Diskontobank részvényei emelkedtek az aránylag nem kedvezőtlen évi zárlatra, míg vasutértékek el voltak hanyagolva és gőzhajózási részvények tartottak voltak. Kohórészvények emelkedtek. Szénpapírok a német piac konjunkturának kedvezőtlen megítélésére visszamentek. Járadékok közül a 3%-os német birodalmi kölcson 0.20%-ot veszített, míg török sorsjegyek élénk keresletnek örvendtek. A harmadik fizletőrában az irányzat részben hanyatló árfolyamok mellett gyengébb volt. A készpénzpiac ipari értékek többnyire olcsóbb áron voltak forgalomban. Magánlezámtólási kamatláb 4%, napi pénz 4%, ultimópénz 4%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4,2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.20, osztrák hitelrészvény 201.40, Déli vasut 25.80, orosz bankjegyek 214.20, 4 százalékos új orosz kölcson —, Disconto Commandit 174.50, Dinamit-truszt 159.60, Harpeni 196.40, Unifikált török járadék 95.25, 4,2 százalékos ezüst-járadék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.15,

Magyar koronajár. —, Osztrák-magyar államvasut 143.60, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 200. —, Gelsenkircheni 183. —, Laurakohó 212. —, Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) február 26. 4,2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.35, Osztrák hitelintézet részvény 201.70, Osztrák-magyar államvasut 144. —, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.77, Bécsi Bankverein 136. —, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcson —, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99.85, Osztrák koronajár. 97.75, Magyar koronajár. 94.25, Osztrák-magyar bank 123. —, Déli vasut részvény 25.60 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.96, Párisi váltóár 812.66, Union bank részvény 139.90, Alpési bányarészvény 322. —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) február 26. 4,2 százalékos ezüstjáradék 99.60, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 25.40, 4 százalékos Aranyjáradék 98.90, Osztrák hitelrészvény 201.70, Osztrák-magyar államvasut 142.50, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.40. Nyugodt.

London, február 26. Angol consol 87/10.

Páris, február 26. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.32, Osztr. aranyjáradék 99.50, Magyar aranyjáradék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.75, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316. —, 5 százalékos marokkói járadék 505. —, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.35, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92. —, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.60, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.15, 4 százalékos unifikált török jár. 96. —, Török sorsjegy 181. —, Török dohányrészvény 442. —, Osztrák föld-hitelintézet 1135, Osztr. Länderbank 462. —, Magyar Jelzálogbank 461. —, Banque de Paris 14.61, Banque Ottomane 714. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 536. —, Rio Tinto 15.44, Sucrerie d'Egypte 33. —, Tula —, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered 20. —, De Beers 341. —, East Rand 85.75, Jagersfontein 92.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 46.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 122.90, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 252.10, Magánkamatláb 2/8. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, február 26-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (párónként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli sulyban) 118—120 fillér. Fialat közép (párónként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—121 fillér. Könnyű (párónként 250 kgr-ig) 120—122 fillér. Szerbiai nehéz (párónként 260 kg föltüli sulyban) — fillérig, közép (párónként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéskonsumvásár.

Endapest, febr. 26. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 408 darab sertés, 56 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 470 darab sertés, 53 darab süldő, — darab malacz, összesen 878 darab sertés, 109 darab süldő — darab malacz. Eladatott 773 darab sertés, 53 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 105 drb sertés, 56 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 90—94 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsulylevonással 114—122 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — fillér, ételsulylevonással 114—124 fillérig, könnyű 220 kg-ig — fillér, ételsulylevonással 118—122 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül 86—88, könnyű 140—300 kgr-ig 114—122 fillérig, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi üldő — fillérig, horvát süldő 92—104 fillér.

Malacz — fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak szilárdak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 26. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szóke Gergely okleveles tanítót az oláhújfalusi állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Seress Rezső okleveles tanítót a hevesvezei állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Weissenburger Sebestyén okleveles tanítót az újzentrői állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Zrada György okleveles tanítót az alsóporumbáki állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Selmecei József okl. tanítót a románbogsáni áll. el. népiskolához rendes tanítóná, b. Babarczy Jenőné szül. Jósza Jolán okl. tanítónő a kótaji állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Soós Árpád okleveles tanítót a makói állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Vladár Vilma okleveles kisdévodónt a szirák állami kisdévodóhoz kisdévodónővé; a földmivvelésügyi miniszter Gergely István okleveles kertész az algyógyi földmivvelésiskolához ideiglenes minőségű földmivvelésiskolai kertész-tanítóná; a győri ítélőtábla elnöke Szarka Béla végzett joghallgatót a győri ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a beszercei törvényszék elnöke a beszercei törvényszék kerületére a német és román nyelv állandó tolmácsává dr. Schert Izrael ügyvéd, beszercei lakost nevezte ki és ezen két nyelvre néve tolmácsi jogosítványt ruházta fel; a szombathelyi pénzügyigazgatóság Zsilinszky Ödön körmendi adóhivatali díjtalan gyakornokot a nemetvári adóhivatalhoz díjas gyakornokká, Görög Alajos kebelbéli napidíjast a szombathelyi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; a pécsi törvényszék elnöke Boros József siklósi járásbírói napidíjas szolgát a pécsi törvényszékhez hivatalszolgává nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mészáros Jenő temesvári állami tanítóképzőintézet tanárt, ugyanebben a minőségben a budapesti I. ker. állami iskolai tanítóképzőintézetbe, Fekete Gyula oláhújfalusi állami elemi iskolai tanítót a szank-felsőmóriczgi állami elemi iskolához, Záborszky Kálmán szank-felsőmóriczgi állami elemi iskolai tanítót a tokaji állami elemi iskolához, Lazarics Miklós alsóporumbáki állami elemi iskolai tanítót az alsó-dabasszölöbéli állami elemi iskolához helyezte át.

Megbízás. A földmivvelésügyi miniszter Zoltán Akos földmivvelésiskolai kertész-tanítót Algyógyról Nagybanára helyezte át és az ottani gyümölcsvelődelmi állomás vezetésével bízta meg.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Horn Jetty bécsi lakos Kovácsra, Klein Vilmos és kiskoru Klein Nándor budapesti lakosok Kalmárra, kiskoru Kohn Lipót, továbbá kiskoru Kohn Jenő szegedi lakosok Kardosra, Deutsch Florentina (Flóra), Malvin (Margit) és kiskoru Deutsch Gyula budapesti lakosok Darvasra és Krausz József budapesti lakos család nevének Kovácsra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A hódásági adóhivatalnál pénztárnoki, a szablyai járásbírósnál második végrehajtói, a felsőöri és sepsiszentgyörgyi járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki, a zólyomi, esetleg a turóczenmártoni járásbírósnál irodai díjnoki állásra 2 hét alatt, Csanáloson (Szatmár várm.) postai ügynoki, az aknaszlatinai főbányahivatalnál gépkészelői állásra 4 hét alatt és a beregszászi pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (febr. 25, febr. 26) and locations (Tisza, M.-Szeged, Tokaj, etc.), listing water levels in meters.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table with columns for Buza (Wheat), 100 kilogramm ára, and various sub-categories like Kisvárdi, Pestvárdi, etc.

Table with columns for Pénz and Aru (Money and Goods), listing various financial instruments and their values.

Table with columns for Pénz and Aru, listing various financial instruments and their values, including bank shares and bonds.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —
Írta: FRED VILLER

18
Egy pillanatig iszonyú gondolat villant át a fejemen — talán meghalt? De mihelyt lehulltak a billencsei, csakhamar magához tért, kivált mikor egy veder vizet zudítottam a nyaka közé.
A biztonság kedvéért Holtot is megajándékoztam egy veder vízzel; de ügyet se vetett rá, csakült a padlón és kéz meg lábcsuklót tapogatta.

még a fedélzeten? Tudsz rólok valamit, Fredrik?
— Nem, azóta nem hagytam el a kajütöt, azóta... azóta, hogy bedobtak...
Az ajtón kinézünk a házikó elülső oldalára: de a fedélzet üres, elhagyatott volt és egyetlen hang nem hallatszott, kivéve az árbocok és a vitorlák nyekergését, meg a víz halk csobogását. Teljes szélesend uralkodott és a vitorlák erőteljesen verődtek a rudakhoz.

amit a spanyol leánnyal beszélnek. Csak éppen annyit értett, hogy a spanyol leány könyörög, hogy maradjon a hajón, de hasztalanul.
— Csak túléli szegényke, — mormolta Holt, — ilyen gyenge állapotban és a nyit tengerre huzolták.
— De mit szólnak ahhoz, hogy én elaludtam az őrhelyemen?
Nagyon szégyeltem magam, de igyekeztem az ügyet tréfás színben feltüntetni.

— És Monk ott bent feküdt?
— Igen.
— De hát hol van a beteg leány?
— Nem tudom, nem láttam őt.
— Mit mondasz? Hát nincs odabenn? Elvitték azok a gazficzkók?
Holt fel akart ugrani, de a lábát megtagadták a szolgálatot. Négykézláb lemaszott a kajütbe és ugyanugy jött ismét vissza.

— De mégis?
Holt nem felelt és egy ideig mindegyikünk a saját gondolataival foglalkozott. De nemsokára más igények léptek előtérbe: a bokánk, a kézcsuklónk nagyon szomorú állapotban volt. A színegbelevágott a husba és az erőletésnél, hogy kiszabaduljunk, nagy darabokban szakította le a bőrt. Tragikomikus látvány volt, amint ott ülünk a fedélzeten és ápoljuk a sebeinket. Monk szenvedett legkevésbé; ő érszerűen beállta és nyugodtan vette a sorsát. Sőt ő volt az, ki bekötözte a sérüléseinket.

— A gazficzkók! Tudod, hogy hol vannak?
— Munk mos szólat meg először. — Itt vannak

(Folyt köv.)

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése
1908. február 26-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország keleti és déli részein volt kisebb-nagyobb mennyiségű csapadék, mely helyenkint a 20 mm.-t is megközelítette. A hőmérséklet többnyire csökkent és az északi Kárpátokban erősebb éjjeli lehűlések fordultak elő; a maximum: Fiumében 12 C° és a minimum: Rajeczfürdőn -11 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hőváltozással és semmi vagy kevés csapadékkal.

Allomás	Legnyomás min 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet max. min.
A-Szalóna	58.8	-1.0	N	2	—	5 4
Ungvár	55.8	-0.3	N	1	—	4 3
Németk	57.7	-8.3	—	—	—	—
Losonc	58.7	-0.4	SN	1	—	4 4
Gyalla	53.6	-0.3	—	—	—	—
Budapest	56.2	2.0	NE	1	—	7 7
Herény	56.8	-0.9	—	—	—	—
Keszthely	56.4	1.0	—	—	—	—
Pécs	56.7	2.0	—	—	—	—
Zágráb	56.8	0.3	—	—	—	—
Fiume	55.5	2.5	N	1	—	12 8
Szeged	58.3	2.0	N	4	—	9 9
Gönc	56.4	1.4	NE	4	—	10 7
Nagyvárad	54.9	1.1	NE	4	—	9 9
Kolozsvár	55.7	0.2	NW	3	—	8 8
Nagyvárad	58.8	0.2	NW	3	—	8 8
Szatmár	—	0.4	NW	2	—	4 4
Szer	—	0.6	NW	2	—	4 4
Arvaváralja	—	2.8	N	1	—	1 1
Sármány	—	2.0	NE	1	—	2 2
Komárom	—	0.8	SW	1	—	1 1
Magyaróvár	—	1.8	NW	2	—	7 7
Szék	—	1.1	—	—	—	—
Orkoviça	—	2.3	—	—	—	—
Debrecen	—	1.1	SW	1	—	4 4
Szerkeme	—	1.1	N	2	—	6 6
Gyula	—	1.6	N	4	—	5 5
Arad	—	1.9	N	3	—	7 7
Sombolya	—	1.7	N	3	—	7 7
Vasvár	—	0.6	NW	1	—	3 3
Brsova	—	1.8	NW	1	—	4 4

Polgári árkai

Pontos kiszolgálás!

Kitünő szabás!

Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme

BUDAPEST,

Andrássy-ut 56. l. em.

Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-
földi szabványokból.

Bőrszék ipar

bőrsajtolás és bőriaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székék átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas-rácsok, kertkeretek, keramillapok, Kehlheiml, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozásnál Budapest, Nador-u. 72-74. Utók Útlet Szeged-ut 6.

Drága hus, olcsó hal!

Kabellan fej nélkül	80 fill
Tengeri lazac	70 »
Tőkehal kicsi	60 »
Tőkehal nagy	90 »
Sima lepényhalközép	140 »
Vörös laposhal	180 »
Pásztás tarkóshal	140 »
Nyelvhal	520 »

Halszakácskonyv ingyen. Házhoz szállítás díjtalan

Magyar

Halkonservgyár és Halkereskedelmi r.-t. Budapest,

Közp. vásárcsarnok, Garay-teri halcsarnok Király-utca 60. Batthyányi-teri vásárcsarnok.

Ujpest, Árpád-ut.

PENZ

kölcsön sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takpt. részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre	6.50 K
Jósziv	7.50
Magy. v. f.	22. „
Bazilika	16. „
Olasz v. f.	30. „
Qsitr. v. f.	40. „
Hazai	90. „
Conv. Jelzőlog	220. „
stb. stb.	„

A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törlesztendő. Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy beiktatása után is a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ

BUDAPEST, Károly-körút 1.

Alapítva 1874-ben.

BUTOR

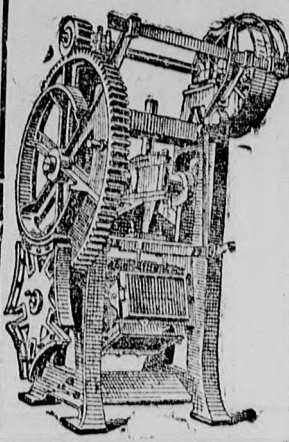
részletfizetésre vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál!

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kigyó-ter sarkán)

butorraktárban.

Több mint 500 képpel ellátott árjegyzéket bárkinek 60 fillér ellen franco elküldjük

Mindennemű

tégla és cserépgyári gépek

MARCHEGGI GÉP-ÉYAR és VASÖNTODE

BUDAPEST,

V., Sziget-utca 4.

TELEFON: 44-81.

Polgár Sándor

m. kir. szabad nyert orvos mű- és közszerecs

BUDAPEST

VII. Erzsébet-körút 50.

Legelőnyösebben beszereshető orvos, sebészeti és betegápolási eszközök. Gumi árak, Suspensórium, Irrigátor-feoskendők stb. legújabb találmányok és m. kir. szabad. Polgár-féle gyógykönyvek, has- és köldök kötések. Valódi transeia hirtönlegességek (összerekek) Rézaletes képanyagok ingyen és bérmentve. Fentírt címre tessék ügyelni.

Legjobb minőségű bontófésűk bivalycsont, kautsuk, bőrkateknó és elefántcsontból dus választék.

MÜLLER J. L.-féle BRISE DE VIOLETTES a legjobb, legkeresettebb ibolya-illat, a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemes, tartóssága és finomságára nézve fentimulhatatlan ezen kitünő ibolyaillat felülmulható varakozást kiváló töltés és kellemes illata által.

Üvegje 3, 5 és 9 kor. Müller J. L. Cs. és kir. udv. szállító illatszere- és piparozsappan-ágyarossal Budapeston. Koronaherceg-utca 2. Rottmüller-utca 6. sz.

Haj-, fog- és körömkefék díszes kezettekben Körömápoló-szerek

Drótkerítés legolcsóbb

STADLER MIHÁLY kerítésgyáránál
Budapest, VI., Váci-körút 41/d.

Az EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA.

Szerkesztő GERLÓCZY ZSIGMOND dr.

Most jelent meg az V. kötet:

A gyermekről

Írta: **BÓKAY JÁNOS dr.**
egyetemi tanár.

TARTALMA:

- I. fejezet. A gyermek testi fejlődése. Fogzás.
- II. fejezet. A gyermek szellemi fejlődése, testének és szellemének gondozása.
- III. fejezet. A gyermekszoba. Természetes táplálás. Az állati tej, mint tápszer.
- IV. fejezet. A kis gyermek mesterséges táplálása.

Az Országos Közegészségi Egyesület kiadványa.

Ára kötve 1 K 50 L

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy. (TURISTA-FLUID)

Régóta kitünőnek elismert illatos pedörzésés az izmok és inak erősítésére. Erősítés és ermségülítés céljából használják az összes turisták, kerekpárosok és lovagok turák után.

Ara 1 egész kor. 2.-, fél üveg kor. 1.20

KWIZDA-fle FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ, Képes árjegyzék ingyen és bérment. küldetik. Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél. BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és csukorkagyár ZSOLNA.

Ésütő
REINZ
Nás
Dráma 3 felv.
Bataille. F.
Reger Lechat
Clau de Mori
Cloures
Grace
Szanne
Nme de Plea
Hortense
Giesiesernd
Mlle D'Audol
Magnet
Kezdet
MR. KIR.
Pillangó
Tragicus da
s részben. S.
L. és Belas
Irák Illica
Ford. Váradi
szerzőt
Sz.
Pillangókisza
Szuki
Kate
Pinkerton
Sharples
Goro
Yamadori ha
Bonza
Yakusidé
Csésári bizt.
Kezdet
Vigsz
Az
Vigjáték 3 te
Az Ördög
Jolan
Eiza
Czinka
András
László
Kezdet
FÖV
WALDMA
Ma
harm
E. M.
a fé
A téllert
Van
BUDAPE
uj
Bro
The
kómus n
A T
ze
Regédus G
Vasar és
BUDAP
(BONBON
A M
Fellépnek: N
Fabian Korn
Géza,
Jegyek: Bár
Andrássy
HUN
Dohá
Külnő magyar
köl kiszolgál
egész é

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. február 27-én

Népszínház-Digopera

Nászinduló.
Dráma 3 felvonásban. Irtá Henry Bataille. Fordította Császár J.
Regér Lechatellier Odry
Clau de Morillat Dezső
Clozieres Bónis
Graco Márkus E.
Suranne Paulayné
Mme de Plessuns Helvey L.
Hortense Vicsváry M.
Glesieresné Gerő L.
Nlle D'Audely Kelemen
Magret Váradi A.
Kezdeté 7 órákor

Népszínház-Digopera

Délután 3 órákor
Tündérszerelme
Fantaszékes operett 3 felvonásban. Irtá Marius Ferencz. Zenéjét szerző: Huszka Jenő.
Máté Kórhay
Borbála, a felesége V. Agó J.
Gergő, a fiuk Kórmay
Orsolya, a lányok Tallán
Csalabér, doktor Nagy
Csalabérné Izsó
Vizi király Horvath
Csilla, leánya Dólia Donna
Czinczér, tücsök király Virág
Remola Székely
Mari, parasztlány Báthori G.
Este 8 órákor.

M. Kir. Operaház

Pillangó kisasszony.
Tragikus dalmű 2 felvonásban 8 részben. Szövegét Long János L. és Belasco Dávid nyomán írta Ilija L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerzelte Puccini Giacomo.
Személyek
Pillangó kisasszony Szamosi F.
Suzuki Bondiner H.
Kate Flattné
Pinkerton Gábor
Sharples Mihályi
Goro Déri
Yamadori herceg Pichler
Bonza Ney B.
Yakusidó Hogódi
Császár bíró Váradi
Kezdeté 7 órákor

A nagymana.

Enekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzelte Mádor Rezső.
Szerény grófné Blaha L.
Márta Turcsányi
Piroška Della Donna
Báró Örkenyi Horváth
Gróf Szerényi Pázmán
Br. Örkenyi Kálmán Balint
Kozsla Kürti
Langó Szeráfina Marosi A.
Tóthorka Szilárd Nagy
Kezdeté 7 órákor

Várszínház

Hazug törvény.
Színmű 3 felvonásban. Irtá Molnár Gyula.
Naláczy Pál Szacsavay
Márta, a felesége Helvey L.
Kálmán Mihályi
Erzsike a gyermekel Ligeti J.
Szigedy Boldizsár Bartos
Boromissza Atala Szacsavayné
Koles Rózsahegyi
Evelin gyermekel Paulay E.
Popescu Gabányi
Evelin Jászai M.
Coriolán Hajdu
Marcel Abonyi
Kezdeté 7 órákor

Vigszínház

Az ördög.

Vígjáték 3 felv. Irtá Molnár Gyula.
Az ördög Hegedűs
János Varsányi
Élénk Fonyvesi
Czinka Komlósi J.
András Hosszúgúsz
László Győző
Szerényi
Kezdeté fél 8 órákor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI. Nagymező-u. 17.

Ma csütörtökön d. u. fél 4 órákor
harmadik gyermek-matiné
mérsékelt helyárrakkal.

E. Merian kutyaszínháza

és több attrakció részvételével.
Ezen előadason tilos a dohányzás.

Este 8 órákor

a fényes februári műsor.

A télikerthben reggeltől 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Uj műsor!

Brothers Bill & Will kómikus akrobaták.
The Elrados G. Gobson kómikus nyújtó tornászok.
A TOLYAJ. Bohózat egy felvonásban. Irtá Tábori Emília.
Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 órákor délután előadás mérsékelt helyárrakkal.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28
(BONBONNIÈRE). Telefon 52-88

A nagysikerű februári műsor utolsó hete.

3 mulatságos bohózat 3
25 új cabaret-szám 25
4 vidám színpadi tréfa 4

Felállók: Nagy Endre, László Rézsi, Ferenczy Károly, Balogh Béke, Fábian Kornélia, Képi József, Szécsi Magda, Huszár Károly, Sajó Géza, Máhr Nándor, Gabányi László és Kövéri Gyula.
Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipser-nél, Andrássy-ut 4, és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.

Megnyilt a

HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)

Minden este cigányzene. Valódi jó kártyajáték. Mindegyik ételk. Egész éjjel nyitva.

Csodákat

beszélnek

a fővárosi urak és hölgyek arról, hogy a

Diana-arckrém

és

Diana-szappan

segítségével — néhány napl használat után — mily ériási eredményeket értek el a bőrpolás, a kéz- s arcfehérités és a pattanások megszüntetésé által az egész

farsang alatt!

Köz tudomásu, hogy a legelőkelőbb körökben ma már csak a híres és

méreg drága

DIANA-szappannal

mosakszanak este, reggel, Éjjelre, sőt sokan nappalra a

DIANA-krémmel

önomítják, puhítják és fehéritik arcukat, kezeiket.

Állandóan

használja Budapesten 75 ezer ur család; míg a vidéken 152 ezer házban nélkülözhetetlen bőrpoló és igazán

szépitő

cikknek tartják. — A művészvilág előbbre helyezi a

DIANA-krémet és DIANA szappant

és összes külföldi szépitő cikkknél. Ma már köz tudomásu, hogy nem csak a hölgyek, hanem az urak is ápolják kezeiket és arcukat a híres

DIANA-szappan és DIANA-krémmel,

mert el van ismerve, hogy teljesen egyedül áll a maga nemében.

BIZONYITVANY! Alólirott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakosul bemutatott DIANA-szappant, DIANA-krémet, megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhatásu vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miéért is nevezett szépitő-bőr- és hajpoló szerök ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.

Kelt Budapesten, 1908. március 1.

Nyilvános vegyilesterítéi állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p. kár. keresk. és vállalkozmányosági hitel vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra **75** krajcár.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra **75** krajcár.

Egy eredeti Diana-szappan **75** krajcár.

Egyedül készítő:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

Család megrendelések utánvételletl csakösszefoglalóval

KALOGÉN
BRAZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZAJVIZ

Ekszerek ezüstneműek, egyházi szerek, ötvösművek, órák, angol ezüst különlegesek a legutánvosabb árban beszerezhetők
részlet fizetésre is,
SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
KOLOZSVART. : Épees nagyrajegyzék ingyen.
Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k-t. 13.

HA FÁJ A FEJE,

24 passztilát tartalmazó doboz 1 kor. 20 fill.
ne félőtorászók hanem használja azonnal
Beretväs-fele **MIGRAIN**-passztilát
Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.
mely 5 perox alatt mindenféle természetit, ideges fejfájást még ha krónikus is megszüntet. Felülunul minden eddig ismert szer. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is.
Főrakt.: Beretväs Tamás gyögy-szerész-nél Kispeszt, Hátközi út 2.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

CIMBALMOK,

Legújabb szabadalmazott aczél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszébbbmenő jótállással kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvalók, oziaterak, okarinák stb. olcsón legjobbak, kitüntetve elismert 16 munkáért.
Arjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 71.
Tele fon 53-20.

Nászajándékok

jubileumra díszítágyak, evő-eszközök, műipari cikkeek
részletfizetésre is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műorás ékszertelepen
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön 1908. február 27-én

Király színház

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobsen. Fordította Mérei Adoll. Zenejét szerzte Strauss Oszkár.
XIII. Joahim Németh
Lothár Pápi
Heléns Pétrás S.
Niki Csapó
Guszló Sárosi
Fridorika Orlev G.
Franczi Örvös G.
Vendőm miniszter Szabó
Kezdeté 8 órakor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-út 69. Telefon 98-16
Utazás egy siker körül.
Tróia, írta Hellai Jenő

MICZI HERCZEG

Zeneje Lohár Ferenczétől, operette 1 felvonásban. Személyek. Miczi herczeg — Nyárai, Jerzsabinka — Boros, Piza — Keleti Juliska, Amorante — Medgyaszay Vilma.

Bézip asszony kocisá.
Párisi kocsi történet.
Kabaret számok adnak elő: Medgyaszay Vilma, Nyárai, Keleti Juliska, Sarkadi, Vörös Illi, Kardos, Kékény Illi, Poor Lili, Boros, Rásony.

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)
Egy olown féltékenysége. Irta: Ismeret regényíró. Kutyta válópör. A fősvény.

Tiroli életképek.
Az indián szerelme. A munka megkönnyítése. Kötelesség és szerelem.

Hamis vád alatt.
(Sikasztó bankhivatalnok.)
Kezdeté 8 órakor.

Magyar színház

A császár ka'onái.

Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre.

Személyek

Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Borostyán
Schneller Lajos Z. Molnár
Marjay István Réthey
Szilassy Ernő Törzs
Jóász Géza Csontos
Saárossy Agósti Vándori
Keller Gyula Rátkay
Szedlacsek János Papp
Pintér István Tarnay
Ferenca Körmeny

Kezdeté 8 órakor

Uránia színház

A szerelem története.

Kezdeté 8 órakor

CHICAGO színház.

VII., István-ut 39 szám.

Telefon 93-09. szám.

Hetenként többször változó — válogatott műsor. —

Kitűnő zene, ****

++ Kellemesen fűtve.

Előadások kezdeté 5 órakor.

Film előadás és kölcsönzés.

Kérjen ajánlatot!

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI | Főrendező: ROTTSÁNDOR

Az előadás kezdete 8 órakor.

Ma! 8 órakor: Ma!

Az aczélkirály vád alatt.

Bírségi karcolat írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.

Végül Was Manner fesselt? 11 órakor

Böhszát írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Trebitsch Sándor, Türk Berta és Zöldi Márton u. szőlőjokban.

Happali pénztár 9-11-g és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Slaviansky

d'Agrenoff Dimitri orosz énekkarának
I. hangversenye.

Jegyek ára: 6, 4 és 2 korona. fenntartott ülések 10 korona Méry Bélánál Andrássy-ut 12.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalannak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó

a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

TATRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma, 1908. február hó 1-től

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul **Nemzetközi Cabaret előadás.**

Nemes Lessenn Melia Cabaretdíva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné ecottadlok (harakizérettel). La bello Sylvia dán soubrette. **Homberto & Renardo zene-excentrikusok.** **Oriowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő.** **Schmidt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.** **Maara Gusti előadó soubrette.** **Sugar Elza cabaret énekesnő.** **Ferenca Kamilia női baritonista.**
Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.

Telefon 15-10.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKE

optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látcsövek is legolcsóbban kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés lesz. — Kérem a hirdetést kivágni és összegyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek úgy, hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról meglesznek az árak.

Vendéglő és kávéházi berendezés.

- 1 drb csiszolt boros-üveg 1 lit. 24 kr.
- 1 drb csiszolt boros-pohár 19 kr.
- 1 drb csiszolt vizes-pohár 5 kr.
- 1 drb csiszolt spritzeres-pohár 6 kr.
- 1 drb csiszolt spritzeres-pohár 0.3 18 kr.
- 1 drb sörös pohár 0.3 19 kr., 0.5 23 kr.
- 1 drb likőr pohár 10 kr.
- 1 drb gulyás mély tálka 10 kr.
- 1 drb ovál pörköltös tál kicsi 15 kr.
- 1 drb ovál pörköltös tál nagy 18 kr.
- 1 drb ovál 2 fűles tál 25 kr.
- 1 drb dupla erős tányér partie nagy 10 kr.
- 1 drb dupla erős tányér czakos nagy 14 kr.
- 1 drb dupla erős fehér csésze teás vagy kávé 20 kr.
- 1 drb dupla erős fehér tej és kávé kanna csak 15 kr.
- 1 drb sajt takaró üveg 50 kr., nagy 70 kr.
- 1 drb dupla erős színes csésze kávéházi teás vagy kávé 35 kr.
- 1 drb talpas gardinett tál üveg csak 30 kr.

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre.

Nászajándékok nagy választékban, ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferencz

BUDAPEST,

VIII., Baross-tér 4. sz.

HETI MŰSOR.

Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepiszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
28 Péntek	Miss Hobbs	—	Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár ka'onái	Vetélytárs	A szerelem története
29 Szombat	Robespierre	Mesterdalnokok	Sámson	Varázskeringő	A nagymama	Két iskola	—	—
1 Vasárnap	Nóra Robespierre	—	Az ördög	Varázskeringő	Carmen	Gyurkovics leányok	—	A tenger szerelem története
			Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	Két iskola	—	

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

- Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
- 3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
- teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona
- 1 szelvény 15 korona
- 1 szelvény 17 korona
- 1 szelvény 18 korona
- elegendő, csak 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarant stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségességét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabot, legolcsóbb árak. Gyírást választék. Mintákat, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Fényképezőgépek

Grammofonok

Hangszerek

Látcsövek és

Fegyverek

eszköz havi

részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Gode schmied

áruházban

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.

Külön-külön képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szenzációs ujdonság!

Wilde Oszkár

A readingi fegyház

balladája.

Fordította

RADÓ ANTAL.

Ára díszes kiállításban 1 kor. 60 fillér.

A világtudalom egyik legmeggróbb költői alkotása, egyuttal a magyar műfordítás egyik remeke.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, Andrássy-ut 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
OSEKÉLY
RÉSZLET-
* FIZETÉSRE.
DIAMANT S.

BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen.

Osekély részletfizetésre.

Urasági butorokat, szőnyeget, osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) vossok és eladok.

Nagy Zsigmond

VI. Lázár-utca 3
(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, nappali és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bőrgarnitúrák és kárpitosfélekben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokkal, gáz, villamos stb.-hez.

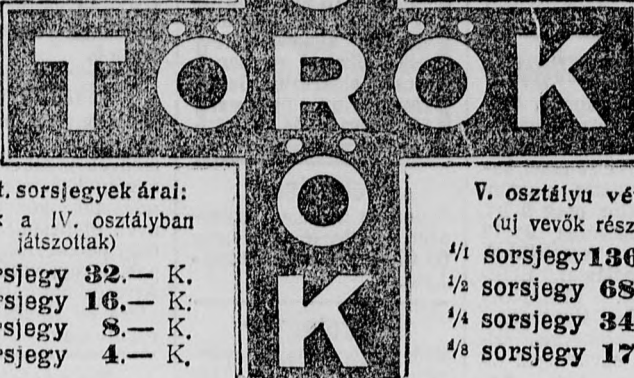
A m. kir. szabadalm. osztály- sorsjáték

V-ik osztályának

HUZÁSA

f. é. március

3-án, 4-én 5-én
és

V. oszt. sorsjegyek árai:
(melyek a IV. osztályban játszóttak)

- 1/1 sorsjegy 32.- K.
- 1/2 sorsjegy 16.- K.
- 1/4 sorsjegy 8.- K.
- 1/8 sorsjegy 4.- K.

V. osztályu vételár:
(uj vevők részére)

- 1/1 sorsjegy 136.- K.
- 1/2 sorsjegy 68.- K.
- 1/4 sorsjegy 34.- K.
- 1/8 sorsjegy 17.- K.

A XXI. sorsjátékban rövid idő alatt

13 millió 265.500 korona

készpénz lesz kisorsolva.

Török A. és Tsa

Bankház R.-T.
Budapesten.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/c. (saját palota.)

Fiókok: Váci-körut 4. sz. — Teréz-körut 46. sz.

MÁRCZIUS 15-IKI IRODALOM.

- SAS HÖE: Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Diszkötésben 7.- kor.
- SEBOK ZSIGMOND: Kossuth Lajos életrajza 50 fillér. Diszkötésben 80 kor.
- RAKOSI VIKTOR: Korhadt fakereszték. Harmadik ifjúsági kiadás. Diszkötésben 4.- kor.
- RAKOSI VIKTOR: Hős fiúk. Regényes történet a szabadságharczából. Diszkötésben 6.- kor.
- POSA LAJOS: Száll az ének. Szavaini való hazafias versek. Füzve 2 kor. Diszköt. 4.- kor.
- POSA LAJOS: A szabadság hősei. Képek az 1848-49. szabadságharczából. Képekkel 60 kor.
- POSA LAJOS: Haza és szabadság. Hazafias szavaltmányok és költemények 60 kor.
- GAUSS VIKTOR: A piros kőpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharczából. Képekkel 60 kor.
- GAÁL MÓZES: A vasember fia. Történelmi elbeszélés képekkel 150 kor.
- GAÁL MÓZES: Bem apó. Történelmi elbeszélés 60 kor.
- HAVAS MIHALY: A hősök. Hazafias elbeszélések képekkel 60 kor.
- BRUDY GYULA: A komáromi fiúk. Történelmi elbeszélés 1.- kor.
- BRUDY GYULA: Előre. Hazafias elbeszélés. Képekkel 60 kor.
- LENGYEL LAURA: A virradat napja. Történelmi elbeszélés. Képekkel 150 kor.
- LENGYEL LAURA: Magyar hősök. Történelmi elbeszélés képpel 1.- kor.
- HADARASSY L.: A kis hadsereg. Történelmi elbeszélés 1.- kor.
- PERÉNYI LAJOS: A hazáért. Hazafias elbeszélések képpel 60 kor.
- TÁBORI RÓBERT: Gábor Áron. Történelmi elbeszélés 60 kor.
- FARKAS IMRE: A kapitány. Jelenet. Előadja: 2 férfi és 1 nő. 30 kor.
- ILYES BALINT: Hazafias költemények. Ára füzve 3 korona, kötve 5.- kor.
- UNNEPI VERSEK: Szerkeszté Dr. Vajda Gyula. Szavaltmányok. Iskolai ünnepekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2 kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepekre alkalmas szavaltmányokat csoportosítja, másrészt remekműveink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza.

A vastkos kötet 300 költeményt tartalmaz. Ára füzve 3 korona, diszkötésben 5 korona.

SINGER ÉS WOLFNER kiadása

Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

200 korona

a modern technika legújabb remeke, a **»RIGOR»** írógép.

Bárki tanulás nélkül rögtön ír. Azonnal és allandóan látható írás. Legegyszerűbb szerkezet. Fémbetűk. Másol és sokszorosít. Bármely írógéppel egyenrangú.

1 évi jótállás. Szabadalmazott ipar Budapest, VII., Csengery-utca 24/b.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzleti berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezési kiállítás! IV. Semmelweis-(Ujváros) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77. Fióközlet nincsen. 26618

BUTOR

Árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bórfolelek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

aromfi-tenyésztők

és gazdálkodók figyelmébe ajánlja teltiányban a Predmerszky-féle lüthető baromfi itató, melyben a víz a legnagyobb hidegben sem lagyoc, s allg néhány fillér napi költséggel kellemes langyosan tartható. Használatát mellélt tyukaink egészséget óvjuk és sokkal korábban kezdik meg a tojást. Polások mesterséges kiállítására Predmerszky-féle szab. költőgéppel bármely itatószobában a leghasznosabb keresztforrás. Árjegyzékét ingyen küld. Telefon 50-74. Predmerszky József Ipartelepe 27007 BUDAPEST, VI., Vösvösmarty-ut. 38/A.

Ujdonság! Most jelent meg!

ESZMÉNYEK ÉS ÉRDEKEK

Szociológiai tanulmány. Írta: HESSLEIN HENRIK dr.

- TARTALOM:
- Előszó.
 - I. Bevezetés.
 - II. A hit mint világgjelenség.
 - III. A hit mint természeti termék.
 - IV. Mire tanít a történelem?
 - V. Erő és anyag.
 - VI. Eszmények és érdekek.
 - VII. Összefoglalás.

Megrendelhető az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 54. sz.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Emeljünk siremléket szeretett elhunytainknak!

Kedvező havi részletfizetésre

Árfelemlés nélkül szállítunk

Sirkövet

Siremléket és egyéb Sirdisztiményeket

Siremlékek az összes márvány-fajokból, Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk. Képviselőket az ország összes részeiben keresünk. Tetsék kérni siremlékünk albmát és árjegyzékét.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata

IVAN és VARI

Budapest, V., Teréz-körut 1/c.

Márványipartelep: V., Lipót-körut.

É hirdetés rovaton minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

É hirdetés rovaton minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

naszmáltak és ajak, rend. kivüli olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Fényképezőgépek

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elcsúszással, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgépet binoklét, hangszerket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis mindenmit olcsón eladok és ujakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-ter 5 szám. 49082

Nem

éppen szegény fiatal urinó férjhez menni óhajt előkelő ur emberhez. Jellege: „Pesti háziasszony.” 5550

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, látat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszertár, Budapest, VII. Rákóczi-ter 2. sz. 27796

Magánépítő iparos

iskola előkészítő építő, kézműves és kőfaragó vizsgálóhoz biztos sikerrel. Szerezni díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágti József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-ter 17. 27225

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méleg-ú. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség. Ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méleg-ú. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Polgari, gimnaziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különbözőre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Csemegeszőlőt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít **Bottmann Hermin Kiskunhalason.** 27850

Műbarátok,

Sobri rablóvezér, két harminatársával, pompás, genre képen eredeti felvétel után a belyár romantikából, műbarát óráhosszat gyönyörködik rajta, kabinefényképet, íróasztalok és albumok díszre, egy korona beküldése mellett küld: Gotthard Samuel ígt. tanító Bulkeszin (Bácska).

Jogi-politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetársagykól is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámveleltani államszámveleltani teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rózsa-ú. 44. III. 8.

Rekedtség

biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható.

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Singer varrógépek,

egész új 30 frt, szakértőleg javítottak 12 frtől főjebb, jótállás mellett szállít Habán József műszerész, Almásy-ter 14. Képes árjegyzék ingyen. Javítások jutányos árban. 27965

Egy gramofon

beszélőgép keveset használt lemezekkel együtt igen olcsón eladó IV/E. Egyetem-ter 5. Radónál.

Építkezéseket!

Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes teleket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-út 71. 27792

Egy kis ház

eladó Muschinek János Budaörsi-út 20. 5540

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

Nem kell

már semmire futar, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méleg-ú. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

Könyveket,

regénysorozatokat, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat „Könyvkedvelő” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Tisztviselői kölcsön

20.000.000 korona all rendelkezésre 6 1/2 százalékkal mellett, 10, 15, 20 éves törlesztésre, 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró köztisztviselőknél katonatiszteknek, nyugdíjasoknak, nyugdíjképes magántisztviselőknél. Legtöbb esetben kezes nélkül. Régi tartozások előnyösen konvertáltak. Váltó nem kell, csak kötelezvény, Gyors lebonyolítás. Levonás nincsen. Fővilágosítás gyors és díjtalan. Előzetes költség nincsen. Szerény jutalék utólagosan fizetendő Kérdezősködéseknél közlendo életkor, törzsfizetés és szolgálati idő. Weiner Miksa, bankkepviselete, Budapest, VI., Teréz-körút 5. 081/A

Zalogcédulákat,

brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyért vették. **SCHILLER ISZIDOR,** Síp-utca 8. 27133

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek kényserítő körllmények miatt eladók; maharóni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpince. 26614

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítéssel rendelés és magántanulók, valamint felneveltek (hölgyek is) kik tanulmányait felfrészeltették legfrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-út 8. I. 3. 27997

Asszonyok vigyazzatok!

Tulnagy gyermekáldás ellen okvetlen megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönő és hálairat. 1 koronáért (esetleg bélyegekben) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Danjanich-utca 28. B. 2. 28015

Zongorát,

hegedűt, gordonkát, cimbalmot jászó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához. Állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nyug. tisztviselő, Ecsér, Pestmegye.

Magánkutató iroda

Rákóczi-út 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossza-Magyar György. Telefon 67-47. 27750

Fenyőborevicska

(Quinperna) BARTA-féle. 8 liter K 7,50, 4 liter K 9.- bérmentve. **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepes. 26973

Ki a YES-OUI-SI

csimt lapot megrendeli, járása minden megértezés nélkül azonnal az

angol es francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedevenként minden kiadásra skorona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadói hivatal, Budapest, Andrássy-út 97. szám. 27798

Csemegealma

től nemes fajalma és óriás birsalma postakoszorárként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvar 240 kor. Kötésű birsalmasajt 2 kor., Cukorédes szilvalekvár 140 K. kilója Falboroknak hechteltitjét 50 koronáért szállítja Szabó M. Csongrád. 28010

Erdőbirtokot,

nagy erdőt sürgösen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket „Fakereskedő” jelige alatt kérek a kiadóba. 27368

Figyelem!!

Csepölgéputalajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiertümlinder) már most küldjék be Holzer és társa cégnek (Bpest, Népszinház-utca 1-3.), ahol a legszakavatottabban és legutányosabban javíttatnak, illetve ujra befontatnak.

Csunya kezeket

3 nap alatt bárszonysimává és hófehérre teszi a Kerpel kezintimító, üvege 90 fill. 4 üveget bérmentve küld Kerpel gyögsz. Bpest, Lipót-körút 28. 27947

STENOGRAFIA

Ha élet pályáján boldogulni akarsz, tanulj meg gyorsírát, gépirát, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografikus országos Gabelshberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

Onnek óvni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálairatok ezrei igazolják, díszkréten küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

A legfrönyesebb részletfizetésre

zongorát, pianinót, cimbalmot, hegedűt

bank hitel

készpénzben arakon a legujabb rendszerű **Reményi** nagy magyar hangszertelepén. Prospektus és árjegyzék ingyenesen. **Budapest, Király-ú. 58. szám.**

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-ter 17. sz.

Eladó birtokok.

1000 hold Békés-megyében, 1600 hold Szabolcs-megyében 3300, hold Arad-megyében 400.000 korona, 350 hold Pest-megyében 450 korona holdanként. Ugyanott 1500 holdas is, ebből 2/3 erdő, 1/3 mező 200.000 korona. 3300 hold Zala-megyében, 286 hold erdő és mező Szatmár-megyében igen olcsón. Ugyanitt 700 hold elsőrendű talaj gyárral együtt 30.000 gyümölcsfa 260.000 kor. Felvilágosítást ad: **Hoffmann Jakab** bankbizomiroda, Budapest, Teréz-körút 1/a. III. em. 8.

Régi ezüsttárgyakat

és zalogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerát, ugyminrt régiségeket, drágakövet, arany- és ezüstórákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. **Fuchs Dávid** utóda Budapest, V., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Saját gyártmányu

vas- és rézhutorok

Rézgy ... 45.- frt
Vasgy matraccezel 8.50
Gyermekágy ... 11.50
Sodronyágy-betét 8.50
Vas- és rézhutorok gyártárban. 28046

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Veresáfonyabefótt

BARTA-féle, 5 kilós postakoszorúrog 6.- köron **PELKA, KONZERVGYÁR** Felka, Szepes. 26972

Kolozsvári

legtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legfrövidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójából speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban vesztünk fel hallgatókat. Csak utólagos vizsga sikere után igen osokély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kimerítően válaszol **Dr. Erös Vilmos,** Kolozsvár, Magyar-ú. 2.

30 korona

finom szövethöl divatos fertöltény vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Házal verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-út 3. I. em. Vidákre minták bérmentve.

Butor

divatos, szolid minőségben csakis készfzetés ellen lehetetlen olcsó árban eladó és pedig: két matt szekrény 32 forint és feljebb, két ágy 25 forint és feljebb, két éjjeli szekrény 16 forint és feljebb, egy mosó szekrény 15 forint és feljebb, egy kredenz valódi márványtal 40 forint és feljebb, egy kihúzó-asztal 12 forint és feljebb, egy díván szőnyeggel 28 forint és feljebb, egy íróasztal 15 forint és feljebb, egy ottomán szőnyeg 30 forint és feljebb. Szalongarnitúrák, teljes háló-, étkező- és uriszobaberendezés, mahagóni, palizander, cseresznyefából a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig. Beraktározási Vállalat, IV., Veres Pálné-utca 12. (ezelőtt Zöldfa-utca) I. emelet. 28048

Szabok részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

Ajtók ablakok,

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használalak és ajak olcsón kaphatók.

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáby-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-körút közelében.

Keményítő cukor

Szirup

dextrin

Tápióka és szágó

gyarokat, Uhland legujabb bevált módszere szerinti **olcsó telepeket,** nagyszerű gyarokat berendez a különleges vállalat keményítő gyarok felállítására és átállítására **W. H. UHLAND** G. m. b. H. LEIPZIG-G. Kivitel minden allamban. Prospektus ingyen 28041.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonyabefóttal, málna-, szamóca-, csepibogyóval, gomba- és muskovitvákot, pastelomokat stnál a **PELKA KONZERVGYÁR** Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Modern urasági butorok

alkalmi vételre és eladára háló-, ebéd-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézhutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Mezt Ferenc-ter 8. sz. ezelőtt Gyár-utca Telefon 14-09.